

Van: Bestuurssecretariaat | GNR <bestuurssecretariaat@gnr.nl>

Verzonden: donderdag 10 april 2025 12:46

Aan: Griffie

Onderwerp: GNR Bestuurlijke informatiebrief 2025-1 & Jaarstukken voor zienswijze

Geachte griffies, bestuurssecretariaten, leden van het bestuur van de Stichting Goois Natuurreservaat en ondersteunende ambtenaren,

Bijgevoegd vindt u de bestuurlijke informatiebrief 2025-1. Deze informatiebrief heeft als doel u te informeren over de besluiten die zijn genomen in het bestuur van de Stichting Goois Natuurreservaat van 27 maart 2025.

Aan de griffies en bestuurssecretariaten het verzoek om deze brief ter informatie te verspreiden onder de gemeenteraadsleden en het College van B&W van uw gemeente.

In de bestuursvergadering van 27 maart 2025 heeft het bestuur de volgende documenten vastgesteld/goedgekeurd:

- Het jaarverslag Stichting Goois Natuurreservaat 2024 (bijlage 1)
- De jaarrekening Stichting Goois Natuurreservaat 2024 (bijlage 2)
- De eerste begrotingswijziging Stichting Goois Natuurreservaat 2025 (bijlage 3)
- De begroting Stichting Goois Natuurreservaat 2026 (bijlage 4)

Wij vragen u vriendelijk om alle bovengenoemde documenten voor bespreking en zienswijze aan te bieden aan het College van B&W van uw gemeente en de gemeenteraadsleden.

De termijn voor de zienswijzen is vier maanden en de binnengekomen zienswijzen zullen in de bestuursvergadering van 9 oktober 2025 aan de orde komen.

Wij horen graag de data waarop deze stukken besproken zullen worden in de commissies, zodat Carla Kersbergen mogelijk kan aanschuiven om eventuele vragen te beantwoorden.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Als u nog vragen heeft, dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,
namens Carla Kersbergen,

Bestuurssecretariaat | GNR

Goois Natuurreservaat | Postbus 1001 | 1200 BA | Hilversum

T: | KvK: 41223080 | www.gnr.nl

Van: het bestuur van de Stichting Goois Natuurreservaat

Datum: 10 april 2025

Aan: de gemeenteraden en colleges van B&W van Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen en Laren.

Informatie bij: mw. C. (Carla) Kersbergen (directeur-rentmeester)

Telefoonnummer: 035 – 621 45 98

Deze informatiebrief heeft als doel u te informeren over de besluiten die zijn genomen in het bestuur van de Stichting Goois Natuurreservaat van 27 maart 2025

Naast de bestuursbesluiten wil ik u ook graag meenemen in een paar andere ontwikkelingen in en over het Goois Natuurreservaat.

Met plezier stuur ik u [de digitale Lentenieuwsbrief van het Goois Natuurreservaat](#).

We versturen onze nieuwsbrief elk seizoen, vier keer per jaar, naar onze donateurs en geïnteresseerden. Omdat de Gooise gemeenten participant zijn van het GNR, is deze digitale nieuwsbrief ook interessant voor alle raadsleden. Dit keer met extra aandacht voor het vernieuwde voetstappenpad, en van de oudste gemarkeerde wandelroutes van Nederland. Het pas is in volle glorie hersteld en uitgebreid met nieuwe alternatieve routes, extra opstappen én een nieuwe wandelgids.

En met trots presenteer ik u het [jaarverslag van 2024!](#)

In het jaarverslag kunt u ondermeer teruglezen dat we de laatste jaren hebben veel aandacht hebben besteed aan natuurontwikkeling en biodiversiteit. Een van de belangrijkste stappen hierin is het tegengaan van de versnippering van natuurgebieden. We creëren ecologische verbindingzones, zodat natuurgebieden robuuster worden. Een goed voorbeeld hiervan is de natuurverbinding tussen de Hoorneboeg en het Hilversums Wasmere.

Een ander belangrijk aspect van duurzaam natuurbeheer is het heroverwegen van ons begrazingsbeleid. GNR wil inzetten op meer natuurlijke kuddes van de Schotse hooglanders. Doordat ze de vegetatie op een natuurlijke manier beheren, draagt de kudde bij aan het behoud van een gezond ecosysteem.

Natuur kan ook een belangrijke rol spelen in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Het Plan Huydecopersweg laat zien hoe natuur kan worden gecombineerd met waterberging en recreatie. Zo zijn natuurgebieden niet alleen waardevol voor de biodiversiteit, maar dragen ze ook bij aan klimaatadaptatie én vormen ze een plek voor mensen om van te genieten.

Besluiten uit de bestuursvergadering d.d. 27 maart 2025

In de vergadering van 27 maart 2025 heeft het bestuur unaniem de volgende documenten vastgesteld:

- [het jaarverslag 2024](#) (bijlage 1);
- [de jaarrekening 2024](#) (bijlage 2);
- [de eerste begrotingswijziging 2025](#) (bijlage 3);
- [de begroting 2026](#) (bijlage 4).

Bovengenoemde documenten worden bij deze voor zienswijzen aangeboden aan de participanten.

De termijn voor de zienswijzen is vier maanden en de binnengekomen zienswijzen zullen in de bestuursvergadering van 9 oktober 2025 aan de orde komen.

Deze stukken staan ook op de website van GNR, zodat u ze daar kunt raadplegen. U kunt hiervoor de volgende link gebruiken: <https://gnr.nl/over-ons/publicaties/>.

Sinds de oprichting, 93 jaar geleden, zet het Goois Natuurreservaat zich samen met vele vrijwilligers, donateurs en een zeer betrokken achterban in voor het unieke Gooise landschap. We beschermen de natuur en versterken die waar het kan. In ons nieuwe jaarverslag 2024 staan we stil bij alle mijlpalen en grote projecten die we hebben afgerond, of juist in gang hebben gezet. Zo blijven we ons ieder jaar weer inzetten voor de natuur samen met alle mensen die ons steunen!

In de jaarrekening kun u terugzien dat we niet alleen inzetten op versterking van de natuur, maar ook op versterking van ons draagvlak. We zijn blij dat de betrokkenheid bij het Goois Natuurreservaat groot is. Dit zien we terug in de groei van het aantal donateurs, giften en blijken van waardering. Naast de jaarlijkse bijdragen van de Gooise gemeenten en de SNL-subsidie (provinciale subsidie voor natuurbeheer) is deze steun essentieel voor het beschermen van natuur, landschap en erfgoed in het Gooi.

In het licht van de effecten van “het ravijnjaar” voor onze participanten hebben we bij het opstellen van de begroting 2026 voor het GNR ook de nodige terughoudendheid betracht. Zoals uit de 1^e begrotingswijziging 2025 bleek, had de in 2024 afgesloten CAO een fors hogere structurele doorwerking dan waarbij bij het opstellen van de begroting 2025 rekening mee was gehouden (geraamde loonstijging 5,4%, werkelijke loonstijging ca 7,35% op jaarbasis). Dit nadeel is opgevangen binnen de exploitatiebegroting van het GNR, zonder daarbij de participantenbijdragen structureel extra te verhogen. Het projectenprogramma wordt periodiek geactualiseerd. Voor nieuwe projecten zoekt het GNR eerst financiële dekking voordat gestart gaat worden.

Gezien de ontwikkelingen in de loon- en prijsstijgingen, is er een toename geraamd van de participantenbijdrage van 3,1 % t.o.v. 2025. Dit is overigens minder als voorgaande jaren omdat de inflatiepiek afneemt. Tegelijkertijd worden de inkomsten voor de participanten ook flink hoger als gevolg van de geraamde BTW-compensatie voor projecten. Verder sluit de begroting aan bij bestaand beleid, conform de kaders van het beleidsplan. Dit wordt inhoudelijk toegelicht in de diverse hoofdstukken.

De begroting wordt nu iets anders opgemaakt, conform de nieuwe richtlijnen van onze samenwerking met de koepelorganisatie LandschappenNL en de Nationale Postcodeloterij (NPL). Zodat nog duidelijker te zien is welke gelden aan de doelstellingen besteed worden. Nieuw in de begroting is dat de jaarlijkse bijdrage van de NPL nu op onze rekening zal gaan binnenkomen, via LandschappenNL. Deze middelen zullen in het daarvoor bestemde bestemmingsfonds worden ondergebracht, bedoeld voor extra investeringen en projecten.

Ter kennisname

Benoeming ongebonden lid (P&O/bestuurs- en juridische zaken)

In lijn met het voorstel van de selectiecommissie benoemt het bestuur dhr. Samir Boufadiss per 1 juni 2025 als ongebonden bestuurslid met de portefeuille P&O/bestuurs- en juridische zaken voor een periode van 6 jaar (einde 1e termijn 30-05-2031). Hij volgt daarmee het ongebonden bestuurslid mw. R van den Berg op omdat haar termijn is afgelopen.

Duurzaamheid bij GNR

Als vervolg op de eerder in het bestuur gepresenteerde duurzaamheidsvisie, waarbij we onderscheid maakten tussen de (positieve) bijdrage die wij leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen (SDG'S) en de (negatieve) bijdrage/footprint door onze eigen bedrijfsvoering is een update gegeven. Zo hebben we een nulmeting van onze CO2-uitstoot laten uitvoeren en een "dashboard" ontwikkeld waarin we de voortgang kunnen monitoren.

We hebben ingezet op quick wins voor onze eigen footprint door onder andere geleidelijk in zetten op de aanschaf van elektrische auto's in ons wagenpark, in te zetten op biodiesel en zonnepanelen te plaatsen op werkplaats, schaapskooi en infoschuur: dit dekt 80-90% van ons elektriciteitsverbruik. Bij (nieuw)bouw zetten in op duurzaamheid, zo staat in het programma van eisen voor de nieuwbouw van 't Laer dat het een duurzaam (gasloos) gebouw wordt.

We gaan om de twee jaar onze nulmeting bijwerken zodat we kunnen monitoren waar we staan. Daarnaast staat op de planning om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om onze ecosysteemdiensten te kwantificeren en inzichtelijk te maken. Als natuurbeheerder leveren we immers ook een positieve bijdrage aan onze omgeving, denk aan CO2-opslag, waterberging, klimaatbeheersing en "last but not least", aan het welzijn van onze omwonenden die dagelijks van onze natuur genieten.

Namens het bestuur van de Stichting Goois Natuurreservaat,

geanonimiseerd

Mw. C. (Carla) Kersbergen,
Directeur-rentmeester.

Jaarverslag 2024

Stichting Goois Natuurreservaat

Koester ons groene thuis

Inhouds- opgave

1

Voorwoord

2

Hoogtepunten
2024

3

Bescherming
en natuurbeheer

4

Belangen-
behartiging

5

Projecten

6

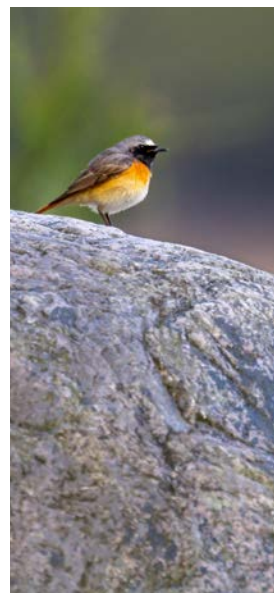
Recreatie

7

Communicatie en
fondsenwerving

8

Educatie

9

Aankoop en
grondzaken

10

Organisatie
en bestuur

11

Financiën

Voorwoord

De laatste jaren hebben we veel aandacht voor natuurontwikkeling en biodiversiteit. We zien in dat het essentieel is om duurzaam om te gaan met onze natuur. Hierbij horen niet alleen maatregelen die de natuur versterken, maar draait het ook om de manier waarop we met die natuur omgaan. Zo willen we verbindingen tussen natuurgebieden verbeteren en natuurlijke processen ondersteunen. Tegelijkertijd houden we rekening met maatschappelijke uitdagingen, zoals aandacht voor waterbeheer en een goede balans tussen natuur en recreatie.

Eén van de belangrijkste stappen hierin is het tegengaan van de versnippering van natuurgebieden. We creëren ecologische verbindingzones, zodat natuurgebieden robuuster worden. Een goed voorbeeld hiervan is de natuurverbinding tussen Hoorneboegse heide en het Hilversums Wasmeer. Zo'n verbinding verbetert de leefomstandigheden voor planten en dieren. Doordat soorten zich vrijer kunnen bewegen, blijven populaties gezond. Dit zorgt voor meer biodiversiteit en maakt natuur en landschap beter bestand tegen klimaatverandering en andere invloeden van buitenaf.

Een ander belangrijk aspect van duurzaam natuurbeheer is het heroverwegen van ons begrazingsbeleid. GNR wil inzetten op meer natuurlijke kuddes van de Schotse hooglanders en ze de ruimte geven om in familieverband te leven. Doordat ze de vegetatie op een natuurlijke manier beheren, draagt de kudde bij aan het behoud van een gezond ecosysteem.

Natuur kan een belangrijke rol spelen in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Het Plan Huydecopersweg laat zien hoe natuur kan worden gecombineerd met waterberging en recreatie. Zo zijn natuurgebieden niet alleen waardevol voor de biodiversiteit, maar dragen ze ook bij aan klimaatadaptatie én vormen ze een plek voor mensen om van te genieten.

Het afgelopen jaar was bijzonder nat, wat ons zowel voor uitdagingen stelde als kansen bood in het beheer. De wateroverlast liet ons zien waar onze natuur en landschappen kwetsbaar zijn. Zo wisten bij zanderij Cruysbergen invasieve soorten door de hoge waterstand een poel te bereiken. Dit gaf ons waardevolle inzichten in hoe we onze natuurgebieden nog beter kunnen beschermen.

We zijn blij dat de betrokkenheid bij het Goois Natuurreservaat groot is. Dit zien we terug in de groei van het aantal donateurs, giften en blijken van waardering. Naast de jaarlijkse bijdragen van de Gooise gemeenten en de SNL-subsidie is deze steun essentieel voor het beschermen van natuur, landschap en erfgoed in het Gooi. Dankzij al deze steun, en die van de Nationale Postcode Loterij, kunnen we ons werk blijven doen. Met als belangrijkste doel: de natuur beschermen, voor altijd.

Kees-Jan Dosker
Voorzitter bestuur
Goois Natuurreservaat

Carla Kersbergen
Directeur-rentmeester
Goois Natuurreservaat

2. Hoogtepunten 2024

Al sinds 1932 beschermt Stichting Goois Natuurreservaat (GNR) natuur, landschap en erfgoed in het Gooi. Het versterken van de Gooise natuur en de biodiversiteit staat hierbij voorop. We verbinden gebieden met elkaar zodat dieren en planten zich veilig kunnen verplaatsen. Waar mogelijk verwerven we nieuwe natuurgebieden. Zo behouden we de natuur voor de generaties na ons. Een kwart miljoen inwoners geniet van deze mooie natuur van bijna 3000 hectare.

Natuurverbinding Hoorneboeg en het Hilversums Wasmeer

Het Goois Natuurreservaat versterkt de natuurverbinding tussen de Hoorneboegse heide en het Hilversums Wasmeer. Het aangepaste plan behoudt meer bomen, biedt maatwerkbeheer en monitort de impact. Open plekken helpen reptielen en insecten oversteken, wat de biodiversiteit verbetert. Op zaterdag 29 juni organiseerde het GNR een speciale excursie voor omwonenden.

Naar een natuurlijke kudde

We streven naar een sociale kudde Schotse hooglanders, waarin koeien en stieren samenleven. In familieverband zorgen runderen beter voor elkaar, beschermen ze elkaar tegen roofdieren zoals de wolf en creëren ze dynamiek in het landschap. Oudere dieren leiden de groep, delen hun kennis en helpen jongere generaties overleven.

[lees meer](#)

Plan Huydecopersweg

De werkzaamheden in het Huydecopersbos zijn afgerond en daarmee is de regio 35 hectare natuur rijker. Het afgelopen jaar is gewerkt aan de natuurontwikkeling, de waterbergingen en de recreatiemogelijkheden in het gebied langs de A27. Met het planten van zes grote bomen zijn op 12 februari 2025 de werkzaamheden van de herinrichting van het natuurgebied officieel afgerond.

Vernieuwen Voetstappenpad

Het Voetstappenpad, een van de oudste gemarkeerde wandelroutes van Nederland, is opnieuw in volle glorie hersteld. Dit 26 kilometer lange pad, dat al sinds 1940 wandelaars door de diverse landschappen van het Gooi leidt, is uitgebreid met nieuwe alternatieve routes, extra opstappunten én een nieuwe wandelgids.

Mysterie op de Zuiderheide

Het Goois Natuurreservaat combineert prachtige natuur met een rijke historie. Grafheuvels, een urnenveld en sporen zoals zandafgravingen en een anti-tankgracht verbinden het landschap met het verleden. Het educatieprogramma *Het Mysterie van de Zuiderheide* brengt cultureel erfgoed tot leven en inspireert leerlingen uit groep 8 van de basisschool om de waarde van hun omgeving te ontdekken.

3. Bescherming en natuurbeheer

Inleiding

Bescherming van de natuur, versterking van de biodiversiteit, verbetering van natuurverbindingen en het verbeteren van de balans tussen natuur en recreatie waren het afgelopen jaar de belangrijkste aandachtspunten in ons beheer. Deze thema's zijn niet in een jaar afgerond, maar vragen om een lange adem.

De natuurgebieden van het Goois Natuurreservaat liggen in een stedelijke omgeving. Hierdoor is er veel druk op de beschikbare ruimte in het Gooi. Dat maakt het een uitdaging om natuurgebieden met elkaar te verbinden en de natuurkwaliteit op peil te houden. Natuurverbindingen zijn van groot belang om populaties van planten en dieren in stand te houden. Als natuurgebieden geïsoleerde eilandjes worden, is er geen uitwisseling mogelijk en kunnen soorten zelfs uitsterven.

Een andere consequentie van die stedelijke omgeving is het grote aantal inwoners. Veel van deze mensen komen geregeld in onze natuurgebieden. Dat is goed en belangrijk, want natuur heeft een positieve invloed op het welzijn van mensen. Die grote aantallen bezoekers hebben echter ook impact op de natuur.

Zonering

Voor het Goois Natuurreservaat is het belangrijk om een goede balans te behouden tussen natuur en recreatie. Een duidelijke zonering in onze natuurgebieden kan hierbij helpen.

Hiermee zijn we het afgelopen jaar op verschillende manieren bezig geweest. Op de Wester- en Bussummerheide zijn de begrazingsrasters onderhouden, waarbij tegelijkertijd het aantal klaphekken is verminderd. Daarmee is het aantal ingangen en paadjes minder geworden, waardoor er grotere rustige delen op de heide ontstaan.

Bij het Laapersveld en Laapersbos hebben we in samenhang met de inrichting van Huydercopersbos de hondenregeling aangepast. Er is een raster geplaatst en aan de kant van Hilversum Sportpark is een losloopgebied gecreëerd. In het overige gebied moeten honden nu aan de lijn, wat voor meer rust in de natuur zorgt.

Een ander aspect met betrekking tot de zonering is de inrichting van parkeerplaatsen. Door drukbezochte parkeerplaatsen beter in te richten, kunnen kleinere worden opgeheven. Hierdoor blijven natuurgebieden toegankelijk, maar worden mensen gerichter onze gebieden ingeleid.

Begrazing

Begrazing van onze natuurgebieden door schapen en runderen is noodzakelijk om de heide en graslanden open te houden. Door begrazing ontstaat bovendien meer variatie in de natuur: kleine open plekken, plekken waar de dieren niet eten of waar ze juist intensief grazen. Die grotere variatie geeft meer kans op een toename van de biodiversiteit.

Om dit natuurlijke proces te bevorderen, werken we met de runderen toe naar meer natuurlijke kuddes. Hiermee zijn we gestart in het Laarder Wasmeer, waar nu twee stieren bij de Schotse hooglanders lopen. Hierdoor ontstaat er een natuurlijke dynamiek en hiërarchie in de kudde. Ook wordt niet langer door ons bepaald wanneer en hoeveel kalfjes er komen. Een natuurlijke kudde kan zich bovendien beter verdedigen tegen een eventuele wolf.

Daarnaast zijn we bezig om grotere aaneengesloten begrazingsgebieden te maken. Zo kunnen de Schotse hooglanders vanaf de Bussummerheide via de natuurbrug naar De Snip en Zanderij Crailoo lopen. Grotere gebieden geven meer variatie in het begrazingsgedrag. De dieren bepalen namelijk zelf waar en wanneer ze ergens grazen.

Bij deze begrazingsaanpak kiezen we voor voortzetting met Schotse hooglanders. De begrazing met Charolais-runderen gaan we uiteindelijk stoppen. Met dit type rund is het niet mogelijk om een natuurlijke kudde te vormen, omdat ze altijd zorg nodig hebben bij het kalveren.

Natuurdoelen

Het Goois Natuurreservaat maakt deel uit van het Natuur Netwerk Nederland, waarbij specifieke doelen en beheermaatregelen zijn opgesteld voor verschillende natuurtypes. We ontvangen subsidie van de Provincie Noord-Holland via de SNL-regeling, waarvoor gecertificeerd natuurbeheer vereist is. De organisatie ondergaat regelmatig een audit om aan de kwaliteitseisen te voldoen. Afgelopen jaar werd deze SNL-audit uitgevoerd, waarbij het Goois Natuurreservaat de certificering opnieuw ontving. De auditors waren positief en complimenteerden de opzet van de beheerplannen en uitvoeringsprocessen.

Beheer

Bij de uitvoering van het natuurbeheer zijn er veel activiteiten die jaarlijks terugkeren. Denk hierbij aan het openhouden van heidegebieden, het maaien van graslanden, het schonen van poelen, het snoeien van bomen vanwege veiligheid en het onderhouden van natuurverbindingen. Daarnaast gaat het om onderhoud van paden, wegen en recreatievoorzieningen zoals bankjes, fietspaden, toegangshekken, rasters en parkeerplaatsen.

Deze activiteiten worden uitgevoerd door onze terreinmedewerkers in samenwerking met de boswachters en regiobeheerders. Ook werken we veel samen met vrijwilligers, aannemers en specialistische adviesbureaus en bedrijven.

Excursie Paddenpad

Monitoring

Om de ontwikkeling van de natuur te volgen, is er afgelopen jaar in onze gebieden gemonitord door de Bosgroep Midden Nederland. Dit gebeurt volgens de SNL-monitoring, de standaard voor natuur in Nederland. Hierbij wordt gedurende vele jaren dezelfde werkwijze gevolgd. Zo kunnen we gegevens vergelijken en ontwikkelingen door de tijd heen zien. Bij de monitoring kijken we naar het voorkomen van specifieke soorten van bepaalde diergroepen, zoals broedvogels, flora, vlinders, sprinkhanen en libellen. Ook wordt gekeken naar vegetatietypen en structuur hiervan.

Afgelopen jaar is er onder andere gemonitord in de natuurgebieden Bikbergen, Crailo, De Beek en IJzeren Veld op flora. Bij de Zuiderheide, Anna's Hoeve, Laarder Wasmeer en de Lieberg is daarnaast ook monitoring uitgevoerd voor vegetatiestructuur, insecten, vlinders en broedvogels. Voor de floramonitoring werden de volgende soorten gemonitord die meetellen voor de natuurkwaliteit; borstelgras, buntgras, dwergviltkruid, hondsviooltje, klein tasjesgras, klokjesgentiaan, stekelbrem, zandblauwtje en de rode lijstsoorten klein vogelpootje en steenanjer. In het cluster van Bikbergen komen bosanemoon, geschubde mannetjesvaren, gewone salomonszegel en gewone klaverzuring voor.

Naast de monitoring voor SNL wordt er door vrijwilligers gemonitord voor allerlei soortgroepen. Dit gebeurt zowel voor GNR als voor landelijke meetnetten volgens vaste protocollen. Deze gegevens gaan onder meer naar de Vlinderstichting, Zoogdiervereniging, RAVON (reptielen, amfibieën en vissen), SOVON (vogels), FLORON (planten) en EIS (insecten). Na validatie door een deskundige komen ze terecht in de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna). Deze gegevens zijn te raadplegen via www.florafaunaverkenner.nl

Bruine kikker

Hondsviooltje

Invloed natte weer

Het natte weer van afgelopen jaar had invloed op de natuur. Veel gebieden stonden tot in de zomer onder water of waren extreem nat. Dit heeft effect op het voorkomen van bepaalde soorten. Zo was de bloei van gelobde maanvaren zeer beperkt. Op locaties waar de plant normaal gesproken bloeit, werd nu vrijwel niets gevonden. Ook was het een slecht vlinderjaar, een trend die al langer speelt door vermesting, verzuring en versnippering. Wel waren er veel rupsen van dagpauwoog en koninginnenpage.

Door het natte broedseizoen was het voedselaanbod voor roofvogels beperkt. Er waren dit jaar weinig muizen en hoewel de bosuil geen kieskeurige eter is, was het aantal broedgevallen laag. De kerkuil is een echte muizeneter, maar had een redelijk aantal broedgevallen. Het aantal jongen was echter veel lager met slechts twee tot drie jongen per nest in plaats van vijf tot zes.

Klik
en bekijk
de video
"natte gebieden"

De amfibieën in de poelen deden het over het algemeen goed. Alleen in natuurgebied Zanderij Cruysbergen kwam door het hoge water een poel in verbinding met de vaart. Hierdoor konden invasieve soorten als rivierkreeft en marmergrondel de poel bereiken. Dit was zeer negatief voor de kikkers en salamanders die er voorkomen. In 2024 werd in deze poel vrijwel niets meer waargenomen.

Een mooi succes was de waarneming van een juveniele zandhagedis op de Vliegheide. Afgelopen jaren waren er al individuele waarnemingen gedaan van een mannetje en vrouwtje zandhagedis, maar dit jaar voor het eerst van een jong exemplaar. Blijkbaar vestigt de zandhagedis zich nu en breidt het verspreidingsgebied zich uit.

Aanpak Japanse duizendknoop

In het Goois Natuurreservaat wordt overwoekering door de Japanse duizendknoop aangepakt. De Japanse duizendknoop is een snelgroeïende plant die andere plantsoorten verdringt en de biodiversiteit aantast. Met machines en met de hand wordt deze plant verwijderd uit onze natuurgebieden.

Klik en bekijk
het video
"Aanpak Japanse
duizendknoop"

Vrijwilligers verwijderen Japanse duizendknoop

Beheer

2.923

Totaal aantal
hectare in eigendom
en beheer

1.715

Hectare
bos

839

Hectare
heide

167

Hectare
grasland

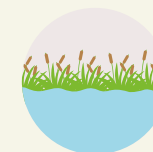
98

Hectare
akkers

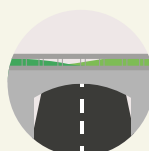
45

Hectare
stuifzand

42

Hectare
water

5

Natuur-
bruggen

118

Hectare
verpacht

44

Hectare
overig

Grote grazers in de natuurgebieden

Runderen

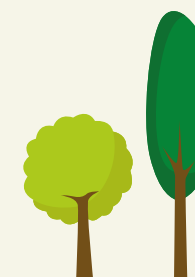
42 Schotse
hooglanders
32 Charolais

Schapen

354 Drentse
heideschapen

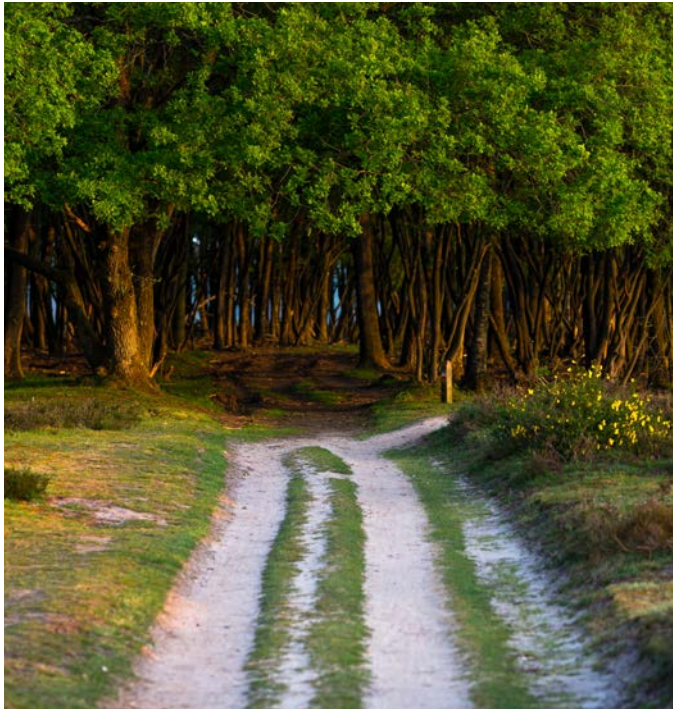
Geiten

10 Hollandse
landgeiten

4. Belangenbehartiging

Er waren verschillende (ruimtelijke) ontwikkelingen die het Goois Natuurreservaat direct of indirect raakten, waaronder plannen, gebiedsprocessen en projecten. Er werd regelmatig gevraagd om een actieve inbreng van ons. In andere gevallen wilden we zelf onze kennis en inzichten te delen. Denk hierbij aan planprocedures waarin we onze zienswijze geven vanuit het belang van natuur en landschap. Hieronder is een aantal plannen, projecten en processen opgenomen waaraan we in 2024 een bijdrage hebben geleverd.

Lokaal (gemeenten)

Bouwplan Driftweg Naarden

Het GNR uitte bezwaren tegen een bouwplan aan de Driftweg in Naarden vanwege de negatieve impact op natuur en landschap. In december 2023 werd de bouwvergunning geschorst na een beroep van GNR en andere organisaties. GNR stelde een hoger beroep in, maar trok dit in nadat de gemeente de vergunning herriep. In juni 2024 werden twee vergunningen afgegeven, waarop we wederom bezwaar maakten. Eén vergunning werd ingetrokken, maar de andere betreft opnieuw een groot nieuwbouwplan met veel impact op natuur en landschap.

Bestemmingsplan Zuidwest Walden Bussum

Het GNR heeft inbreng geleverd bij de ruimtelijke ontwikkeling van het voormalige HOCRAS-terrein in Bussum (gemeente Gooise Meren). Het betreft woningbouw, een school en kleinschalige bedrijvigheid evenals groen en een ecologische zone. Dit is vertaald naar een bestemmingsplan Zuidwest Walden. Er is ten aanzien van dit bestemmingsplan geen aanleiding gezien om een zienswijze in te dienen.

Bouwplannen Craibosch Blaricum

Op het voormalig ziekenhuisterrein van Tergooi in Blaricum zijn bouwplannen met behoud van groen. De projectontwikkelaar heeft ideeën over natuur en landschap verzameld voor het stedenbouwkundig plan van Craibosch. De gemeente Blaricum organiseerde een overleg met stakeholders, waar het GNR-input gaf gericht op het veiligstellen en beschermen van natuur. De gemeenteraad heeft het plan goedgekeurd, waarbij zowel ruimte is voor woningbouw als behoud van groen, met speciale aandacht voor natuurbehoud rond de natuurbrug Laarderhoogt.

Ecwoonbos Schootsveld Naarden

Een initiatiefgroep van inwoners van Naarden heeft het plan om een ecologische woonwijk te ontwikkelen op het Schootsveld ten noorden van de Godelindeweg. Er heeft overleg met GNR plaatsgevonden om te horen wat wij van het plan vinden en of we in de toekomst natuurgronden willen beheren. We hebben de initiatiefgroep geadviseerd het plan goed te toetsen aan het vigerend ruimtelijk beleid. Het lijkt erop dat er een hoog niveau van bescherming aan de orde is waaronder UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies.

Ontwikkeling mobilisatiecomplex Hilversum

Op verzoek van gemeente Hilversum wordt meegedacht over de ontwikkeling van het voormalige Mobilisatiecomplex Hilversum aan de Rading en Noodweg te Hilversum. Het gebied biedt kansen voor versterking van natuur, landschap, recreatie en erfgoedwaarden en sluit aan op het deelgebied Zonneheide van GNR.

Agrarische Nota Blaricum

Gemeente Blaricum heeft een Agrarische nota die aangeeft op welke wijze het agrarisch karakter van Blaricum gestalte krijgt. Deze nota was aan vernieuwing toe. GNR heeft aan een workshop hierover deelgenomen.

Omgevingsvisie Gemeente Huizen

De gemeente Huizen heeft een Omgevingsvisie uitgebracht voor haar grondgebied. De visie is vanuit de invalshoeken van GNR bekeken waarbij is vastgesteld dat de onderwerpen natuur, landschap en natuurgerichte recreatie op de juiste wijze een plek hebben gekregen in de visie. In de visie is het voornemen opgenomen om een Programma Groen op te stellen. Er is door GNR aangeboden hieraan een bijdrage te leveren.

Stakeholderbijeenkomst Laren

Op initiatief van de wethouder RO van Laren is samen met de Stichting Oude Landbouwgewassen Laren van gedachten gewisseld over diverse bouwlocaties in Laren die worden gescreend op geschiktheid. Er is een pleidooi gehouden om de locaties die in eigendom zijn van GNR, die bescherming genieten als Natuurnetwerk Nederland en die van cultuurhistorische betekenis zijn zoals oude landbouwpercelen in het engenlandschap, te vrijwaren van bebouwing.

Zonneroute Gooise Meren

Gemeente Gooise Meren wil een bijdrage leveren aan de energietransitie door middel van het opwekken van zonne-energie langs de infrastructuur van A1, A6 en spoor. Tijdens een inloopavond is er door GNR-aandacht gevraagd voor behoud van de landschappelijke kwaliteiten van de Schootsvelden van Naarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO Werelderfgoed) waarvoor bescherming geldt als Natuurnetwerk Nederland of Bijzonder Provinciaal Landschap. Waar mogelijk wil GNR meewerken aan het behouden en versterken van biodiversiteit en landschap.

Regionaal (Gooi en Vechtstreek)/ Provinciaal (Noord-Holland)

Bezoek dijkgraaf

In juli heeft dijkgraaf J. Sylvester van waterschap Amstel, Gooi en Vecht een werkbezoek gebracht aan de natuurgebieden polder Mijnden van SBB en Zanderij Cruysbergen van het GNR die binnen het waterschapsgebied liggen. Ook heeft er een inspirerende uitwisseling plaatsgevonden met directeurs en medewerkers van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en GNR.

Uitbreiding hoogspanningsverbinding 380 kV

TenneT bereidt een uitbreiding van het hoogspanningsnet voor tussen Diemen en Ens. Het Goois Natuurreservaat heeft deelgenomen aan de discussie rondom de verschillende tracés waaronder het Kocherbos bij Muiderberg en de Gooise Noordflank met de natuurgebieden Oostdijk en Naarder Eng. De regio stelt voor de verbinding langs bestaande infrastructuur zoals de A1 en A6 te laten lopen en aan te sluiten op huidige hoogspanningslijnen. Dit minimaliseert de impact op natuur en leefomgeving.

Excursie naar omwallingen Westerheide

Onderzoek naar kwel in Gooi en Vechtstreek

Kwel, de natuurlijke toestroom van grondwater, is essentieel voor biodiversiteit in de Gooi- en Vechtstreek. Water infiltreert in het Gooi en komt tevoorschijn in laaggelegen gebieden zoals het Naardermeer. Provincie Noord-Holland onderzoekt dit proces om biodiversiteit te versterken, met GNR in de begeleidingsgroep.

Onderzoek naar ruitervormige omwallingen op de Westerheide

De resultaten van het onderzoek naar de mysterieuze omwallingen op de Larense Westerheide zijn op donderdag 29 augustus 2024 feestelijk gepresenteerd. Deze omwallingen of 'kampjes' stelden archeologen en oudheidkundigen al bijna 200 jaar voor een raadsel. Heeft het onderzoek het mysterie van de 'kampjes' nu opgelost? Carla Kersbergen, directeur van het Goois Natuurreservaat, ontving de publicatie uit handen van Marjorie Verhoek, regiohoofd Noord-West van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Natuurverbinding N525

De schetsontwerpplannen voor de natuurbrug over de N525 die in 2024 zijn opgesteld zijn besproken in de ARO (Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkelingen) van de provincie; hierover is een positief advies gegeven. Dit maakt de weg voor ons vrij om de plannen verder uit te werken.

Compensatie NNN Utrechtseweg Hilversum

Er is overleg geweest met provincie Noord-Holland over compensatie van NNN die wordt aangetast bij de aanleg van een fietspad langs de Utrechtseweg (N417). Dit heeft geresulteerd in een compensatieplan waarin wordt ingezet op het verwijderen van (teerhoudend) asfalt in gebieden van GNR. Het betreft asfaltwegen in de natuur en op parkeerterreinen. Na verwijdering van het asfalt worden deze locaties voorgedragen als NNN bij provincie Noord-Holland.

Regionale samenwerking in landelijk gebied

Het stopzetten van het Nationaal Programma Landelijk Gebied en het Transitiefonds veroorzaakt problemen voor provincies bij stikstof-, water- en klimaatbeleid. Noord-Holland pauzeert gebiedsprocessen totdat het rijksbeleid duidelijker is. In de Gooi- en Vechtstreek zien Gooise Meren en stakeholders, waaronder GNR, dit als een kans om na te denken over een regionale visie. GNR steunt een oproep aan de provincie hierover.

Provincie Noord-Holland; programma Natuurnetwerk 2025

Gedeputeerde Staten heeft aan Provinciale Staten het programma Natuurnetwerk 2025 aangeboden waarin de financiering van het Natuurnetwerk in de provincie is opgenomen. Hieruit blijkt dat de reserve Groen van de provincie uitgeput raakt, waardoor de realisatie en kwaliteitsverbetering van het Natuurnetwerk in gedrang komen. Er zijn vanaf 2026 geen middelen meer in het programma opgenomen voor grondaankoop en afwaardering van aangekochte grond. Hiervoor is aandacht gevraagd door Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland en GNR in de vorm van een gezamenlijke brief aan Provinciale Staten van Noord-Holland.

Manifest Recreatie aangeboden aan provincie Noord-Holland

Samen met Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, PWN, ANWB en HISWA-Recron is een manifest opgesteld Meer ruimte en samenwerking voor recreatie in het groen. Deze wordt in januari 2025 aangeboden aan de gedeputeerde Noord-Holland. Het manifest vraagt aandacht voor bezoekersmanagement, het stimuleren van recreatie in het groen in en om de stad, het vergroten van mogelijkheden in agrarisch gebied, opzetten van bovenregionale tafels, meer financiële steun voor beheer en onderhoud en hoe om te gaan met NNN in drukke recreatiegebieden.

5. Projecten

Dankzij bijdragen van onder meer de Nationale Postcode Loterij (via de Stichting Steun GNR) heeft het Goois Natuurreservaat in 2024 weer een groot aantal projecten kunnen opstarten en realiseren op het gebied van natuurverbetering en -herstel. Ook zijn er grote stappen gemaakt voor de realisatie van het nieuwe groepsverblijf 't Laer.

Project nieuw groepsverblijf 't Laer Periode: 2022 – 2026

Kinderen opleiden tot de natuurbeschermers van morgen. Dat is het doel van 't Laer, een groepsverblijf voor natuureducatie in de bossen van Laren. Het Goois Natuurreservaat wil het huidige, sterk verouderde gebouw vervangen door een inspirerende, duurzame en eenvoudige accommodatie. Zo kunnen wij nog vele generaties kinderen een betaalbare meerdaagse natuurbeleving bieden: een topbeleving die ze hun hele leven bijblijft. Het oude gebouw is begin 2024 gesloten en wordt in 2025 gesloopt. Daarna werken we de nieuwbouwplannen verder uit.

Klik en bekijk
de video over
het nieuwe 't Laer

Project Nieuwe terreinbepording Periode: 2022 -2025

In april 2024 zijn we gestart met het plaatsen van nieuwe terreinborden in de natuurgebieden. Dit zijn borden waar de toegangsvoorwaarden van een gebied op staan, met als doel de natuur te beschermen. De huidige variëteit aan borden maakt plaats voor één bord met de actuele toegangsvoorwaarden. Eind 2024 was ongeveer een derde van de nieuwe borden geplaatst. In 2025 wordt het project voltooid.

Plan Huydecopersweg

Na jaren van voorbereiding in samenwerking met Rijkswaterstaat en gemeente Hilversum is de uitvoering van Plan Huydecopersweg gestart. In 2018 is een verkeersknooppunt verwijderd en de vrijgekomen ruimte (ongeveer 35 hectare) is nu teruggegeven aan de natuur. Dit wordt benut voor de aanleg van bos, heide, water en natte natuur met ruimte voor wandelen, fietsen en paardrijden. Ook wordt een waterberging gerealiseerd die helpt om Hilversum droog te houden bij extreme regenval. In 2025 worden de werkzaamheden afgerond.

Start project Natuurverbinding Hoorneboeg Periode: 2023 – 2038

Het Goois Natuurreservaat is bezig met het vijftienjarige project Natuurverbinding Hoorneboeg. Het doel is de natuurverbinding tussen het Hilversumse Wasmeer en de Hoorneboegse heide te optimaliseren voor alle dieren. De natuurbrug Zwaluwenberg, aangelegd in 2014, verbindt beide gebieden. In 2016 is een eerste projectplan opgesteld om deze natuurverbinding te verbeteren. Het oorspronkelijke plan, met een heidecorridor en veel bomenkap, is aangepast. Het nieuwe plan hanteert een mozaïekbenadering, waarbij verschillende natuurtypen in samenhang worden verbeterd. In 2024 zijn we gestart met de monitoring van doelsoorten. Het nieuwe plan is positief ontvangen door de omwonenden die waren uitgenodigd voor een excursie naar de natuurbrug.

Vernieuwen Voetstappenpad Periode: 2023 – 2025

Het historische Voetstappenpad uit 1940 is in 2024 in oude glorie hersteld. Ook zijn er drie routes toegevoegd waarmee je voor een korter of aantrekkelijker alternatief kunt kiezen. Deze zijn gemarkeerd met gele voetafdrukken. Ter gelegenheid van het herstel en uitgebreide Voetstappenpad is het wandelboekje vernieuwd. Deze is aangevuld met tips, beschrijvingen van bezienswaardigheden onderweg en drie overzichtelijke kaarten. Het formaat is hetzelfde gebleven, klaar om mee te nemen in je rugzak. Het vernieuwde Voetstappenpad wordt in februari 2025 feestelijk geopend met betrokken partijen en wandelaars.

6. Recreatie

Toegankelijkheid van onze natuurgebieden en daarmee zorgen dat bezoekers van die natuur kunnen genieten zijn belangrijk voor ons. Waardering van de natuur maakt namelijk dat mensen willen bijdragen aan de bescherming ervan. Bovendien dragen een natuurlijke leefomgeving en natuurbeleving bij aan het welzijn van mensen.

Toezicht en handhaving

Bij toegankelijkheid horen ook toegangsvoorwaarden, zodat we een goede balans tussen natuur en recreatie kunnen waarborgen. De boswachters zijn gastheer en gastvrouw en geven voorlichting waar nodig. Zij houden toezicht in de terreinen en als er overlast is, treden ze op. Afgelopen jaar was overlast veroorzaakt door honden opnieuw de grootste factor. Dit werd op de voet gevolgd door overlast tussen verschillende gebruikers: fietsers, wandelaars en ruiters. Zwerfafval en buiten de paden treden, komen eveneens veel voor.

Het afgelopen jaar zijn er 104 boetes uitgeschreven, 97 formele waarschuwingen gegeven en 278 constatering van overtredingen gemaakt. Hiervan was 55% in verband met een hond, 25% afval, 16% verkeersovertreding en 4% verstoring. Het is niet ons doel om boetes uit te schrijven en als het kan lossen we het liever anders op, maar wanneer nodig wordt dit middel zeker ingezet.

Herinrichting Trapjesberg

In 2024 is de Trapjesberg in natuurgebied Crailo opgeknapt. De uitgesleten en geërodeerde trappen en opgangen zijn hersteld. Het bergje is nu vanaf drie zijden bereikbaar via robuuste betonstenen trappen. De overige delen zijn ingeplant en er zijn rasters en leuning gemaakt van acacia hout, in dezelfde stijl als bij de Eukenberg. De Trapjesberg ligt in het bos en heeft daardoor een besloten en intiem karakter. Het herstel is mogelijk gemaakt door sponsoring van bouwbedrijf Slokker Vastgoed uit Huizen.

Uitdagingen fietspaden

Binnen het Goois Natuurreservaat hebben wij 78 kilometer aan recreatieve fietspaden. Jaarlijks wordt hier ongeveer 9 kilometer van in groot onderhoud genomen. Afgelopen jaar zijn onder meer fietspaden bij het Gebed zonder End, de Hoorneboegse heide, de Ruiterweg bij Mauvezand en het Spanderswoud opnieuw aangelegd.

Door de toenemende recreatiedruk en klimaatverandering wordt het in sommige gebieden een steeds grotere uitdaging om de kwaliteit van fietspaden op peil te houden en de veiligheid te waarborgen. Het Goois Natuurreservaat heeft daarom een aanpassing gedaan in het beheer van de recreatieve fietspaden. Als het noodzakelijk is om de veiligheid te waarborgen, kan op specifieke delen voor een andere verharding zoals beton worden gekozen. Dit gebeurt alleen als er geen andere opties zijn. Hierbij kijken we goed naar de impact op reptielen. Deze dieren verwarmen zich namelijk eerder op een betonnen pad, en kunnen dan verkeersslachtoffer worden.

Natuur beleven

2 seizoen campings

- Camping Fransche Kamp
- Camping Parrewijn

48 Archeologische
beschermde
rijksmonumenten

5 uitkijkpunten

- Berg op Anna's Hoeve
- Aalberg
- Eukenberg
- Tafelberg
- Trapjesberg

28 Parkeerplaatsen

2 Kleuterpaden

1 Speelbos

7. Communicatie en fondsenwerving

Onze organisatie zet zich dagelijks in voor natuurbehoud. We willen graag steeds meer mensen betrekken bij ons werk in de natuur en bij projecten in het Goois Natuurreservaat. Dit doen we door onze zichtbaarheid te vergroten en onze verhalen breder te delen. We organiseren verschillende persmomenten, evenementen en excursies. We delen het actuele nieuws via de media, onze website en nieuwsbrief en op locatie. Zo hopen we niet alleen meer mensen te inspireren, maar ook ons netwerk van donateurs uit te breiden. Om een breder publiek te bereiken, zetten we in op diverse communicatiekanalen:

Sociale media

Via platforms zoals Facebook, Instagram en LinkedIn delen we inspirerende verhalen, mooie natuurfoto's en updates over ons werk.

Betrekken van mensen bij ons werk

We organiseren maandelijks excursies op verschillende locaties in het Goois Natuurreservaat. De belangstelling voor deze excursies is in 2024 mede dankzij extra aandacht via onze mediakanalen toegenomen.

Verhalen van boswachters

Onze boswachters hebben unieke ervaringen en inzichten. We laten zien hoe waardevol hun werk is door hun verhalen te delen via de tweewekelijkse column in alle huis-aan-huisbladen in het Gooi.

Nog geen 10 minuten fietsen vanaf uw huis

Word beschermer
van het Goois
Natuurreservaat

Ga naar gnr.nl/beschermer

Nieuwsbrief

Het aantal nieuwsbrieflezers is dit jaar gestegen van 8.660 naar 12.200 lezers. Met onze periodieke nieuwsbrief houden we onze achterban op de hoogte van de laatste ontwikkelingen, projecten en manieren om bij te dragen.

Informatiepanelen in onze natuurgebieden

Dit jaar was er extra aandacht voor ons cultuurhistorisch erfgoed. Als je aan het Goois Natuurreservaat denkt, denk je vooral aan de natuur. Het Gooi heeft ook een rijke geschiedenis. Daarom zorgen we in onze natuurgebieden voor extra informatie bijvoorbeeld over grafheuvels, de banscheiding en de speciale steen op de Aardjesberg.

Mensen die ons werk steunen

2.896

Lezers papieren nieuwsbrief

9.223

Lezers digitale nieuwsbrief

16.378

Facebookfans

104.000

Unieke bezoekers op de website in 2024

1.404

Volgers LinkedIn

2.214

Volgers Instagram

6.011
donateurs in 2024

Stijging van donateurs 2,8%

- Begunstigers en Gooise Natuurbeschermers
- Vrienden van de kudde
- Adoptanten van een rund
- Giften
- Periodieke schenkingen
- Adoptanten van een schaap

7 Bedrijven die ons steunen

Invloed media op zichtbaarheid

De media spelen een cruciale rol in de zichtbaarheid van onze organisatie. Veel media-aandacht vergroot onze naamsbekendheid. Het helpt niet alleen om meer mensen te informeren over onze activiteiten, maar versterkt ook het bewustzijn over natuurbehoud in het algemeen. Door actief samen te werken met journalisten en mediaplatforms kunnen we onze boodschap nog verder verspreiden en een groter draagvlak creëren.

Groei aantal donateurs

Het was een succesvol jaar, want in 2024 hebben we 812 nieuwe donateurs verwelkomd. Daarmee hebben we nu in totaal 6.011 donateurs. Jaarlijks zetten we in op de werving van nieuwe donateurs: 'Gooise Natuurbeschermers'. Zij helpen mee de natuur te behouden voor een bedrag vanaf 2,50 euro per maand. In 2024 hielden we twee wervingscampagnes voor structurele donateurs. Hierbij hebben we de eerder ingezette lijn van de relatie met het dichtstbijzijnde GNR-natuurgebied doorgezet. Dit blijkt een succesvolle werkwijze. Daarnaast doen jaarlijks honderden mensen een losse gift voor de Gooise natuur, als projectbijdrage of als vrije ongeoordeelde schenking. In 2024 deden maar liefst 572 mensen dat.

Fondsenwerving

Fondsenwerving bij het Goois Natuurreservaat richt zich op de pijlers donateurs, bedrijven, nalatenschappen, vermogensfondsen en grote gevers. Het jaar 2024 heeft weer een mooie groei laten zien. Door enkele particulieren en vanuit lokale fondsen zijn grote schenkingen gedaan voor de nieuwbouw van groepsverblijf 't Laer. We verwelkomden een nieuwe structurele bedrijfsbeschermer: vakantiepark Dutchen B.V. in Loosdrecht. In 2024 ontvingen we geregeld cheques en bijdragen van (lokale) vermogensfondsen en serviceclubs, waaronder Stichting A.A.M. Bijleveld, Stadsfonds Hilversum, Vereniging Vrienden van 't Gooi, Stichting Vermeer14 en Rabo ClubSupport. Tot slot zijn we in 2024 gestart met online marketing. We hebben diverse onlinecampagnes opgezet, getest en geoptimaliseerd op gebied van donateurswerving, nalatenschap en ons digitale nieuwsbriefabonnement. Zo leren we meer over de motivaties van verschillende doelgroepen om de Gooise natuur te steunen. Dankzij alle (financiële) steun die we ontvangen kunnen wij de Gooise natuur beschermen en mensen hiervan laten genieten.

Nalatenschappen

De komende 25 jaar is er in Nederland nog veel geld te verwachten uit nalatenschappen. In 2024 vormden nalatenschappen ruim een kwart van de fondsenwervingsinkomsten van het Goois Natuurreservaat, met drie grote ontvangen nalatenschappen van in totaal € 194.381. Het aantal daadwerkelijk uitbetaalde nalatenschappen fluctueert sterk per jaar. Nalatenschappen zijn interessant omdat het bijna altijd om ongeoordeelde en vaak aanzienlijke bedragen gaat. Voor het Goois Natuurreservaat kunnen deze bijvoorbeeld worden aangewend voor toekomstige grondaankopen. Eind 2024 is onze nalatenschapsbrochure via online marketing gepromoot en aangevraagd door enkele tientallen mensen. Zij worden in 2025 benaderd voor een persoonlijk gesprek of een informatiebijeenkomst.

8. Educatie

In juni 2022 zijn wij gestart met het ontwikkelen en implementeren van het educatieve uitvoeringsprogramma 'Leren in en over het Goois Natuurreservaat'. Het programma bestaat onder meer uit een doorlopende leerlijn van groep 1 van het basisonderwijs (BO) tot klas 6 vwo (VO), en richt zich daarnaast op gezinnen en bezoekers van onze natuurgebieden.

Afgelopen jaar hebben we de leerlijn compleet gemaakt dankzij twee nieuwe programma's: 'Flips gids voor Speelbos 't Laer' (leeftijd groep 3-4, ook voor gezinnen en bso's) en 'Het Mysterie van de Zuiderheide' (groep 8, in samenwerking met Geologisch Museum Hofland). Deze laatste richt zich op het archeologisch en geologisch erfgoed in onze natuurgebieden. Leerlingen maken een spannende speurtocht over de heide om sporen van het erfgoed te vinden.

Voor alle leeftijden hebben we nu een aanbod passend bij de leerdoelen en beleving, met een mix van begeleide en doe-het-zelfactiviteiten. In 2024 hebben 730 leerlingen vanuit het basisonderwijs en 500 leerlingen vanuit het voortgezet onderwijs één van onze begeleide lesprogramma's gevolgd, of een werkdag in de natuur gedaan.

Bekijk hier
de video Het
Mysterie van
de Zuiderheide

9. Aankoop en grondzaken

Op het gebied van vastgoed en grondzaken heeft zich een aantal zaken afgespeeld. We hebben grondaankopen voorbereid en vastgoed verkocht.

Afstoten vastgoed

Het woonhuis aan de Harmen Vosweg 34 in Laren is verkocht. Er zijn voorbereidingen getroffen om het koetshuis op landgoed Monnikenberg (Soestdijkerstraatweg 153 en 155 in Hilversum) te verkopen in het voorjaar van 2025 met de bestemming 'maatschappelijk met wonen'.

Grondzaken

In 2024 zijn er voorbereidingen getroffen voor grondruil met gemeente Laren en Blaricum. Het betreft overhoekjes en onlogische grondsituaties. Het beheer is gebaat bij meer duidelijkheid in grondeigendom. In dit kader is er een ruiling voorbereid met een particulier. Begin 2025 zal deze transactie bij de notaris passeren. Er vinden momenteel ook gesprekken plaats met de gemeente Huizen over mogelijke grondverwerving.

Grenskwesties

In navolging van de inventarisatie van grenskwesties is een aantal grensissues opgepakt. Een drietal complexe dossiers is opgelost door (verjaarde) grond te verkopen. De opbrengsten gaan in een bestemmingsreservefonds. Ook is een langdurige grenskwestie in Blaricum opgelost.

Opstalrechten

In de sportvallei huren verschillende sportclubs grond van het Goois Natuurreservaat. In de huurovereenkomsten is opgenomen dat de gebouwen met opstalrechten eigendom van de clubs zijn. Het goed borgen van deze rechten en plichten vraagt doorlopend aandacht vanwege ontwikkelingen en mutaties.

10. Organisatie en bestuur

Het bestuur en de werkorganisatie hebben in 2023 een aantal belangrijke stappen gezet richting een toekomstbestendige organisatie. Het Goois Natuurreservaat heeft zich aangesloten bij het samenwerkingsverband LandschappenNL. We traden op 21 juni 2024 toe als twintigste lid.

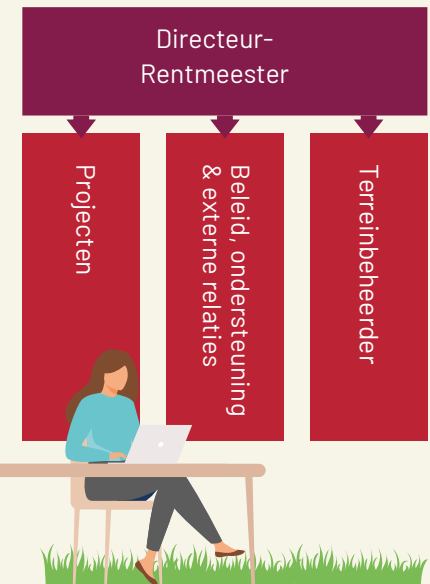
De samenwerking tussen Goois Natuurreservaat (GNR) en LandschappenNL maakt dat de natuurbelangen in het Gooi voortaan ook op landelijk niveau worden behartigd. De natuur staat overal onder druk en dat vereist strategische samenwerking. De lobby op landelijke thema's als stikstof, natuursubsidies, verdroging en andere vraagstukken is ook voor het GNR van groot belang. Bovendien kunnen we kennis uitwisselen op het gebied van beheer, beleid, fondsenwerving, bedrijfsvoering en vrijwilligers.

Organisatie

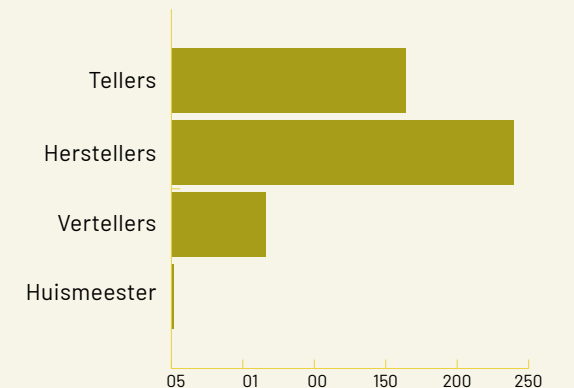
Organisatie

38 FTE afgerond
43 Mensen in dienst
19 Vrouwen
24 Mannen

383 vrijwilligers

Sommige vrijwilligers hebben meerdere rollen. Het aantal uren gemaakt door de vrijwilligers is omgerekend 14 FTE.

Wisseling directeur-rentmeester

Het bestuur heeft Carla Kersbergen met ingang van 1 mei benoemd tot directeur-rentmeester. Zij volgt daarmee Karin Kos op die sinds 2019 leiding gaf aan het GNR. Carla was eerder waarnemend directeur-rentmeester en teamleider bij het Goois Natuurreservaat.

20 jaar klankbordgroep

De Klankbordgroep Goois Natuurreservaat is in 2004 opgericht en inmiddels gegroeid van 10 naar 14 leden. De groep bestaat uit vertegenwoordigers van organisaties die actief zijn in het Gooi en onze natuurgebieden. De mijlpaal van twintig jaar klankbordgroep werd gevierd met taart en een groepsfoto.

Voor het GNR is de klankbordgroep van onschatbare waarde. Kennis, meningen en adviezen worden meegenomen in besluiten en te ontwikkelen beleid. Daarbij gaat het ook om onderwerpen die veel losmaken bij bewoners van het Gooi. Door ontwikkelingen en plannen te delen, zorgen we voor een breder draagvlak bij een belangrijk deel van de Gooise inwoners.

ICT

Op basis van de ICT-visie uit 2023 is er verder gewerkt aan modernisering van de bedrijfsprocessen. In 2024 zijn we overgegaan naar het werken met MS-teams in de cloud en zijn alle medewerkers daarin getraind. Dit was ook het eerste jaar dat we volledig met ons eigen donateurstelsel werkten en daar is nog veel aan verbeterd. We zijn gestart met een project om alle grondgerelateerde overeenkomsten beter digitaal vast te leggen. Ook is er gewerkt aan betere ICT-beveiliging en compliance.

HR

We hadden dit jaar een aantal vacatures, waaronder die van directeur-rentmeester. De wervings- en selectieprocedures hiervoor zijn met goed resultaat doorlopen en de vacatures zijn ingevuld. De komende jaren gaan veel ervaren medewerkers met pensioen. We hebben daarom een update gedaan van ons Strategisch personeelsplan, met extra aandacht voor de uitstroom van deze mensen. Kennisoverdracht en werving & selectie staan hoog op de agenda.

Klankbordgroep Goois Natuurreservaat

Duurzaamheid

We hebben dit jaar een duurzaamheidsvisie ontwikkeld. Daarin maken we onderscheid tussen de positieve bijdrage die GNR levert aan de Duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) en onze negatieve footprint. Een nulmeting van onze CO2-uitstoot heeft inzicht gegeven in activiteiten waar we de footprint kunnen verminderen. De eerste acties hebben we ook al uitgevoerd. Zo gebruiken we voortaan een duurzamere dieselvariant (HVO) voor onze machines, en onderzoeken we of dit ook kan worden ingezet voor onze dieselauto's. We hebben ons elektriciteitsverbruik voor 80- 90 % gecompenseerd door het plaatsen van zonnepanelen op onze gebouwen (de Infoshuur, de werkschuur bij ons kantoor en de Schaapskooi Laren). We schaffen voortaan als het kan elektrische of hybride voertuigen aan (drie nu al in gebruik). Ook hebben we een nieuwe elektrische shovel en elektrische motorzagen in gebruik. Voor de nieuwbouw van groepsverblijf 't Laer is duurzaamheid een integraal onderdeel van het ontwerp.

Integriteitsbeleid

Tijdens een kantoorbrede sessie is de nieuwe externe vertrouwenspersoon van Goois Natuurreservaat aan de werknemers voorgesteld. Zij heeft haar werkzaamheden toegelicht en de mogelijkheden die ze kan bieden met betrekking tot ongewenst gedrag en integriteit. Het verslag van de vertrouwenspersoon geeft aan dat er dit jaar één adviesvraag rond ongewenst gedrag is geweest. Er zijn geen meldingen gedaan van klachten of integriteitsschendingen. Intern zijn ook geen meldingen op dit gebied ontvangen.

Samenwerking vrijwilligers

Het gaat goed met onze vrijwilligers en de jaarlijks vrijwilligersbijeenkomst in december was drukbezocht. We hebben momenteel 383 vrijwilligers die actief zijn voor en betrokken zijn bij het Goois Natuurreservaat.

Sinds 2023 hebben we ingezet op het versterken van de samenwerking met en tussen onze monitoringvrijwilligers. We organiseerden twee overleggen tussen contactpersonen van de werkgroepen die actief zijn in onze gebieden. Zo stimuleren we onderlinge interactie en het is leerzaam om elkaars methodiek te kennen. Dit jaar lag de nadruk op het juist invoeren van data, zodat wij deze als terreinbeheerder – en andere gebruikers van de NDFF – kunnen gebruiken. Samenwerking was ook te zien op de 1000-soortendag: vrijwilligers gingen vanuit hun eigen expertise op pad om gezamenlijk zoveel mogelijk soorten te vinden. En met succes: er werden in 24 uur maar liefst 1333 soorten waargenomen.

We stimuleerden ook interactie tussen de verschillende soorten vrijwilligers. Zo organiseerden IVN-leden publieksactiviteiten op de 1000-soortendag. Tellers begeleidden herstellervrijwilligers bij het verbeteren van broedwanden voor oeverzwaluwen en broeihopen voor ringslangen.

Continuering bijdrage Nationale Postcode Loterij

Mede dankzij de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij (NPL), via de Stichting Steun Goois Natuurreservaat, konden we dit jaar weer bijzondere projecten uitvoeren voor het herstellen of uitbreiden van de natuur. In 2024 vond er een evaluatie plaats waarin werd besproken of de NPL zijn bijdrage kan voortzetten. Ook voor de komende jaren kunnen we rekenen op extra steun vanuit de Nationale Postcodeloterij. Sinds juni 2024 ontvangt het Goois Natuurreservaat de bijdrage via LandschappenNL.

Stichting Steun Goois Natuurreservaat

Het bestuur heeft de contacten onderhouden met de Stichting Steun Goois Natuurreservaat. Dankzij bijdragen via de stichting, onder meer afkomstig van de Nationale Postcodeloterij, konden we diverse projecten steunen.

11. Financiën

Balans na resultaatbestemming per 31 december

bedragen x € 1.000

	2024		2023	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	729		829	
		729		829
Viottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	1.423		1.267	
Liquide middelen	3.396		1.713	
Onderhanden werk projecten	372		65	
		5.190		3.045
TOTAAL ACTIVA		5.919		3.875

	2024		2023	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Kapitaal	0		0	
Algemene reserve	146		172	
Bestemmingsreserves	4.500		2.659	
Bestemmingsfonds	396		180	
		5.042		3.012
Voorzieningen				
Voorziening baggeren	0		84	
Voorziening personele verplichtingen	199		192	
		199		276
Kortlopende schulden				
Crediteuren	330		213	
Overige schulden en overlopende passiva	348		374	
		678		588
TOTAAL PASSIVA		5.919		3.875

afrondingsverschillen zijn mogelijk

Staat van baten en lasten naar kostensoorten

bedragen x € 1.000

Lasten (=uitgaven)	Jaarrek 2024	gew.begr. 2024	Jaarrek 2023
Personeel			
Lonen en salarissen	3.204	3.242	3.011
Overige personeelskosten	220	148	152
Inhuur	121	110	33
sub-totaal personeel	3.545	3.500	3.196
Bedrijfsvoering			
Huisvesting	113	109	108
Automatisering	135	146	132
Kantoorkosten	60	76	75
Afschrijvingen	143	160	126
sub-totaal bedrijfsvoering	451	491	441
Algemene organisatiekosten	127	135	182
Beheerlasten	1.790	2.077	1.591
Projecten exclusief personeelslasten			
Werk derden	1.215	1.531	1.039
sub-totaal projecten	1.215	1.531	1.039
Totaal van de lasten	7.127	7.734	6.448

Lasten (=uitgaven)	Jaarrek 2024	gew.begr. 2024	Jaarrek 2023
Toevoegingen aan reserves/bestemmingsfondsen			
Natuurbeheer	219	105	236
Vervanging materieel RPV	11	11	11
(Groot onderhoud) gebouwd vastgoed	2.063	2.050	940
Beleid, communicatie & draagvlak	0	0	0
Verwervingen, inrichting & instandh.	125	0	8
Algemene egalisatiereserve	0	0	0
Exploitatie Infoschuur	9	0	11
Bosverrijking/Natuurontwikkeling	0	0	10
Extra investeringen/projecten (NPL/privaat)	20	0	0
Algemene egalisatiereserve			
sub-totaal reservemutaties	2.449	2.167	1.216
Totale lasten:	9.576	9.900	7.665
Positief jaarrekening saldo	33		

Staat van baten en lasten naar kostensoorten

bedragen x € 1.000

Baten (=inkomsten)	Jaarrek 2024	gew.begr. 2024	Jaarrek 2023
<i>Eigen inkomsten</i>			
Huren en pachten	416	389	441
Beheervergoedingen van derden	49	47	51
Overige eigen inkomsten	237	184	235
Eigen inkomsten - fondsenwerving	203	133	156
Overige opbrengsten - rente	51	44	21
Algemenebaten - vrijval voorziening	62	0	
sub-totaal eigen inkomsten	1.017	798	904
<i>Subsidies en bijdragen van derden</i>			
Subsidie Natuur en Landschap SNL	1.072	1.072	1.066
Overige subsidies	74	69	69
Bijdrage Steunstichting	114	119	120
sub-totaal subsidies en bijdragen	1.260	1.260	1.255
Bijzondere baten i.v.m. verkoop vastgoed	2.087	2.068	935
<i>Projecten</i>			
Bijdragen Steunstichting	281	956	719
Overheidsbijdragen	300	178	35
Bijdragen derden	66	0	40
Fondsenwerving	321	0	20
Mutatie onderhanden werk	307	505	206
sub-totaal projecten	1.274	1.639	1.019
Totaal van de eigen baten	5.639	5.765	4.113
Participantenbijdragen	3.519	3.519	3.319

Baten (=inkomsten)	Jaarrek 2024	gew.begr. 2024	Jaarrek 2023
<i>Aanwendungen van reserves/bestemmingsfondsen</i>			
Natuurbeheer	173	300	17
Vervanging materieel RPV	91	91	154
(Groot onderhoud)gebouwd vastgoed	43	63	43
Beleid, communicatie & draagvlak	69	30	0
Verwervingen, inrichting & instandh.	0	15	0
Algemene egaliseringsreserve	60	117	0
Exploitatie Infoschuur	0	0	0
Bosverrijking/Natuurontwikkeling	0	0	13
Extra investeringen/projecten (NPL/privaat)	15	0	0
Algemene egaliseringsreserve	0	117	0
sub-totaal reservemutaties	451	733	227
Totale baten:	<u>9.609</u>	<u>10.018</u>	<u>7.658</u>
Negatief jaarrekening saldo			6

Overzicht van uitgaven en inkomsten per programma

bedragen x € 1.000 (inclusief reservemutaties)

	uitgaven	inkomsten	saldo
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)	5.653	4.269	-1.384
Projecten	1.661	1.562	-98
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers	606	326	-281
Bestuursondersteuning, belangenbehartiging, beleid en participanten	1.922	3.719	1.796
	<u>9.842</u>	<u>9.875</u>	<u>33</u>

Totale participantenbijdrage 2024

Gemeente Blaricum	€	182.770
Gemeente Gooise Meren	€	883.000
Gemeente Hilversum	€	1.365.970
Gemeente Huizen	€	603.660
Gemeente Laren	€	171.380
Gemeente Amsterdam laatste deel afkoop	€	312.570
Totalen	€	<u>3.519.350</u>

Colofon

Stichting Goois Natuurreservaat

Nieuwe Meentweg 2
1217 DZ Hilversum
Postbus 1001
1200 BA Hilversum

gooisnatuurreservaat@gnr.nl
www.gnr.nl • +31 (0) 35 6214598

KVK nummer: 41223080
RSIN/fiscaal nummer: 001939270

Fotografie:
Arie van den Hout,
Unit 10 fotografie,
Goois Natuurreservaat,
Bart Siebelink,
Hugo Weenen,
Tjitske Sluis

Goois Natuurreservaat ontvangt financiële
steun van de Nationale Postcode Loterij

Goois Natuurreservaat heeft de status van
Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

Volg ons op: @gooisnatuurreservaat

Stichting Goois Natuurreservaat

Jaarrekening 2024

Het Goois Natuurreservaat wordt gesteund door onder andere de Nationale Postcode Loterij

COLOFON

Uitgave:

Stichting Goois Natuurreservaat
Nieuwe Meentweg 2
1217 DZ Hilversum
Postbus 1001
1200 BA Hilversum

www.gnr.nl

kvk nummer: 41223080

rsin nummer: 001939270

Inhoudsopgave	pagina
<i>Jaarrekening</i>	
Financieel verslag	5
Balans per 31 december	12
Staat van baten en lasten	14
Kasstroomoverzicht	16
Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen	17
Toelichting op de balans	23
Toelichting op de staat van baten en lasten	33
Overige mededelingen	37
<i>Overige gegevens</i>	
Bestemming resultaat	39
Bestuursleden	39
Controleverklaring	41
<i>Bijlagen</i>	
Bijlage I Opgaaf doorschuif BTW	47
Bijlage II Projectenoverzicht	49
Bijlage III Staat van baten en lasten naar functionele GNR-indeling	50
Bijlage IV Toelichting staat van baten en lasten functionele GNR-indeling	52
Bijlage V Staat van baten en lasten conform RJ 650 Fondsenwervende Instelling	59
Bijlage VI Staat Toelichting bestedingen conform RJ 650 Fondsenwervende Instelling	61

Jaarrekening 2024, Stichting Goois Natuurreservaat

Financieel verslag

Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening van de Stichting Goois Natuurreservaat over het jaar 2024. Het resultaat voor resultaatbestemming over het boekjaar 2024 bedraagt inclusief een bijzondere bate vanwege de opbrengst van de verkoop van een tweetal voormalige dienstwoningen € 2.030.806 positief (begroot 2024 € 1.550.680 positief inclusief bijzondere baten). Na verwerking van de dotaties/onttrekkingen aan de bestemmingsreserves, resteert een positief saldo van € 33.487. In 2023 bedroeg het resultaat na verwerking van de reservemutaties € 5.800 negatief. Het positieve saldo over 2024 wordt toegevoegd aan de algemene egalisatiereserve.

In het financiële verslag wordt achtereenvolgens ingegaan op de ontwikkelingen van de participantenbijdrage, de organisatie en de financiële positie. De jaarrekening bevat de balans, de staat van baten en lasten, de waarderingsgrondslagen, de toelichting op de balans, de toelichting op de staat van baten en lasten en de toelichting op de projecten.

Leeswijzer

Deze jaarrekening is nog opgesteld volgens de richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving. In verband met de samenwerking met LandschappenNL (NPL bijdrage) en het te verkrijgen CBF keurmerk, zal vanaf het dienstjaar 2025 de jaarrekening worden opgemaakt conform de richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen van Raad voor de jaarverslaggeving. Om voor het dienstjaar 2025 een vergelijkingsmogelijkheid te hebben met het huidige verslagjaar 2024 zijn de bijlagen 5 en 6 toegevoegd, waarbij de cijfers van het dienstjaar 2024 gerangschikt zijn volgens de richtlijn 650.

Rekeningsaldo gesplitst naar herkomst

Onderstaand overzicht geeft de werkelijke gerealiseerde saldi ten opzichte van de geraamde saldi (inclusief reserve mutaties) per onderdeel weer, voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 4 en 5 van deze jaarrekening.

	<i>rekening</i>	<i>begroot</i>	<i>verschil</i>	
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)	€ -1.384.145	€ -1.328.485	€ -55.660	N
Projecten	€ -99.206	€ -59.200	€ -40.006	N
Communicatie, educatie, voorlichting, vrijwilligers & draagvlak	€ -279.831	€ -339.485	€ 59.654	V
Bestuursondersteuning, belangenbehartiging, beleid & participan	€ 1.796.670	€ 1.727.170	€ 69.500	V
Jaarrekening saldo 2024	<u>€ 33.488</u>	<u>€ 0</u>	<u>€ 33.488</u>	V

V=voordelig N=nadelig

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Participantenbijdragen

Het werk van het Goois Natuurreservaat wordt mede mogelijk gemaakt door de bijdrage van de participanten in de exploitatie van de stichting. De participantenbijdrage 2024 is berekend op grond van de vernieuwde samenwerkingsovereenkomst tussen de vijf Gooise participanten vastgesteld en getekend in de bestuursvergadering van december 2023

De verdeling over de Gooise participanten is conform de vernieuwde samenwerkingsovereenkomst gebaseerd op het inwoneraantal per 1 januari van het voorafgaande dienstjaar.

In de uittredingsovereenkomsten met de voormalige participant Amsterdam is opgenomen dat gedurende de periode van 2021 tot en met 2024 nog een jaarlijkse bijdrage van € 312.570 rechtstreeks aan

het GNR wordt overgemaakt. De laatste termijn van het jaarlijkse bedrag van de gemeente Amsterdam is in deze jaarrekening verantwoord en éénmalig in mindering gebracht op de te betalen participantenbijdrage van de Gooise participanten.

Ontwikkeling participanten bijdrage in de laatste 10 jaar

Jaar	uitgangs- punt	loon/prijs stijging	beleidsplan 2017-2020	bijdrage beheer	bezuinigingen/ bijz.mutatie	bijdrage totaal
2015	€ 1.909.360	€ 0		€ 1.909.360		€ 1.909.360
extra bijdrage 2015 *1				€ 249.885		€ 249.885
jaarrekening 2016	€ 1.909.360	€ 34.350		€ 1.943.710		€ 1.943.710
transitiebijdrage 2016 *2	€ 0	€ 0		€ 205.017		€ 205.017
jaarrekening 2017	€ 1.943.710	€ 32.160	€ 420.000	€ 2.395.870		€ 2.395.870
transitiebijdrage 2017 *2	€ 0	€ 0		€ 208.899		€ 208.899
jaarrekening 2018	€ 2.395.870	€ 51.100	€ 345.000	€ 2.791.970		€ 2.791.970
transitiebijdrage 2018 *2				€ 210.000		€ 210.000
jaarrekening 2019	€ 2.791.970	€ 55.430	€ 260.000	€ 3.107.400		€ 3.107.400
jaarrekening 2020	€ 3.107.400	€ 83.100	€ 75.000	€ 3.265.500		€ 3.265.500
jaarrekening 2021 *3	€ 3.265.500	€ 77.040		€ 3.342.540	-€ 7.460	€ 3.335.080
jaarrekening 2022 *4	€ 3.342.540	€ 31.000		€ 3.373.540	-€ 101.210	€ 3.272.330
jaarrekening 2023	€ 3.272.330	€ 46.750		€ 3.319.080		€ 3.319.080
begroting 2024	€ 3.319.080	€ 200.270		€ 3.519.350		€ 3.519.350
jaarrekening 2024	€ 3.319.080	€ 200.270		€ 3.519.350		€ 3.519.350

1. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 is door een aantal participanten een extrabijdrage van € 1,— per inwoner toegezegd. Daarnaast is in de dagelijks bestuur vergadering van 15 oktober 2015 besloten dat de participanten bijdragen in de gemaakte kosten in het kader van het verkennend onderzoek naar mogelijke samenwerkingspartners over de jaren 2014 en 2015.
2. In het kader van het transitieproces 2016-2018 is door de Gooise participanten besloten om gedurende die periode, afhankelijk van de ingediende transitiebegroting, een bijdrage van € 1,— per inwoner beschikbaar te stellen.
3. In de uittredingsovereenkomst met de participant Amsterdam is afgesproken dat Amsterdam, naast de uittredingssom van € 4 miljoen, gedurende de periode 2021-2024 nog een gefixeerd bedrag van € 312.570 per jaar bijdraagt. Het bedrag van € 7.460 is het verschil tussen de geraamde en ontvangen bijdrage 2021.
4. In 2022 is, exclusief looncompensatie, een bezuiniging doorgevoerd van 3% op de geraamde participantenbijdrage 2021.

De participantenbijdrage voor 2024 is als volgt verdeeld:

Bijdragen participanten 2024

Participant	Verdeling	Bijdrage
Gooise gemeenten		€ 3.206.780
Jaarlijkse bijdrage Amsterdam t/m 2024	Vast bedrag	€ 312.570
Bijdragen participanten		€ 3.519.350

Bijdragen Gooise gemeenten

Gemeente	Inwoners Per 01-01-23	Bijdrage
Gemeente Blaricum	12.490	€ 182.770
Gemeente Gooise Meren	60.341	€ 883.000
Gemeente Hilversum	93.345	€ 1.365.970
Gemeente Huizen	41.252	€ 603.660
Gemeente Laren	11.712	€ 171.380
Bijdragen Gooise gemeenten	219.140	€ 3.206.780

Vanaf het dienstjaar 2024 maakt de bijdrage voor het onderhoud van de fietspaden van de voormalige Rijwielpadenvereniging Gooi- en Eemland integraal onderdeel uit van de jaarlijkse participanten bijdrage.

Personeel

De rechtspositie en daarmee de bezoldiging is gebaseerd op de provinciale rechtspositieregeling. Op grond hiervan delen wij mee dat binnen de stichting er geen werknemers zijn die een inkomen genieten dat meer bedraagt dan het inkomen van een minister, zoals bedoeld in artikel 2.3 lid 1 van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) en/of de door de Provincie Noord-Holland te hanteren inkomensnorm gesubsidieerde instellingen, zijnde in 2024 € 233.000 inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage. Zie voor het WNT-verantwoordingsdocument, het onderdeel "Overige mededelingen" pagina 37 van deze jaarrekening.

De bestuursleden (zie "Overige gegevens" voor alle leden welke per 31 december 2024 deel uitmaakten van het bestuur) zijn onbezoldigd.

In onderstaande tabel is het verloop van de werkelijke vaste personeelsformatie in 2024 weergegeven.

De personeelsformatie 2024 (in fte)

Functie	stand 01-01-24	Bij	Af	stand 31-12-24	fte begroting
Directeur-rentmeester *1	1,00	1,00		2,00	1,00
Controller	0,89			0,89	0,89
Team beleid, organisatie & externe relaties					
Teamleider	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Senior communicatieadviseur	0,89			0,89	0,89
Senior beleidsmedewerker NLR *2	1,00	1,00		2,00	1,00
Senior adviseur bedrijfsvoering	1,00			1,00	1,00
Beleidsmedewerker NRL *3	0,89		0,50	0,39	0,39
Coördinator fondsenwerving	0,89			0,89	0,89
Coördinator vrijwilligerswerk en educatie	1,00			1,00	1,00
Coördinator grondzaken	0,83			0,83	0,83
Medewerker informatievoorziening (ICT&GIS)	1,34			1,34	1,45
Medewerker communicatie & evenementen	0,67			0,67	0,67
Medewerker financiële administratie	0,83			0,83	0,83
Management assistent/bestuursecretariaat	0,67	0,56	0,67	0,56	0,56
Medewerker HR	0,89			0,89	0,89
Secretariaat	1,78			1,78	1,78
Team terreinbeheer					
Hoofd terreinbeheer	1,00			1,00	1,00
Regiobeheerders	3,00			3,00	3,00
Boswachters	5,89			5,89	5,89
Beheerder begrazing & vee verzorging	1,00			1,00	1,00
Herders/veeverzorgers *4	2,00	1,39		3,39	2,89
Medewerkers terreinbeheer *4	6,39		1,39	5,00	5,00
Projectbureau					
Senior projectleider/programmamanager *5	1,00		1,00	0,00	0,00
Senior projectleider *3	1,00	0,50		1,50	2,50
Regiobeheerder/projecttoezichthouder *6	1,00			1,00	0,00
Formatie	37,85	5,45	4,56	38,74	36,35

*1 Tijdelijk 2 fte: 1-5-2024 t/m 30-5-2025 (boven formatief vanwege verzuim).

*2 Tijdelijk 2 fte: 1-12-2024 tot en met 28-2-2025.

*3 Per 1-12-2024 0,5 fte van Beleid naar Projecten gegaan. Zie ook fte senior projectleiders.

*4. Per 1-7-2024 is de formatie verschoven van medewerkers terreinbeheer naar herders/veeverzorgers. Hiervan is 0,5 fte tijdelijk boven formatief in verband met het korter gaan werken door één van de medewerkers, vooruitlopend op de pensionering en vanwege beperkte fysieke inzetbaarheid.

*5 Per 1/12/2024 is het programmamanagement ondergebracht bij de teamleider B0&E. en is de fte overgeheveld naar senior projectleider.

*6 Eind 2022 is besloten één van de regiobeheerders boven formatief tot aan de pensioendatum (per 31-12-2025) als tijdelijke toezichthouder projecten aan te stellen.

Bijdragen ten behoeve van het reguliere personeel door de Stichting Steun Goois Natuurreservaat

Van de structurele personeelsformatie van 36,35 fte per 31 december 2024 wordt op begrotingsbasis de lasten van het projectbureau 2,0 fte gedekt door geraamde projectbijdragen van de Steunstichting. In de jaarrekening 2024 is € 158.835 ten laste van projecten gebracht.

Financiële positie

Het netto werkkapitaal van de stichting wordt berekend door de vlottende activa te verminderen met de schulden op korte termijn. Het werkkapitaal bedraagt ultimo 2024 positief € 4.512.320 (in 2023, bedroeg dit € 2.457.711 positief).

Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening 2024 is gecontroleerd door ETL Assurance & Overheidsaccountants Accountants te Haarlem. De door dit kantoor afgegeven controleverklaring is bij het onderdeel "Overige gegevens" opgenomen.

Het bestuur van de Stichting Goois Natuurreservaat heeft in de vergadering van 27 maart 2025 de jaarrekening 2024 vastgesteld.

Was getekend, Hilversum, 27 maart 2025

voorzitter,

bestuurslid financiën,

.....

.....

C.J.G. Dosker

J. van den Bor

bestuurslid personeelszaken,

bestuurslid participant Blaricum,

.....

.....

R. van den Berg

J.M.G. Ongerling-Lanphen

bestuurslid participant Gooise Meren,

bestuurslid participant Hilversum,

.....

.....

H.M. Bellaart

.....

bestuurslid participant Huizen,

bestuurslid participant Laren,

.....

.....

R.G. Boom

J.G. van Midden

BALANS NA RESULTAATBESTEMMING PER 31 DECEMBER

	2024	2023
ACTIVA		
A. Vaste activa		
I Materiële vaste activa	€ 728.867	€ 829.459
	€ 728.867	€ 829.459
 B. Vlottende activa		
I Vorderingen en overlopende activa	€ 1.423.085	€ 1.267.439
II Liquide middelen	€ 3.395.612	€ 1.712.630
III Onderhanden werk projecten	€ 371.889	€ 65.247
	€ 5.190.586	€ 3.045.316
	<u>€ 5.919.453</u>	<u>€ 3.874.775</u>

BALANS NA RESULTAATBESTEMMING PER 31 DECEMBER
--

	2024	2023
PASSIVA		
C. Eigen vermogen		
I Kapitaal	€ 272	€ 272
II Algemene reserve	€ 145.796	€ 172.309
III Bestemmingsreserves	€ 4.499.938	€ 2.659.172
IV Bestemmingsfondsen	<u>€ 396.319</u>	<u>€ 179.768</u>
	€ 5.042.326	€ 3.011.520
D. Voorzieningen		
I Voorziening baggeren wateren/poelen	€ 0	€ 83.420
II Voorziening ww verplichtingen personeel	<u>€ 198.861</u>	<u>€ 192.230</u>
	€ 198.861	€ 275.650
E Kortlopende schulden		
I Crediteuren	€ 329.778	€ 213.186
II Overloop verlofrechten personeel	€ 116.327	€ 126.901
III Overige schulden en overlopende passiva	<u>€ 232.161</u>	<u>€ 247.518</u>
	€ 678.266	€ 587.605
	<u>€ 5.919.453</u>	<u>€ 3.874.775</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

LASTEN	Jaar- rekening 2024	gewijzigde begroting 2024	Jaar- rekening 2023
Personeel			
Lonen en salarissen	€ 3.203.821	€ 3.241.490	€ 3.011.349
Overige personeelskosten	€ 219.738	€ 148.160	€ 151.452
Inhuur (Uitzendkracht/Detachering)	€ 121.417	€ 110.140	€ 32.802
<i>subtotaal personeel</i>	€ 3.544.976	€ 3.499.790	€ 3.195.603
Bedrijfsvoering			
Huisvesting	€ 112.865	€ 108.750	€ 107.581
Automatisering	€ 135.280	€ 145.470	€ 132.256
Kantoorkosten	€ 59.619	€ 76.330	€ 75.336
Afschrijvingen	€ 142.738	€ 160.055	€ 126.243
<i>subtotaal bedrijfsvoering</i>	€ 450.502	€ 490.605	€ 441.416
Algemene organisatiekosten	€ 127.209	€ 135.090	€ 181.598
Beheerlasten	€ 1.790.231	€ 2.077.190	€ 1.590.891
Projecten exclusief personeelslasten			
Werk derden	€ 1.214.863	€ 1.531.145	€ 1.038.845
Overige uitgaven			
<i>subtotaal projecten</i>	€ 1.214.863	€ 1.531.145	€ 1.038.845
<i>totaal van de lasten</i>	<i>€ 7.127.781</i>	<i>€ 7.733.820</i>	<i>€ 6.448.353</i>
Mutaties (bestemmings) reserves/fondsen			
Toevoeging egalisatie reserve natuurbeheer	€ 219.300	€ 105.400	€ 235.940
Toevoeging reserve vervanging materieel v/m RPV	€ 11.420	€ 11.420	€ 11.150
Toevoeging algemene egalisatie reserve	€ 0	€ 0	€ 0
Toevoeging reserve gebouwd vastgoed	€ 2.063.000	€ 2.050.000	€ 940.000
Toevoeging reserve beleid en communicatie/draagvlak	€ 0	€ 0	€ 0
Toevoeging fonds verwervingen cs	€ 125.014	€ 0	€ 7.876
Toevoeging fonds natuurontwikkeling	€ 10.000	€ 0	€ 10.000
Toevoeging fonds extra investeringen/projecten (NPL/p	€ 10.400	€ 0	€ 0
Toevoeging fonds exploitatie Infoschuur	€ 9.360	€ 0	€ 11.268
<i>subtotaal reservemutaties</i>	€ 2.448.494	€ 2.166.820	€ 1.216.234
Totale lasten na reserve mutaties	<u>€ 9.576.275</u>	<u>€ 9.900.640</u>	<u>€ 7.664.587</u>
<i>Positief jaarrekening saldo</i>	€ 33.487		

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN	Jaar- rekening 2024	gewijzigde begroting 2024	Jaar- rekening 2023
Eigen inkomsten			
Huren en pachten	€ 415.908	€ 389.475	€ 440.858
Beheervergoedingen van derden	€ 48.543	€ 47.280	€ 50.753
Overige eigen inkomsten	€ 237.194	€ 184.590	€ 235.075
Overige eigen inkomsten - fondsenwerving	€ 203.289	€ 133.020	€ 156.255
Overige opbrengsten - rente	€ 50.829	€ 44.000	€ 20.594
Algemene bate - vrijval voorziening baggeren	€ 61.805	€ 0	€ 0
<i>subtotaal eigen inkomsten</i>	€ 1.017.567	€ 798.365	€ 903.536
Subsidies en bijdragen van derden			
Subsidiestelsel Natuur en Landschap	€ 1.072.269	€ 1.072.270	€ 1.066.315
Overige subsidies	€ 73.913	€ 68.700	€ 69.457
Bijdrage Steunstichting GNR	€ 114.152	€ 118.900	€ 119.585
<i>subtotaal subsidies en bijdragen</i>	€ 1.260.334	€ 1.259.870	€ 1.255.357
Bijzondere baten	€ 2.086.831	€ 2.068.000	€ 935.067
Projecten			
Bijdragen Steunstichting GNR	€ 281.000	€ 955.546	€ 718.600
Overheidssubsidies	€ 300.000	€ 178.369	€ 35.000
Bijdragen derden	€ 65.769	€ 0	€ 39.500
Fondsenwerving	€ 321.094	€ 0	€ 19.895
Overige inkomsten	€ 0		€ 0
Mutatie onderhanden werk	€ 306.642	€ 505.000	€ 205.659
<i>subtotaal projecten</i>	€ 1.274.504	€ 1.638.915	€ 1.018.654
<i>totaal van de eigen baten</i>	<i>€ 5.639.236</i>	<i>€ 5.765.150</i>	<i>€ 4.112.614</i>
Participantenbijdragen	€ 3.519.350	€ 3.519.350	€ 3.319.080
Mutaties (bestemmings) reserves/fondsen			
Aanwending egalisatie reserve natuurbeheer	€ 172.822	€ 299.900	€ 109.167
Aanwending reserve vervanging materieel v/m RPV	€ 90.500	€ 91.000	€ 0
Aanwending algemene egalisatie reserve	€ 60.000	€ 117.240	€ 61.265
Aanwending reserve gebouwd vastgoed	€ 43.300	€ 63.000	€ 32.822
Aanwending reserve beleid en communicatie/draagvlak	€ 69.332	€ 30.000	€ 10.575
Aanwending fonds verwervingen cs	€ 0	€ 15.000	€ 0
Aanwending fonds natuurontwikkeling	€ 15.212	€ 0	€ 13.265
Aanwending fonds extra investeringen/projecten (NPL/ƒ	€ 10	€ 0	€ 0
Aanwending fonds exploitatie Infoschuur	€ 0	€ 0	€ 0
<i>subtotaal reservemutaties</i>	€ 451.176	€ 616.140	€ 227.093
Totale baten na participantenbijdragen en reserve mutaties	<u>€ 9.609.762</u>	<u>€ 9.900.640</u>	<u>€ 7.658.787</u>
<i>Negatief jaarrekening saldo</i>			<i>€ 5.800</i>

Kasstroomoverzicht				
	2024		2023	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
<i>Resultaat excl.financiering</i>				
resultaat	€ -17.342		€ -26.394	
overige mutaties eigen vermogen	€ 1.997.319		€ 989.141	
<i>Aanpassingen voor:</i>				
afschrijvingen/ontv.aflossingen	€ 142.738		€ 126.243	
interest baten en lasten				
mutatie voorzieningen dotatie/vrijval	€ -76.789		€ 0	
mutaties werkkapitaal				
- mutatie vorderingen	€ -462.288		€ -394.665	
- mutatie kortlopende schulden	€ 90.661		€ -352.800	
	€ -371.627		€ -747.465	
ontvangen interest	€ 50.829		€ 20.594	
Kasstroom uit operationele activiteiten		€ 1.725.128		€ 362.119
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
investerings in materiële vaste activa	€ -289.394		€ -200.704	
desinvesterings materiële vaste activa	€ 247.248		€ 5.550	
investerings in financiële vaste activa	€ 0		€ 0	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		€ -42.146		€ -195.154
Kastroom uit financieringsactiviteiten				
	€ 0		€ 0	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		€ 0		€ 0
Netto kasstroom		€ 1.682.982		€ 166.965
Saldo liquide middelen per 1/1:				
Rabobank	€ 1.703.910		€ 1.536.740	
Kasgelden	€ 8.720		€ 8.926	
		€ 1.712.630		€ 1.545.666
Saldo liquide middelen per 31/12:				
Rabobank	€ 3.387.145		€ 1.703.910	
Kasgelden	€ 8.467		€ 8.720	
		€ 3.395.612		€ 1.712.630
Mutatie liquide middelen		€ 1.682.982		€ 166.964

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Toelichting Algemeen en grondslagen

Algemeen

De Stichting Goois Natuurreservaat, hierna ook te noemen als "GNR of Het Goois Natuurreservaat", is opgericht op 11 november 1932 door de destijds zes Gooise gemeenten, de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam en is gevestigd aan de Nieuwe Meentweg 2, te Hilversum. De stichting is ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel onder nummer 41223080 en geregistreerd bij de belastingdienst onder (RSIN) nummer 001939270.

De in deze jaarrekening opgenomen informatie heeft geheel en alleen betrekking op de Stichting Goois Natuurreservaat en betreft het verslagjaar 2024, welke gelijkloopt met het kalenderjaar.

De doelstellingen en de hieraan ontleende activiteiten zijn vastgelegd in artikel 1 van de statuten:

1.a de instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door verkrijging van de aldaar gelegen terreinen, ten einde deze ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurterrein te behouden; en
1.b aan het publiek door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren.

De voornaamste activiteiten van de stichting bestaan uit het beheren, in de meest ruime zin van de betekenis van het woord, van de ca 2.950 hectare natuurterrein die in de ruim afgelopen 90 jaar is verworven, inclusief de in of op het terrein aanwezige voorzieningen.

Deze jaarrekening is ondertekend door, de tijdens de vaststellingsvergadering, aanwezige leden.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving

Presentatie

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

De staat van baten en lasten kent een categoriale indeling, met toelichting. In de bijlagen is een staat van baten en lasten opgenomen op basis van een functionele indeling. Hierin zijn baten en lasten toegerekend aan de verschillende (hoofd)doelen en projecten tevens is daar een toelichting op de functioneel ingedeelde staat van baten en lasten opgenomen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar mening van de directie het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- ❖ nog te ontvangen bedragen
- ❖ nog te betalen bedragen

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. De stichting maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Materiële vaste activa

Vaste activa

Investerings in vaste activa worden opgenomen tegen de historische aanschaf- c.q. vervaardigings-prijs, inclusief bijkomende kosten welke rechtstreeks gerelateerd kunnen worden aan het actief, verminderd met specifiek met de aanschaf/vervaardiging van deze activa samenhangende ontvangen subsidies/bijdragen/ontvangsten en bijzondere waardeverminderingen. Op activa wordt afgeschreven met een vast percentage van de netto aanschafwaarde, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Voor de diverse categorieën worden de volgende percentages gehanteerd:		
- gebouwen *1	nieuwbouw	2,50%
	verbouw/renovatie	5,00%
- inventaris		10,00%
- werktuigen en machines, afhankelijk van verwachte economische levensduur		10,00 tot 33,33%
- vervoermiddelen nieuw, afhankelijk van verwachte economische levensduur		16,67 tot 25,00%
- vervoermiddelen gebruikt, afhankelijk van verwachte restant economische levensduur		33,33 tot 100,00%
- automatisering hardware, afhankelijk van verwachte technische levensduur		25,00 tot 33,33%
*1 Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.		

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Grondaankoop en -verkoop

Voor de waardering van grondaankopen gelden bijzondere omstandigheden waarbij het GNR als natuurbeheerorganisatie in het kader van de doelstellingen natuurterrein en of andere gronden aanschaf, met het doel deze zelf te beheren. Ondanks de hierbij ontvangen subsidies en giften voor de aanschaf leidt de toekomstige exploitatie van die terreinen tot verlies. Om deze redenen worden grondaankopen ineens afgeschreven ten laste van het resultaat. De hiervoor ontvangen subsidies en andere baten komen in de baten tot uitdrukking. Een eventueel verschil wordt in het betreffende jaar via resultaatbestemming onttrokken aan, dan wel gestort in het bestemmingsfonds verwervingen cs.

Onderhanden projecten

In de waardering van onderhanden projecten zijn de kosten in het betreffende boekjaar die direct betrekking hebben op het project en/of die toerekenbaar zijn aan het project begrepen. De toerekening van opbrengsten, subsidies en overige bijdragen/ontvangsten in het betreffende boekjaar zijn eveneens in de waardering begrepen. Bij afsluiting van een project wordt het resultaat ten laste of ten gunste gebracht van de staat van baten en lasten van het betreffende boekjaar. Het resultaat wordt in het betreffende jaar via resultaatbestemming onttrokken aan, dan wel gestort in het bestemmingsfonds Extra investeringen/projecten (NPL /private gelden). De saldi van niet afgeronde projecten wordt via de balanspost Onderhanden projecten verantwoord.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen de nominale waarde; waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een eventuele voorziening wegens oninbaarheid. De voorziening wordt gebaseerd op een individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het vaste kapitaal, reserves en fondsen

Egalisatiereserve

Aan de egalisatiereserve wordt het positieve/negatieve saldo in enig jaar toegevoegd dan wel onttrokken. De hoogte van de egalisatiereserve mag maximaal 10% van de jaarbijdrage van de participanten bedragen (artikel 1 lid 5 van de samenwerkingsovereenkomst 2023).

Bestemmingsreserves

Dit zijn de reserves waaraan gelet op de herkomst en/of beoogde besteding van de middelen door eigen keuzes van het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

Betreft middelen waaraan door de gevers van die middelen een bepaalde bestemming wordt gegeven zonder dat sprake is van een terugbetalingsverplichting.

Voorzieningen

- ❖ Voorzieningen worden opgenomen, wanneer sprake is van:
een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- ❖ waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- ❖ het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Dergelijke voorziening worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

In het kader van de werkloosheidswet is de Stichting Goois Natuurreservaat eigen risicodragers. Dit houdt in dat de uitkeringen op grond van deze wet, gedurende de maximale wettelijke termijn, zolang de betreffende medewerkers geen nieuwe baan gevonden hebben, voor rekening komen van de stichting. Voor de (latente) verplichtingen is een voorziening getroffen. In de CAP (CAO voor provincies) zijn afspraken gemaakt voor de reparatie van het derde WW-jaar. Deze voorziening dient ook ter dekking van deze latente verplichtingen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van effectieve rentemethode. Indien er sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Opbrengstverantwoording

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies die betrekking hebben op grondaankopen of die geen betrekking hebben op andere activa worden in het resultaat verantwoord wanneer de desbetreffende kosten zijn gemaakt en aan de voorwaarden van subsidiëring is voldaan.

Resultaat onderhanden projecten

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als baten en lasten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Nalatenschappen

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De instelling kan de omvang van de bate uit nalatenschap normaliter betrouwbaar inschatten

op het moment dat de nalatenschap zich bevindt in het stadium waarop de boedelbeschrijving is ontvangen.

Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet al in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord. Verkrijgingen belast met vruchtgebruik worden pas in de staat van baten en lasten verantwoord bij het einde van het vruchtgebruik of bij eerdere verkoop van de blote eigendom.

Huur- en pachtopbrengsten

De inkomsten worden opgenomen in het boekjaar waarop deze betrekking hebben op basis van de contractuele overeenkomsten.

Participantenbijdrage

De bijdrage van de participanten in de exploitatie van de stichting is geregeld in een overeenkomst. In de bestuursvergadering van december 2023 is de nieuwe participantenovereenkomst vastgesteld en getekend, waarbij de onderlinge verdeling is vastgesteld aan de hand van het inwoneraantal van 1 januari voorafgaand aan het betreffende dienstjaar.

Pensioenlasten

Ten aanzien van de pensioentoezeggingen aan medewerkers wordt de jaarlijkse premiebetaling als last verantwoord. Per jaareinde verschuldigde premies zijn als verplichting op de balans opgenomen.

Belastingen

De stichting is op een enkele activiteit na, niet BTW plichtig.

Jaarlijks wordt er door het GNR een opstelling gemaakt waarin de 'door te schuiven BTW' is opgenomen. Bij het opstellen van dit overzicht wordt rekening gehouden met de aard van de BTW en de mogelijkheid om deze BTW via het btw-compensatiefonds te verwerken bij de participanten. De huidige transparantiemethode is opgenomen in paragraaf 3.2 van het besluit van de Staatsecretaris van Financiën van 24 december 2020, nr. 2020-249875, Stcrt. 2020, nr. 62965.

Kasstroomoverzicht

Het opgenomen kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december

A. Vaste Activa

	2024	2023
A.I Materiële vaste activa		
(voor het verloop van de aanschaf- en boekwaarden zie tabel hierna)		
Bos- en heidebezit	€ 0	€ 0
Gebouwen	€ 5.544	€ 159.502
Materieel beheer	€ 373.560	€ 294.027
Vervoermiddelen	€ 208.653	€ 217.181
Inventaris	€ 0	€ 0
Automatisering	€ 20.548	€ 20.039
Vrijwilligers	€ 0	€ 0
Niet aan bedrijfsuitvoering dienstbare materiële vaste activa	€ 120.562	€ 138.710
	€ 728.867	€ 829.459
<i>Het verloop van de activa is als volgt te specificeren:</i>		
Boekwaarde per 1 januari	€ 829.459	€ 760.548
Bij: Investerings	€ 289.394	€ 200.704
Af: Desinvesteringen	€ 247.248	€ 5.550
Afschrijvingen	€ 142.738	€ 126.243
Boekwaarde per 31 december	€ 728.867	€ 829.459
<i>Toelichting bezit GNR:</i>		
Oppervlakte per 1 januari (oppervlakte in ha, a, ca)	2861.17.86	2859.49.70
Correctie kadastrale metingen *1	-0.91.23	1.78.39
Mutatie bij	5.33.35	8.10
Mutatie af	4.45.04	18.33
Oppervlakte per 31 december *2	2861.14.94	2861.17.86

Materieel beheer

In 2024 is de tractor vervangen en zijn een stobbenfrees, trilblok en lier aangeschaft.

Vervoermiddelen

In 2024 is een dienstauto vervangen.

Eén van de twee elektrische motoren is, als gevolg van een ongeval, vroegtijdig vervangen. Met de ontvangen verzekeringsuitkering is de restant boekwaarde afgeboekt. De aanschafwaarde van het vervangende exemplaar is geactiveerd.

Automatisering

Betreft de reguliere jaarlijks vervanging van afgeschreven laptops en desktoppen, investering ruim € 12.600.

Oppervlakte

*1 In verband met een nauwkeuriger administratie in afstemming met het kadaster, is in 2024 gebleken dat het feitelijk areaal aan gronden in eigendom, uitgeven in erfpacht, in erfpacht genomen en gedeeld eigendom kleiner was dan de hier jaarlijks gepubliceerde cijfers. Deze afname is derhalve administratief.

*2 Naast het in ons bezit zijnde areaal, beheren we ook nog gronden in bezit van anderen. De oppervlakte hiervan bedraagt ca. 58 hectare.

Specificatie Materiële Vaste Activa

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december

Bedragen afgerond op 1€

	Gebouwen	Materieel beheer	Vervoer- middelen	Inventaris	Automati- sering	Vrijwilligers	Niet aan bedrijfs- voering dienstbaar	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari 2024	€ 442.348	€ 484.603	€ 396.691	€ 13.369	€ 156.429	€ 15.736	€ 327.634	€ 1.836.809
Investerings 2024	€ 0	€ 207.560	€ 69.211	€ 0	€ 12.623	€ 0	€ 0	€ 289.394
Desinvesteringen 2024	€ -218.035	€ -132.418	€ -54.978	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ -405.431
								€ 0
Aanschafwaarde per 31 december 2023	€ 224.313	€ 559.745	€ 410.924	€ 13.369	€ 169.052	€ 15.736	€ 327.634	€ 1.720.772
Afschrijvingen per 1 januari 2024	€ 282.846	€ 190.576	€ 179.509	€ 13.369	€ 136.390	€ 15.736	€ 188.924	€ 1.007.350
Afschrijvingen 2024	€ 6.015	€ 46.719	€ 59.742	€ 0	€ 12.115	€ 0	€ 18.148	€ 142.738
Correctie desinvesteringen	€ -70.093	€ -51.110	€ -36.981	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ -158.183
	€ 218.769	€ 186.185	€ 202.271	€ 13.369	€ 148.504	€ 15.736	€ 207.072	€ 991.905
Boekwaarde per 1 januari 2024	€ 159.502	€ 294.027	€ 217.181	€ 0	€ 20.039	€ 0	€ 138.710	€ 829.459
Boekwaarde per 31 december 2024	<u>5.544</u>	<u>373.560</u>	<u>208.653</u>	<u>0</u>	<u>20.548</u>	<u>0</u>	<u>120.562</u>	<u>728.867</u>

B. Vlottende Activa

	2024	2023
B.I Vorderingen overlopende activa		
Debiteuren	€ 260.964	€ 80.349
Nog te ontvangen subsidies	€ 1.072.269	€ 1.072.269
Vorderingen op Steunstichting	€ 7.303	€ 93.737
Overige vlottende activa	€ 82.550	€ 21.084
Belastingen	€ 0	€ 0
	<u>€ 1.423.086</u>	<u>€ 1.267.439</u>

Specificatie debiteuren

Van het totaalbedrag van € 260.964 stond op 3 februari 2025 nog een bedrag van bijna € 5.400 open. Het betreft een drietal facturen inzake huur en pachten.

Specificatie nog te ontvangen subsidies

	2024	2023
SNL Subsidie *1	€ 1.072.269	€ 1.072.269
	<u>€ 1.072.269</u>	<u>€ 1.072.269</u>

*1 het bedrag is op 10 januari 2025 ontvangen.

Vordering op de Steunstichting

Het GNR financiert de uitgaven voor projecten en kosten van de Steunstichting voor. Periodiek wordt, afhankelijk van met name de gedane uitgaven voor projecten, met de Steunstichting verrekend. Op 23 januari 2025 is het bedrag ontvangen.

Specificatie overige vlottende activa

	2024	2023
Vooruitbetaalde posten	€ 31.224	€ 15
Overige te ontvangen posten	€ 50.851	€ 20.594
Waarborgsommen	€ 475	€ 475
	<u>€ 82.550</u>	<u>€ 21.084</u>

Vooruitbetaalde posten

Het saldo van de post vooruitbetaalde bedragen betreft voornamelijk betaalde verzekeringspremies voor het dienstjaar 2025.

Overige te ontvangen posten

Dit betreft de te ontvangen rente 2024 van de bedrijfsspaarrekening.

Alle opgenomen vorderingen, met uitzondering van de betaalde waarborgsommen, hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

	2024	2023
B.II Liquide middelen		
Rabobank	€ 3.387.145	€ 1.703.910
Kas	€ 8.467	€ 8.720
	<u>€ 3.395.612</u>	<u>€ 1.712.630</u>

Met de Rabobank is een rekeningcourantovereenkomst, met een kredietfaciliteit tot € 250.000 afgesloten. Ten behoeve van de kredietfaciliteit is een hypothecaire zekerheidsstelling tot maximaal € 500.000 ten gunste van de bank afgegeven. De zekerheidsstelling rust op de panden aan de Nieuwe Meentweg 2 en de Infoschuurruimte aan de Naarderweg 103a te Hilversum.

B.III Onderhanden werk projecten

Onder deze post worden alle projecten verantwoord die nog niet zijn afgerond. De ontvangen dekking bestaat uit bijdragen van de Stichting Steun Goois Natuurreservaat en uit (vooruit) ontvangen subsidies/bijdragen derden/private instellingen. Projecten worden uitgevoerd mits er vooraf voldoende dekking voor de betreffende projecten is. Indien er gedurende de uitvoering een tekort ontstaat op een project wordt, indien mogelijk, een voorziening voor deze lasten opgenomen, dan wel bij de afsluiting van het project wordt het tekort ten laste gebracht van de exploitatie en eventueel bij de resultaatbestemming ten laste van het bestemmingsfonds Extra investeringen/projecten (NPL/private gelden).

De post onderhanden projecten bestaat uit een debetsaldo van € 1.110 866 en een creditsaldo van € 738.977. Per saldo € 371.889.

Het creditsaldo wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat voor een aantal projecten de toegezegde subsidies/bijdrage van particuliere fondsen/ voor een deel (als voorschot) al is ontvangen in 2024 en voorgaande jaren en het overgrote deel van de projectkosten pas in de komende jaren zal worden uitgegeven.

Zo is er in totaal ruim € 321.000 aan fondsen geworven voor o.a. de nieuwbouw van 't Laer Plan Huydecoopersweg en het Voetstappenpad.

Voor een nadere specificatie van deze saldi wordt verwezen naar bijlage 3.

	2024	2023
Totale lasten t/m 1 januari	€ 901.839	€ 799.788
Bij: uitgaven	€ 1.388.268	€ 1.100.298
Af: afgeronde projecten	€ 370.707	€ 998.247
<i>Totale lasten t/m 31 december</i>	<u>€ 1.919.400</u>	<u>€ 901.839</u>
Ontvangen dekking t/m 1 januari	€ 836.592	€ 940.200
Bij: ontvangen dekking	€ 1.081.616	€ 850.065
Af: afgeronde projecten	€ 370.697	€ 953.673
<i>Ontvangen dekking t/m 31 december</i>	<u>€ 1.547.511</u>	<u>€ 836.592</u>
Saldo per 31 december (lasten-dekking)	<u>€ 371.889</u>	<u>€ 65.247</u>

C. Eigen Vermogen

C.I Kapitaal	2024	2023
Stichtingskapitaal	€ 272	€ 272
	<u>€ 272</u>	<u>€ 272</u>

Stichtingskapitaal

Destijds bij de oprichting van de stichting is door de toenmalige acht participanten, als startkapitaal per participant fl. 100,- ingelegd, in totaal fl. 800. Door de uittreding van twee participanten in 2021 is het stichtingskapitaal afgenomen naar fl.600, zijnde € 272. Daarvan is € 90 ingebracht door de huidige gemeente Gooise Meren (als gevolg van de in deze gemeente opgegane oude participanten Bussum en Naarden).

C.II Algemene reserves	Stand per 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Stand per 31-12-2024
Egalisatiereserve Algemeen	€ 172.309	€ 33.487	€ 60.000	€ 145.796
	<u>€ 172.309</u>	<u>€ 33.487</u>	<u>€ 60.000</u>	<u>€ 145.796</u>

Egalisatiereserve Algemeen

Zoals in de waarderingsgrondslagen is vermeld mag de Egalisatiereserve maximaal 10% bedragen van de totale jaarlijkse participantenbijdragen. Op basis van de bijdragen 2024 bedraagt het plafond ruim € 351.900. De totale uitgaven in 2024 (exclusief reserve mutaties) bedroegen ruim € 7,1 miljoen. Het vastgesteld plafond bedraagt daarmee 4,9 % van de totale uitgaven en wordt daarmee als toereikend beschouwd, om mogelijke risico's van negatieve jaarrekening resultaten te egaliseren. De werkelijke stand per 31-12-2024 bedraagt ca 4,1% van de participantenbijdragen 2024 en ca 2,0% van de werkelijke uitgaven 2024.

C.III Bestemmingsreserves	Stand per 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Stand per 31-12-2024
a. Reserve Natuurbeheer	€ 1.022.308	€ 219.300	€ 229.400	€ 1.012.208
b. Reserve gebouwd vastgoed	€ 1.214.944	€ 2.063.000	€ 63.722	€ 3.214.223
c. Reserve vervanging materieel RPV	€ 162.624	€ 11.420	€ 90.500	€ 83.544
d. Beleid en communicatie/draagvlak *	€ 259.296	€ 0	€ 69.332	€ 189.964
	<u>€ 2.659.172</u>	<u>€ 2.293.720</u>	<u>€ 452.953</u>	<u>€ 4.499.938</u>

ad a. Reserve Natuurbeheer

De storting betreft de opbrengst bosbeheermaatregelen 2024, vrij gevallen saldo van de voorziening baggeren en de besparing onderhoud terreinbebording 2024. De aanwending betreft voornamelijk de jaarkosten van de tijdelijk regiobeheerder/projecttoezicht, eigen aandeel in het project Terreinbebording en overheveling van het saldo voor afdekking projectrisico's naar het nieuw ingestelde Bestemmingsfonds Extra investeringen/projecten (NPL en private gelden).conform de Notitie Reserves en Fondsen (bestuursvergadering december 2024).

ad b. Reserve gebouwd vastgoed

In 2024 zijn twee voormalige dienstwoningen verkocht, de netto opbrengst van deze transacties is aan

deze reserve toegevoegd.

De onttrekking betreft de laatste termijn voor de aanschaf van zonnepanelen en de kosten voor het onderzoek naar de (ver)nieuwbouw van het kantoor.

Het saldo in de reserve zal de komende jaren gebruikt worden om het kernvastgoedbezit van het GNR, conform de vastgoedvisie, te verduurzamen/renoveren/vernieuwen.

ad c. Reserve vervanging materieel voormalige Rijkswielpadenvereniging

Bij de overdracht van het beheer van de fietspaden aan het GNR is besloten om voor de vervanging van het materieel een jaarlijks bedrag ten laste van de exploitatie in de bestemmingreserve materieel v/m RPV te storten. De storting betreft het jaarlijks te reserveren bedrag voor vervanging. In 2024 is ter vervanging van de holder een smalspoor trekker met bijkomend materieel aangeschaft. Het restant saldo is bestemd voor de vervanging van de dienstauto in de nabije toekomst.

ad d. Beleid en communicatie/draagvlak (voormalige Reserve toekomstige investeringen GNR)

Bij de vaststelling van de notitie Reserves en fondsen in december 2024 is besloten de bestemmingsreserve Toekomstige investeringen GNR te hernoemen naar de bestemmingsreserve Beleid en communicatie/draagvlak.

De aanwending betreft de dekking van de kosten voor afwikkeling van het dienstverband van een medewerker en de kosten van de actualisatie van de visie voor dagrecreatie- en parkeerterreinen.

C.IV Bestemmingsfondsen	Stand per 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Stand per 31-12-2024
a. Exploitatie Infoschuur	€ 26.344	€ 9.360	€ 0	€ 35.704
b. Verwerving, inrichting en onderhoud verweving	€ 133.966	€ 125.014	€ 0	€ 258.980
c. Natuurontwikkeling/bosverrijking	€ 19.458	€ 10.000	€ 29.458	€ 0
d. Extra investeringen/projecten(NPL/private gelden)	€ 0	€ 101.646	€ 10	€ 101.635
	<u>€ 179.768</u>	<u>€ 246.020</u>	<u>€ 29.468</u>	<u>€ 396.319</u>

ad a. Egalisatiefonds exploitatie infoschuur

In het voorjaar van 2013 is een overeenkomst afgesloten met betrekking tot de gezamenlijke exploitatie met een aantal 'groene groeperingen' van de Infoschuur. De deelnemers betalen naar rato van gebruik hun aandeel in de kosten (inclusief toekomstig onderhoud). Exploitatie overschotten of tekorten worden ten laste van dit fonds gebracht. Bij ontbinding van de overeenkomst komt een eventueel saldo weer ten goede van de deelnemende partijen in de overeenkomst. De storting betreft het jaarlijks te reserveren bedrag voor lang cyclisch onderhoud ad € 3.100 en het exploitatie overschot 2024. Van het saldo per 31 december is ruim € 20.300 beschikbaar voor onderhoud, het restant betreft het egalisatiedeel voor de exploitatie.

ad b. Bestemmingsfonds verwerving, inrichting en onderhoud verworven terreinen

In 2021 is van een giftgever een bedrag ontvangen om de aankoop en instandhouding van het Kocherbos mede mogelijk te maken. De aankoop is in 2022 gerealiseerd. Naar aanleiding van het jubileum symposium bij het 90 jarig bestaan, is de oproep gedaan om een fonds voor aankoop van terreinen in te stellen. Naar aanleiding daarvan is in de bestuursvergadering van december 2022 besloten, dit fonds een breder kader te geven dan alleen voor de aankoop van het Kocherbos. In 2024 is een bedrag van € 121.664 aan erfstellingen/legaten ontvangen en daarnaast is voor een bedrag van € 3.350 aan particuliere giften (o.a. middle donors) ontvangen voor de aankoop, inrichting en onderhoud van te verwerven natuurterreinen.

ad c. Bestemmingsfonds natuurontwikkeling/bosverrijking (is opgeheven per 31-12-2024)

In 2021 is door een particuliere giftgever een periodieke schenking van € 10.000 per jaar, gedurende 5 jaar, toegezegd. Dit bedrag dient besteed te worden aan bosverrijkingsprojecten. Bedragen die in enig jaar niet besteed zijn kunnen toegevoegd worden aan een volgende jaar. Na 5 jaar zal de eindafrekening opgesteld worden. Jaarlijks ontvangt de giftgever een verantwoording over de gemaakte kosten. Bij de vaststelling

van de notitie Reserves en Fondsen in 2024 is besloten het saldo per ultimo 2024 toe te voegen aan het nieuw ingestelde bestemmingsfonds Extra investeringen/projecten (NPL en private gelden). In 2024 is het jaarlijkse bedrag van € 10.000 nog toegevoegd aan dit bestemmingsfonds en de gemaakte kosten in 2024 ruim € 2.712 zijn onttrokken aan dit fonds. Per saldo een toename in 2024 met ruim € 8.200. Naast de particuliere giftgever heeft ook een bedrijf eind 2021 een bedrag van € 12.500 gedoneerd voor een nog nader vast te stellen natuurontwikkelingsproject. In januari 2024 is de poel in het natuurgebied Anna's Hoeve vergroot. De hiermee gepaard gaande kosten zijn in 2024 gedekt door voornoemde gift. Het over gehevelde saldo, ruim € 14.265, betreft daarmee volledig het project bosverrijking. Na afloop van 2025 wordt zal de eindafrekening worden opgemaakt en gedeeld met de schenker.

ad d. Bestemmingsfonds Extra investeringen en projecten (NPL/private gelden)

Bij de vaststelling van de notitie Reserves en Fondsen in december 2024 is besloten een nieuw bestemmingsfonds in te stellen voor toekomstige bijdragen van de NPL (via LandschappenNL) en geworven fondsen voor nog op te starten projecten. In 2024 is een deel van het saldo van de bestemmingsreserve Natuurbeheer naar dit fonds overgeheveld (zie ook hiervoor bij de bestemmingsreserves) en het saldo van het bestemmingsfonds natuurontwikkeling/bosverrijking. Daarnaast is een bedrag van € 10.400 in dit fonds gestort in verband met de ingezamelde gelden voor de aanleg van een mindervaliden natuurspad.

D. Voorzieningen

D.I Voorziening baggeren	Stand per 1-1-2024	Storting 2024	Aanwending 2024	Stand per 31-12-2024
Baggeren	€ 83.420	€ 0	€ 83.420	€ 0
D.II Voorziening WW verplichtingen	Stand per 1-1-2024	Storting 2024	Aanwending 2024	Stand per 31-12-2024
WW-verplichtingen	€ 192.230	€ 6.631	€ 0	€ 198.861

D.I Voorziening baggeren

In 2024 is een bedrag van ruim € 21.615 voor het uitbaggeren van poelen/waterpartijen op de golfbaan op het sportpark Crailo rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. Lopende het dienstjaar 2024 is geconcludeerd dat het baggeren van waterpartijen regulier onderdeel uitmaakt van de jaarlijkse onderhoud beheercycli. Als gevolg daarvan wordt de voorziening in 2024 opgeheven en is het saldo vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Bij de resultaatbestemming van 2024 wordt voorgesteld dit bedrag voor éénmalige projectmatige aanpak van wateren toe te voegen aan de bestemmingsreserve Natuurbeheer.

D.II Voorziening WW verplichtingen

De stichting is in het kader van de werkloosheidswet eigen risicodrager. WW-uitkeringen komen volledig ten laste van de stichting. In de CAO zijn afspraken gemaakt over de reparatie van het derde WW-jaar. De voorziening dient voor de afdekking van deze latente verplichtingen. Per 31 december 2024 maken er geen medewerkers aanspraak op WW-rechten. In 2019 is in het kader van risicoafdekking de minimumstand van deze voorziening vastgesteld op driemaal de jaarlijks bespaarde WW-premie ten opzichte van de te betalen UFO premie. Vanwege de loonstijgingen de afgelopen jaren is ter indexatie een bedrag ten laste van de exploitatie toegevoegd aan deze reserve.

E. Kortlopende schulden

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan 1 jaar, met uitzondering van de aanslagen voor waterschapsbelasting. Tegen deze aanslagen zijn bezwaren ingediend en als gevolg hiervan staan deze aanslagen langer open dan 1 jaar..

E.I Crediteuren

Het saldo overige crediteuren heeft betrekking op facturen ontvangen in 2024, welke ultimo boekjaar nog niet betaald waren. Per 2 februari 2025 staat nog een bedrag van € 43.893. Het betreft een zevental facturen, waarvan twee aanslagen Waterschapslasten tot een totaalbedrag van € 32.650.

Specificatie crediteuren

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Belastingdienst loonbelasting en premies december/13e periode	€ 0	€ 0
APG groep pensioenpremies cs december	€ 44.061	€ 43.095
Overige crediteuren	€ 283.448	€ 167.718
	<u>€ 327.509</u>	<u>€ 210.813</u>

E.II Overloop verlofrechten

	<u>Stand per 1-1-2024</u>	<u>Storting 2024</u>	<u>Onttrekking 2024</u>	<u>Stand per 31-12-2024</u>
Verlofrechten	€ 126.901	€ 61.170	€ 71.743	€ 116.327

De storting betreft de tegenwaarde van het aangekochte bovenwettelijk verlof in 2024. De onttrekking geeft de tegenwaarde van het opgenomen bovenwettelijk verlof. Per 31 december 2024 is er een totale verlofvoorraad van 3.400 uur (ultimo 2023 was dit 4.081 uur). De totale voorraad per 31/12/2024 is gewaardeerd op € 116.327 (bedrag is inclusief werkgeverslasten). Per saldo een afname van ruim € 10.500 welke ten laste van de exploitatie is gebracht.

E.III Overige schulden en overlopende passiva

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Belastingen, omzetbelasting 4e kwartaal	€ 6.267	€ 0
Ontvangen waarborgsommen	€ 29.838	€ 35.838
Nog te betalen bedragen	€ 189.076	€ 196.998
Vooruit ontvangen bedragen	€ 3.983	€ 9.773
Afwikkeling medewerkers 13e periode	€ 2.767	€ 4.909
	<u>€ 231.930</u>	<u>€ 247.518</u>

Ontvangen waarborgsommen

In verband met de verkoop van een aantal, tijdelijk in de vrije sector verhuurde, woningen zijn de daarvoor ontvangen waarborgsommen in 2024, aan de tijdelijke huurders terugbetaald.

Specificatie nog te betalen bedragen

<i>Nadere specificatie nog te betalen bedragen</i>	2024	2023
Vrijwilligersvergoedingen 2023/2022 2e halfjaar	€ 9.500	€ 9.000
Ontvangen facturen 2024 in januari 2025	€ 14.810	€ 16.658
Waterschapslasten 2024/2023/2022(aanslagen nog op te leggen)	€ 40.373	€ 49.500
Raming/restant verplichtingen lasten gerelateerd aan 2024/2023	€ 124.261	€ 91.864
Raming afrekening SIM subsidie 2019-2023	€ 0	€ 29.857
Bankkosten 4e kw 2024/2023	€ 132	€ 118
	€ 189.076	€ 196.998

Specificatie vooruit ontvangen bedragen

<i>Nadere specificatie vooruitontvangen bedragen</i>	2024	2023
Huren en diverse kleine betalingen	€ 3.983	€ 9.773
Overige voorschot facturen voor leveringen in 2025	€ 0	€ 0
	€ 3.983	€ 9.773

Verplichtingen niet uit de balans blijvend

Personele verplichtingen

De stichting is een zogenaamd "eigen risicodrager" voor de uitkeringen op grond van de werkloosheidswet. Dit houdt in dat in het kader van de werkloosheidswet de wettelijke uitkeringen aan een voormalig personeelslid volledig ten laste komen van de stichting. De duur van de periode is afhankelijk van het totale arbeidsverleden van de voormalig medewerker. De uitkeringen komen ten laste van de exploitatie van de betreffende jaren. Voor de latente verplichtingen is een voorziening getroffen. Per 31 december 2024 zijn er geen medewerkers die aanspraak maken op een WW-uitkering.

In de provinciale cao is bepaald dat een zieke werknemer gedurende maximaal twee jaar (en over die twee jaar maximaal 170% van het laatste jaarsalaris) recht heeft op doorbetaling van salaris. De doorbetalingsverplichting is door de stichting niet verzekerd. Uitkeringen komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie.

Per 31 december 2024 is sprake van één langdurig ziektegeval waarvoor een doorbetalingsverplichting geldt.

Projecten

Per 31 december 2024 heeft het GNR 16 projecten (in 2023 17) actief in uitvoering (zie bijlage 3). Deze projecten worden met bijdragen van derden en de Stichting Steun Goois Natuurreservaat gefinancierd. Zowel de toekomstige uitgaven, als wel de toegezegde bijdragen zijn niet in de balans van het GNR opgenomen. Per 31 december is door de Steunstichting bedrag van € 3.798.500 voor nog lopende projecten als bijdrage toegezegd en heeft het GNR de verplichting op zich genomen, deze projecten uit te voeren.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Lasten	Realisatie 2024	Gewijzigde Begroting 2024	Realisatie 2023
B.1 Personeelslasten			
Loonkosten eigen personeel			
Salarissen en toelagen	€ 2.491.914	€ 2.495.620	€ 2.332.919
Werkgeversbijdragen	€ 12.231	€ 11.420	€ 11.098
	€ 2.504.146	€ 2.507.040	€ 2.344.017
Sociale lasten			
Premies ABP/Loyalis/VUT fonds	€ 346.953	€ 452.030	€ 353.804
Overige sociale lasten	€ 352.722	€ 282.420	€ 313.528
	€ 699.675	€ 734.450	€ 667.332
totale loonkosten	€ 3.203.821	€ 3.241.490	€ 3.011.349
waarvan doorberekend aan projecten	-€ 173.405	-€ 184.270	-€ 76.180
	€ 3.030.416	€ 3.057.220	€ 2.935.169
Inhuur uitzendkrachten/gedetacheerd personeel	€ 121.417	€ 110.140	€ 32.802
waarvan doorberekend aan projecten	€ 0	€ 0	€ 0
	€ 121.417	€ 110.140	€ 32.802
Overige personeelskosten			
Reiskosten woon-werk	€ 16.662	€ 36.000	€ 15.466
Studiekosten	€ 68.543	€ 65.000	€ 72.874
Dienstkleding	€ 11.666	€ 11.500	€ 30.866
Kosten voormalig personeel	€ 0	€ 0	€ 0
Overige algemene personeelskosten/frictie kosten	€ 92.414	€ 16.160	€ 32.246
Reis-/verblijf-/representatiekosten	€ 30.453	€ 19.500	€ 0
Totaal overige personeelskosten	€ 219.738	€ 148.160	€ 151.452
<i>B.1 Totaal personeelskosten</i>	<i>€ 3.371.571</i>	<i>€ 3.315.520</i>	<i>€ 3.119.423</i>
B.2 Afschrijvingen op vaste activa			
Gebouwen	€ 22.831	€ 29.548	€ 28.181
Inventarissen	€ 1.332	€ 1.332	€ 1.332
Machines en werktuigen	€ 46.719	€ 50.330	€ 33.656
Vervoermiddelen	€ 59.742	€ 65.315	€ 51.714
Automatisering	€ 12.115	€ 13.530	€ 11.360
<i>B.2 Totale afschrijvingslasten</i>	<i>€ 142.738</i>	<i>€ 160.055</i>	<i>€ 126.243</i>

Lasten	Realisatie 2024	Gewijzigde Begroting 2024	Realisatie 2023
B.3 Overige bedrijfsvoeringskosten excl.afschrijvingen			
Automatisering	€ 135.280	€ 145.470	€ 132.256
Huisvestingskosten	€ 112.865	€ 108.750	€ 107.581
Kantoorkosten	€ 40.012	€ 55.990	€ 48.522
Telefoonkosten	€ 19.608	€ 20.340	€ 26.815
<i>B.3 Totaal overige bedrijfsvoeringskosten excl.afschr.</i>	<i>€ 307.764</i>	<i>€ 330.550</i>	<i>€ 315.173</i>
B.4 Algemene organisatie kosten			
Algemene bestuurskosten/beleidsadviezen (incl.SOK)	€ 25.712	€ 24.440	€ 33.543
Accountant	€ 35.911	€ 33.460	€ 20.169
Juridisch advies	€ 54.855	€ 68.620	€ 76.432
Reis-, verblijf- en representatiekosten	€ 3.959	€ 2.560	€ 37.135
Organisatie	€ 4.261	€ 2.560	€ 3.153
Bedrijfsgezondheidsdienst	€ 0	€ 0	€ 0
Excursies	€ 2.511	€ 3.450	€ 1.903
Overige kosten	€ 0	€ 0	€ 9.262
<i>B.4 Totaal algemene organisatiekosten</i>	<i>€ 127.209</i>	<i>€ 135.090</i>	<i>€ 181.598</i>
B.5 Beheerlasten			
Natuurbeheer	€ 626.156	€ 876.245	€ 604.806
Recreatie	€ 523.776	€ 542.225	€ 346.155
Gebiedsontwikkeling	€ 30.911	€ 40.830	€ 10.724
Communicatie, voorlichting, educatie en draagvlak	€ 251.988	€ 279.455	€ 285.986
Gebouwen en terreinen derden gebruik	€ 225.569	€ 249.410	€ 197.992
Voertuigen en machines	€ 119.946	€ 69.765	€ 129.135
Exploitatie infoschuur	€ 11.885	€ 18.960	€ 16.092
<i>B.5 Totaal beheerlasten</i>	<i>€ 1.790.231</i>	<i>€ 2.076.890</i>	<i>€ 1.590.891</i>
B.6 Projecten			
Werk derden	€ 1.214.863	€ 1.531.145	€ 1.038.845
Advies en onderzoekskosten	€ 0	€ 0	€ 0
Materialen	€ 0	€ 0	€ 0
Communicatie en pr	€ 0	€ 0	€ 0
Overige uitgaven	€ 0	€ 0	€ 0
Doorbelaste personeelskosten projecten	€ 173.405	€ 184.270	€ 76.180
<i>B.6 Totale projectlasten</i>	<i>€ 1.388.268</i>	<i>€ 1.715.415</i>	<i>€ 1.115.025</i>
Totale lasten	<u>€ 7.127.781</u>	<u>€ 7.733.520</u>	<u>€ 6.448.353</u>

Baten	Realisatie 2024	Gewijzigde Begroting 2024	Realisatie 2023
B.7 Eigen opbrengsten			
Huren en pachten	€ 399.242	€ 374.995	€ 396.496
Opbrengst 't Laer	€ 894	€ 740	€ 22.223
Opbrengst Infoschuur	€ 15.771	€ 13.740	€ 22.139
Beheer voor derden	€ 48.543	€ 47.280	€ 50.753
Overige eigen inkomsten	€ 237.194	€ 184.290	€ 235.075
Fondsenwerving	€ 203.289	€ 133.020	€ 156.255
Algemene bate vrijval voorziening baggeren	€ 61.805	€ 0	€ 20.594
Rente opbrengsten	€ 50.829	€ 44.000	€ 0
<i>B.7 Totaal eigen opbrengsten</i>	€ 1.017.567	€ 798.065	€ 903.536
B.8 Subsidies en bijdragen van derden			
Subsidie Natuur- en Landschapsbeheer	€ 1.072.269	€ 1.072.270	€ 1.066.315
BRIM/SIM subsidie	€ 10.266	€ 8.700	€ 9.457
Overige subsidies	€ 63.647	€ 60.000	€ 60.000
Bijdrage Steunstichting	€ 114.152	€ 118.900	€ 119.585
<i>B.8 Totaal subsidies en bijdragen van derden</i>	€ 1.260.334	€ 1.259.870	€ 1.255.357
B.9 Bijzondere baten			
Opbrengst verkopen gebouwd vastgoed	€ 2.086.831	€ 2.068.000	€ 935.067
<i>B.9 Totaal bijzondere baten</i>	€ 2.086.831	€ 2.068.000	€ 935.067
B.10 Projecten			
Bijdragen Steunstichting	€ 281.000	€ 955.546	€ 718.600
Subsidies rijk, provincie, eu incl ILG	€ 300.000	€ 178.369	€ 35.000
Bijdragen van participanten	€ 0	€ 0	€ 0
Fondsenwerving	€ 321.094	€ 0	€ 19.895
Bijdragen van derden	€ 65.769	€ 0	€ 39.500
Overige inkomsten	€ 0	€ 0	€ 0
Mutaties onderhanden werk	€ 306.642	€ 505.000	€ 205.659
<i>B.10 Totale projectbaten</i>	€ 1.274.504	€ 1.638.915	€ 1.018.654
B.11 Participantenbijdragen			
Provincie Noord-Holland	€ 0	€ 0	€ 859.490
Gemeente Amsterdam	€ 312.570	€ 312.570	€ 312.570
Gooise gemeenten	€ 3.206.780	€ 3.206.780	€ 2.147.020
B.11 Totale participantenbijdragen	€ 3.519.350	€ 3.519.350	€ 3.319.080
Totale baten	€ 9.158.586	€ 9.284.200	€ 7.431.694
<i>Negatief/positief resultaat voor resultaatbestemming</i>	€ 2.030.806	€ 1.550.680	€ 983.341

	Realisatie 2024	Gewijzigde Begroting 2024	Realisatie 2023
<i>Negatief/positief resultaat voor resultaatbestemming</i>	€ 2.030.806	€ 1.550.680	€ 983.341
<i>Resultaatbestemming</i>			
*storting egalisatie reserve natuurbeheer	-€ 219.300	-€ 105.400	-€ 235.940
*onttrekking egalisatie reserve natuurbeheer	€ 172.822	€ 299.900	€ 109.167
*storting reserve vervanging materieel v/m RPV	-€ 11.420	-€ 11.420	-€ 11.150
*onttrekking reserve vervanging materieel v/m RPV	€ 90.500	€ 91.000	€ 0
*storting reserve gebouwd vastgoed	-€ 2.063.000	-€ 2.050.000	-€ 940.000
*onttrekking reserve gebouwd vastgoed	€ 43.300	€ 63.000	€ 32.822
*storting fonds exploitatie infoschuur	-€ 9.360	€ 0	-€ 11.268
*onttrekking fonds exploitatie infoschuur	€ 0	€ 0	€ 0
*storting egalisatie reserve algemeen	€ 0	€ 0	€ 0
*onttrekking egalisatie reserve algemeen	€ 60.000	€ 117.240	€ 61.265
*storting reserve beleid en communicatie/draagvlak	€ 0	€ 0	€ 0
*onttrekking reserve beleid en communicatie/draagvlak	€ 69.332	€ 30.000	€ 10.575
*storting fonds verwerving, inrichting en onderhoud	-€ 125.014	€ 0	-€ 7.876
*onttrekking fonds verwerving, inrichting en onderhoud	€ 0	€ 15.000	€ 0
*storting fonds natuurontwikkeling/bosverrijking	-€ 10.000	€ 0	-€ 10.000
*onttrekking fonds natuurontwikkeling/bosverrijking	€ 15.212	€ 0	€ 13.265
*storting fonds extra investeringen/projecten (NPL/private bijdragen)	-€ 10.400	€ 0	€ 0
*onttrekking fonds extra investeringen/projecten (NPL/private bijdragen)	€ 10	€ 0	€ 0
<i>Resultaat na reserve mutaties</i>	<u>€ 33.487</u>	<u>€ 0</u>	<u>-€ 5.800</u>

Het resultaat na reserve mutaties wordt onttrokken dan wel toegevoegd aan de egalisatiereserve algemeen.

Overige mededelingen

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

WNT-verantwoording 2024 Stichting Goois Natuurreservaat

De WNT is van toepassing op Stichting Goois Natuurreservaat. Het voor Stichting Goois Natuurreservaat toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000, op basis van het Algemeen Bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2024		
	C.W. Kos	C.J. Kersbergen
Functiegegevens	Directeur-rentmeester	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 30/4	1/5 - 31/12
Omvang dienstverband	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking?	Ja, vast dienstverband	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 122.441	€ 89.062
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.821	€ 10.724
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 142.262</i>	<i>€ 99.786</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 155.333
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen be	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	<u>€ 142.262</u>	<u>€ 99.786</u>
Overschrijdingsbedrag en reden:	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde beta	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023		
	C.W. Kos	
Functiegegevens	Directeur-rentmeester	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 - 31-12	
Omvang dienstverband	1,0 fte	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 136.033	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.221	
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 157.253</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	
Bezoldiging	<u>€ 157.253</u>	

Nb wegens doorbetalingsverplichtingen (tot 1 juli 2025) op grond van de CAO, zijn de totale kosten voor 2024 van de per 1 mei teruggetreden directeur-rentmeester opgenomen. Deze lasten zijn deels gecompenseerd door een door de stichting hiervoor ontvangen uitkering.

Overige gegevens

Bestemming van een eventueel jaarrekening saldo.

De financiering van de stichting is geregeld in de samenwerkingsovereenkomst tussen de vijf participanten van december 2023.

In de overeenkomst is in artikel 1 lid 5 de bestemming van het jaarrekeningsaldo geregeld

Tekst artikel 1 lid 5

Teneinde tegenvallers binnen de begroting op te kunnen vangen, is het GNR toegestaan om een egalisatiefonds in te stellen, waarin eventuele exploitatieoverschotten kunnen worden gestort, met dien verstande dat aan bedoeld egalisatiefonds een plafond wordt verbonden van maximaal 10% van de jaarlijks totaal begrote participantenbijdragen. Eventueel bespaarde rente van de in het egalisatiefonds beschikbare gelden zal aan dit fonds worden toegevoegd

Bestuurssamenstelling:

Bestuursleden			
Participanten	Stem- verhouding	Leden	Plaatsvervangende leden
Blaricum	1	J.M.G. Ongering - Lanphen	A.M. Kennis
Gooise Meren	3	H.M. Bellaart	H.B. Boudewijnse
Hilversum	4		N.G.T. van Voorden
Huizen	2	R.G. Boom	N. Meijer
Laren	1	J.G. van Midden	N.L. Rood
Voorzitter	1	C.J.G. Dosker	geen
Ongebonden bestuurslid	1	J. van den Bor	geen
Ongebonden bestuurslid	1	R. van den Berg	geen
directeur-rentmeester ir. C.J. Kersbergen	-		
Hilversum 3 maart 2025			

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Goois Natuurreservaat

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Goois Natuurreservaat te Hilversum gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Goois Natuurreservaat op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, hoofdstuk C1 'Kleine organisaties zonder winststreven' (RJK C1).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2024;
- de staat van baten en lasten over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn hierna beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van Stichting Goois Natuurreservaat zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol Wnt 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a Wnt en artikel 5, eerste lid, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling Wnt, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere Wnt-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag 2024 opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie die bestaat uit:

- het Financieel verslag;
- de overige gegevens inclusief bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van onze beroepsgroep; deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 'Kleine organisaties zonder winststreven' (Rjk C1).

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Rjk C1 en de Beleidsregels toepassing Wnt. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voorzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaglegging van de stichting.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissing die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controle werkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijking op ons oordeel. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Wnt 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren

van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

- Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor de financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichting die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichting in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Haarlem, 9 april 2025

ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlagen 202 4

Bijlage I Opgaaf doorschuif BTW 202 4

Bij brief van 8 januari 2003, kenmerk 1939270/krou/btwcf heeft de belastingdienst meegedeeld, dat voor het Goois Natuurreservaat de transparantieregeling van toepassing is. Als gevolg hiervan kan de door de stichting betaalde btw worden doorgeschoven naar de participanten. De participanten kunnen de doorgeschoven btw verrekenen via het btw-compensatiefonds.

De huidige transparantiemethode is opgenomen in paragraaf 3,2 van het besluit van de Staatsecretaris van Financiën van 24 december 2020, nr. 2020-249875, Stcrt. 2020, nr. 62965.

Opgaaf doorschuif BTW 2024 Goois Natuurreservaat.					doorschuif BTW bedrag
Betaalde BTW, exploitatie					364.821
Betaalde BTW, projecten					208.698
Totaal					573.519
Participanten	Bijdrage GNR 2024	verstrekte subsidies projecten	totaal percentage		verdeling
Gemeente Blaricum	182.770		182.770	5,70%	32.688
Gemeente Gooise Meren	883.000		883.000	27,54%	157.921
Gemeente Hilversum	1.365.970		1.365.970	42,60%	244.297
Gemeente Huizen	603.660		603.660	18,82%	107.962
Gemeente Laren	171.380		171.380	5,34%	30.651
Totaal	3.206.780	-	3.206.780	100,00%	573.519

Bijlage II, projectenoverzicht

bedragen in afgeronde €

		Gemaakte kosten					Ontvangen dekking					Saldo onderhanden werk			
Project omschrijving	raming uitgaven totaal	realisatie t/m 1-1-2024	gerealiseerde uitgaven 2024	t.g.v. reserve	realisatie t/m 31-12-2024	raming inkomsten totaal	realisatie t/m 1-1-2024	gerealiseerde ontvangsten 2024 St.Steun subsidies particulier/ verm.fonds	t.l.v reserve	realisatie t/m 31-12-2024	onderhanden projecten 1-1-2024	t.g.v./t.l.v. reserve	onderhanden projecten 31-12-2024		
Projecten Natuurbeheer en recreatie															
Onderdeel A: onderhanden projecten per 31-12-2024															
40401 Voorbereidingskosten Herinrichting (dag)recreatie	€ 42.300	€ 10.575	€ 39.332		€ 49.907	€ 42.300	€ 10.575			€ 39.332	€ 49.907	€ 0	€ 0	€ 0	
40900 Natuurverbinding Hoorneboeg	€ 1.714.000	€ 245.075	€ 240.584		€ 485.659	€ 1.714.000	€ 182.000	€ -141.800		€ 40.200	€ -63.075	€ 0	€ -445.459		
40901 Verwerving compensatiegronden A27 Huydecoper	€ 427.078	€ 0			€ 0	€ 427.078	€ 53.966			€ 53.966	€ 53.966	€ 0	€ 53.966		
40902 Natuurverbinding Laarderhoogt	€ 654.000	€ 122.181			€ 122.181	€ 654.000	€ 120.000			€ 120.000	€ -2.181	€ 0	€ -2.181		
40903 Inrichting plan Huydecopersweg	€ 0	€ 39.500			€ 39.500	€ 0	€ 39.500	€ 65.769	€ 14.244	€ 119.513	€ 0	€ 0	€ 80.013		
40907 Hilversums Wasmeer (waterparel)	€ 450.000	€ 8.132			€ 8.132	€ 450.000	€ 20.000	€ 250.000		€ 270.000	€ 11.868	€ 0	€ 261.868		
40915 Natuurherstel Programma Natuur (provincie)	€ 1.400.000	€ 258.399	€ 352.099		€ 610.498	€ 1.400.000	€ 0			€ 0	€ -258.399	€ 0	€ -610.498		
40952 Recreatiemonitor	€ 50.000	€ 0			€ 0	€ 50.000	€ 0			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
40954 Toerit Fietstunnel N525	€ 225.000	€ 33.450	€ 16.972		€ 50.423	€ 225.000	€ 0			€ 0	€ -33.450	€ 0	€ -50.423		
40964 Voetstappenpad	€ 83.000	€ 0	€ 42.267		€ 42.267	€ 83.000	€ 35.000		€ 32.220	€ 67.220	€ 35.000	€ 0	€ 24.953		
40974 Terreinbebording	€ 616.000	€ 18.338	€ 173.500		€ 191.838	€ 616.000	€ 18.165	€ 119.000		€ 54.000	€ 191.165	€ -173	€ 0	€ -673	
Onderdeel B: afgesloten projecten per 31-12-2024															
40918 Toelopen Natuurbrug Zanderij Crailo	€ 320.000	€ 11.118	€ 349.193		€ 360.310	€ 320.000	€ 11.000	€ 299.300	€ 50.000		€ 360.300	€ -118	€ -10	€ 0	
sub-totaal Projecten Natuurbeheer en recreatie	€ 5.981.378	€ 746.770	€ 1.213.948	€ 0	€ 1.960.717	€ 5.981.378	€ 490.207	€ 276.500	€ 365.769	€ 46.464	€ 93.332	€ 1.272.271	€ -256.563	€ -10	€ -688.436
Projecten Communicatie, voorlichting, educatie en draagvlak															
Onderdeel A: onderhanden projecten per 31-12-2024															
40971 Speelbos Sijsjesberg	€ 65.000	€ 28.334			€ 28.334	€ 65.000	€ 90.000			€ 90.000	€ 61.666	€ 0	€ 61.666		
40975 Educatievisie uitvoeringsprogramma	€ 200.000	€ 70.400	€ 80.244		€ 150.645	€ 200.000	€ 200.000		€ 8.600	€ 208.600	€ 129.600	€ 0	€ 57.955		
40976 Vrijwilligerskleding	€ 50.000	€ 40.525	€ 6.119		€ 46.644	€ 50.000	€ 40.514	€ 4.500		€ 45.014	€ -11	€ 0	€ -1.630		
40977 Nieuwbouw groepsverblijf 't Laer	€ 1.963.000	€ 15.989	€ 67.535		€ 83.524	€ 1.963.000	€ 16.050			€ 266.030	€ 61	€ 0	€ 198.556		
Onderdeel B: afgesloten projecten per 31-12-2024															
sub-totaal Projecten Communicatie etc	€ 2.278.000	€ 155.248	€ 153.899	€ 0	€ 309.147	€ 2.278.000	€ 346.564	€ 4.500	€ 0	€ 274.630	€ 0	€ 625.694	€ 191.316	€ 0	€ 316.547
Projecten gebouwen en terreinen derden gebruik															
Onderdeel A: onderhanden projecten per 31-12-2024															
Onderdeel B: afgesloten projecten per 31-12-2024															
sub-totaal Projecten gebouwen etc	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Projecten organisatie GNR															
Onderdeel A: onderhanden projecten per 31-12-2024															
40981 Voorbereidingskrediet (her)huisvesting kantoor	€ 34.500	€ 14.727	€ 20.422		€ 35.149	€ 34.500	€ 14.727			€ 20.422	€ 35.149	€ 0	€ 0	€ 0	
Onderdeel B: afgesloten projecten per 31-12-2024															
sub-totaal Projecten organisatie GNR	€ 34.500	€ 14.727	€ 20.422	€ 0	€ 35.149	€ 34.500	€ 14.727	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20.422	€ 35.149	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal generaal alle projecten 2024	€ 8.293.878	€ 916.745	€ 1.388.268	€ 0	€ 2.305.013	€ 8.293.878	€ 851.488	€ 281.000	€ 365.769	€ 321.094	€ 113.753	€ 1.933.114	€ -65.247	€ -10	€ -371.889

Bijlage III STAAT VAN LASTEN EN BATEN FUNCTIONELE INDELING

LASTEN		Jaar- rekening 2024	Werk- begroting 2024	Jaar- rekening 2023
I	<i>Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)</i>			
	Personeelskosten Team Beheer	€ 1.537.754	€ 1.451.220	€ 1.414.193
	Vervoermiddelen, machines en materieel	€ 265.034	€ 218.910	€ 246.679
1	Natuurbeheer algemeen	€ 118.945	€ 108.470	€ 119.299
2	Bosbeheer	€ 69.400	€ 156.790	€ 142.766
3	Heidebeheer	€ 32.307	€ 63.190	€ 17.403
4	Begrazing	€ 282.797	€ 321.260	€ 219.356
5	Grasland beheer	€ 30.584	€ 56.200	€ 49.110
6	Akkerbeheer	€ 14.735	€ 49.480	€ 37.168
7	Wateren	€ 11.822	€ 17.240	€ 6.443
8	Archeologische elementen	€ 3.624	€ 13.580	€ 18.915
9	Tuinen, erven en hagen	€ 4.054	€ 4.300	€ 4.253
10	Beheer wegen	€ 9.222	€ 30.720	€ 8.265
11	Gebouwen natuurbeheer	€ 39.230	€ 33.485	€ 4.884
12	Faunabeheer	€ 3.813	€ 16.200	€ 4.287
13	Toegangsvoorzieningen	€ 198.676	€ 191.080	€ 46.766
14	Dagrecreatie (terreinen)	€ 70.676	€ 100.335	€ 104.045
15	Fietspaden	€ 208.234	€ 219.420	€ 170.148
16	Ruiterregeling	€ 905	€ 2.560	€ 906
17	Verblijfsrecreatie	€ 39.945	€ 15.315	€ 16.614
18	Toezicht en handhaving	€ 12.481	€ 20.790	€ 14.878
19	Verwerving en verkrijging	€ 18.989	€ 19.000	€ 4.686
20	Natuurbescherming	€ 13.722	€ 21.830	€ 15.950
21	Exploitatie gebouwen derden gebruik	€ 219.422	€ 239.585	€ 206.116
22	Sportpark Crailoo	€ 18.126	€ 21.140	€ 9.027
23	Overig gebruik derden terreinen	€ -325	€ 0	€ -466
<i>Totaal beheer</i>		€ 3.224.171	€ 3.392.100	€ 2.881.690
II	<i>Projecten</i>			
	Personeelskosten Team projecten	€ 239.711	€ 243.470	€ 223.675
1	Projecten natuurbeheer	€ 1.150.999	€ 1.187.099	€ 324.832
2	Projecten recreatie	€ 85.449	€ 78.787	€ 603.842
3	Projecten communicatie, educatie, voorlichting en draagv	€ 153.899	€ 245.486	€ 77.322
4	Projecten bestuur en bestuursondersteuning	€ 20.422	€ 19.773	€ 14.727
5	Projecten gebouwen & terreinen derden gebruik	€ 0	€ 0	€ 57.233
<i>Totaal projecten</i>		€ 1.650.479	€ 1.774.615	€ 1.301.630

Bijlage III STAAT VAN LASTEN EN BATEN FUNCTIONELE INDELING

BATEN	Jaar- rekening 2024	Werk- begroting 2024	Jaar- rekening 2023
I Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)			
Vervoermiddelen, machines en materieel	€ 38.627	€ 33.500	€ 32.174
1 Natuurbeheer algemeen	€ 1.096.455	€ 986.320	€ 1.042.263
2 Bosbeheer			
3 Heidebeheer	€ 27.161	€ 24.500	€ 25.607
4 Begrazing	€ 239.009	€ 244.030	€ 239.687
5 Grasland beheer			
6 Akkerbeheer	€ 27.672	€ 19.480	€ 17.141
7 Wateren			
8 Archeologische elementen	€ 10.266	€ 8.700	€ 9.457
9 Tuinen, erven en hagen			
10 Beheer wegen			
11 Gebouwen natuurbeheer	€ 18.644	€ 18.650	€ 11.173
12 Faunabeheer			€ 9.495
13 Toegangsvoorzieningen			
14 Dagrecreatie (terreinen)	€ 25.658		€ 13.695
15 Fietspaden	€ 785	€ 780	€ 956
16 Ruiterregeling	€ 34.089	€ 32.910	€ 30.902
17 Verblijfsrecreatie	€ 181.232	€ 179.500	€ 170.649
18 Toezicht en handhaving	€ 60.960	€ 60.000	€ 60.000
19 Verwerving en verkrijging	€ 2.870	€ 4.000	€ 9.912
20 Natuurbescherming			
21 Exploitatie gebouwen derden gebruik	€ 2.158.856	€ 2.138.365	€ 1.035.399
22 Sportpark Crailoo	€ 53.294	€ 50.300	€ 49.354
23 Overig gebruik derden terreinen	€ 45.768	€ 37.000	€ 42.912
Totaal beheer	€ 4.021.347	€ 3.838.035	€ 2.800.776
II Projecten			
Personeelskosten Team projecten doorbelasting projecten	€ 173.405		€ 76.180
1 Projecten natuurbeheer	€ 1.061.366	€ 1.289.544	€ 309.147
2 Projecten recreatie	€ 27.020	€ 76.550	€ 587.527
4 Projecten communicatie, educatie, voorlichting en draagvlak	€ 186.119	€ 272.821	€ 65.562
5 Projecten bestuur en bestuursondersteuning	€ 0	€ 0	€ 0
6 Projecten gebouwen & terreinen derden gebruik	€ 0	€ 0	€ 56.418
Totaal projecten	€ 1.447.909	€ 1.638.915	€ 1.094.834

LASTEN	Jaar- rekening 2024	Werk- begroting 2024	Jaar- rekening 2023
III Communicatie, voorlichting, educatie en vrijwilligers			
Personeelskosten BO&E gedeeltelijk dit onderdeel	€ 327.437	€ 305.840	€ 349.428
1 Communicatie middelen en materialen & fondsenwerving	€ 121.888	€ 106.190	€ 145.842
2 Website en nieuwsbrieven	€ 47.871	€ 70.550	€ 37.753
3 Publieksactiviteiten, evenementen en excursies	€ 13.431	€ 23.800	€ 24.769
4 Vrijwilligers en educatieprogramma	€ 53.558	€ 69.555	€ 54.749
5 Gebouwen tbv vrijwilligers	€ 3.855	€ 5.350	€ 5.286
6 Groepsverblijf 't Laer	€ 16.581	€ 12.710	€ 22.085
7 Exploitatie infoschuur	€ 11.885	€ 18.960	€ 16.092
Totaal profilering en draagvlak	€ 596.505	€ 612.955	€ 656.004
IV Belangenbehartiging, beleid en participanten			
Personeelskosten directie, controller en team bo&e over	€ 1.475.002	€ 1.534.890	€ 1.219.935
Automatiserings- en kantoorkosten	€ 201.819	€ 226.630	€ 214.455
1 Bestuursondersteuning	€ 61.623	€ 57.900	€ 53.712
2 Organisatie	€ 65.371	€ 77.190	€ 126.905
3 Gebouwen en huisvestingskosten organisatie	€ 118.409	€ 121.040	€ 113.484
4 Participantenbijdragen			
Totaal organisatie en bestuursondersteuning	€ 1.922.224	€ 2.017.650	€ 1.728.491
Totale lasten exploitatie voor reserve mutaties	€ 7.393.378	€ 7.797.320	€ 6.567.815
Positief saldo voor resultaatbestemming	€ 2.030.806	€ 1.550.680	€ 983.341
Resultaat bestemming per hoofddoel			
Storting (bestemmings)reserves/fondsen			
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)			
Egalisatie reserve natuurbeheer	€ 219.300	€ 105.400	€ 235.903
Reserve gebouwd vastgoed	€ 2.063.000	€ 2.050.000	€ 940.000
Reserve vervanging materieel v/m RPV	€ 11.420	€ 11.420	€ 11.150
Fonds verwervingen, 1e inrichting en onderhoud cs	€ 125.014		€ 7.876
Fonds natuurontwikkeling/bosverrijking	€ 10.000		€ 10.000
Projecten			
Egalisatie reserve natuurbeheer			€ 37
Reserve gebouwd vastgoed			
Fonds extra investeringen/projecten (NPL/private gelden)	€ 10.400		
Communicatie, voorlichting, educatie en vrijwilligers			
Fonds exploitatie infoschuur	€ 9.360		€ 11.268
Belangenbehartiging, beleid en participanten			
Algemene egalisatie reserve			
Reserve toekomstige investeringen GNR			
Totaal storting reserves	€ 2.448.494	€ 2.166.820	€ 1.216.234
Positief resultaat na reserve mutaties	€ 33.488	€ 0	

Positieve resultaten worden toegevoegd aan de Algemene Egalisatie Reserve

BATEN		Jaar- rekening 2024	Werk- begroting 2024	Jaar- rekening 2023
III Communicatie, voorlichting, educatie en vrijwilligers				
Personeelskosten BO&E gedeeltelijk dit onderdeel				
1	Communicatie middelen en materialen & fondsenwerving	€ 260.278	€ 192.360	€ 227.611
2	Website en nieuwsbrieven	€ 37.300	€ 54.570	€ 32.512
3	Publieksactiviteiten, evenementen en excursies	€ 11.791	€ 12.060	€ 6.954
4	Vrijwilligers en educatieprogramma			
5	Gebouwen tbv vrijwilligers			
6	Groepsverblijf 't Laer	€ 894	€ 740	€ 22.223
7	Exploitatie infoschuur	€ 15.771	€ 13.740	€ 22.139
Totaal profilering en draagvlak		€ 326.034	€ 273.470	€ 311.439
IV Belangenbehartiging, beleid en participanten				
Personeelskosten ontvangen uitkeringen & doorbelasting		€ 53.232	€ 30.000	
Automatiserings- en kantoorkosten		€ 4.642	€ 4.230	€ 4.433
1	Bestuursondersteuning	€ 50.829	€ 44.000	€ 20.594
2	Organisatie	€ 841		
3	Gebouwen en huisvestingskosten organisatie			
4	Participantenbijdragen	€ 3.519.350	€ 3.519.350	€ 3.319.080
Totaal organisatie en bestuursondersteuning		€ 3.628.894	€ 3.597.580	€ 3.344.107
Totale baten exploitatie voor reserve mutaties		€ 9.424.184	€ 9.348.000	€ 7.551.156
Negatief saldo voor resultaatbestemming				
Resultaat bestemming per hoofddoel				
Onttrekking (bestemmings)reserves/fondsen				
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)				
Egalisatie reserve natuurbeheer		€ 98.400	€ 223.400	€ 92.210
Reserve gebouwd vastgoed		€ 43.300	€ 63.000	€ 17.280
Reserve vervanging materieel v/m RPV		€ 90.500	€ 91.000	
Fonds verwervingen, 1e inrichting en onderhoud cs			€ 15.000	
Fonds natuurontwikkeling/bosverrijking		€ 15.212		€ 13.265
Projecten				
Egalisatie reserve natuurbeheer		€ 54.000	€ 54.000	€ 16.957
Reserve gebouwd vastgoed		€ 20.422	€ 22.500	€ 15.542
Reserve beleid en communicatie/draagvlak		€ 39.332		€ 10.575
Algemene egalisatiereserve				€ 16.265
Fonds extra investeringen/projecten (NPL/private gelden)		€ 10		
Communicatie, voorlichting, educatie en vrijwilligers				
Bestemmingsfonds exploitatie infoschuur				
Algemene egalisatiereserve				€ 20.000
Belangenbehartiging, beleid en participanten				
Algemene egalisatie reserve		€ 60.000	€ 117.240	€ 25.000
Reserve beleid en communicatie/draagvlak		€ 30.000	€ 30.000	
Totaal onttrekking reserves		€ 451.176	€ 616.140	€ 227.093
Negatief resultaat na reserve mutaties				€ -5.800

Negatieve resultaten worden onttrokken aan de Algemene Egalisatie Reserve

Bijlage IV Toelichting op de staat van baten en lasten functionele indeling
I. Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)

Toelichting afwijkingen > € 10.000 t.o.v. gewijzigde begroting 2024 en jaarrekening 2023 <i>V=voordelig N=nadelig</i>	begroting 2024 €	rekening 2023 €
Personeelskosten Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2024 laat dit onderdeel een nadeel zien van K€ 86 voornamelijk als gevolg van het feit dat met ingang van 1/1/2024 een nieuwe CAO is overeengekomen. In de begrotingswijziging is deze stijging meegenomen, maar om administratieve redenen, aangepast op de personeelskosten van het onderdeel IV, Belangenbehartiging, beleid en participanten. Op dit onderdeel is als gevolg daarvan een voordeel te signaleren (zie hieronder). De nieuwe CAO zorgt ook voor de stijging ten opzichte van het rekeningjaar 2023.	-86.500 N	-123.500 N
Vervoermiddelen, machines en materieel Het nadeel ten opzichte van de begroting komt voornamelijk dat als gevolg van het langer in gebruik houden van de diverse voertuigen de onderhoudskosten toenemen (hier tegenover staat een vrijval aan afschrijvingslasten) en in 2024 is, als gevolg van een ongeval, een van de elektrische motoren vervroegd afgeschreven en vervangen.	-41.000 N	-12.000 N
I.1 Natuurbeheer algemeen * De werkelijke uitgaven 2024 ten opzichte van de gewijzigde begroting 2023 laten een nadeel zien van k€ 10. De inkomsten daarentegen laten een voordeel zien van k€ 110. Dit komt voornamelijk door de niet geraamde opbrengst 2e fase bosbeheermaatregelen en de vrijval van het restant saldo van de voorziening baggeren, die hier is verantwoord, in totaal k€ 110. Beide bedragen worden via resultaatbestemming toegevoegd aan de egalisatie reserve Natuurbeheer.	100.000 V	54.500 V
I.2 Bosbeheer * In 2020 is het VTA project afgerond en is achterstallig onderhoud uitgevoerd, hiervoor zijn destijds eenmalige middelen ingezet. Vanaf het dienstjaar 2023 wordt het jaarlijks planmatig onderhoud inclusief VTA controles uitgevoerd. In de planning was 2024 voornamelijk een controle jaar en is er op beperkte schaal onderhoud uitgevoerd, hetgeen de verschillen verklaard ten opzichte van de begroting en de rekeningcijfers van vorig jaar.	87.300 V	73.300 V
I.3 Heidebeheer *in 2024 is minder uitgegeven aan onderhoud van de heidevelden dan geraamd. De totale uitgaven waren geraamd op ruim k€ 63, de werkelijke uitgaven bedroegen ruim k€ 32. De uitgaven voor onderhoud kennen een cyclisch karakter. Voor beheervergoedingen werd alsgevolg van indexatie ruim k€ 2 meer ontvangen.	33.500 V	-13.300 N
I.4 Begrazing * de totale uitgaven voor begrazing zijn per saldo geraamd in 2024 op k€ 321 (exclusief personeelslasten), de werkelijke uitgaven bedroegen ruim k€ 283. Voornamelijk alsgevolg van lagere kosten dan geraamd voor onderhoud/vervanging van rasters en het vrijmaaien daarvan, de vervanging is doorgeschoven naar het dienstjaar 2025. Hier tegenover stonden hogere kosten voor het onderhoud van de gebouwen (plaatsen van zonnepanelen schaapskooi Laren) en terreinen (aanpassen verharding rondom schaapskooi Laren). Daarnaast is er meer uitgegeven voor de inhuur van herderswerkzaamheden. Per saldo een voordeel op de uitgaven van k€ 38. De opbrengsten van de veeverkopen in 2024 bleven als gevolg van de blauwtong ziekte (in 2024 zijn geen lammeren geboren en was er geen opbrengst van verkoop) enigszins achter bij de raming, k€5 nadeel. Het nadeel ten opzichte van de rekening 2023 komt door de hogere lasten in 2024 voor onderhoud van de gebouwen en terreinen.	33.400 V	-64.100 N
I.5 Grasland beheer * in 2024 zijn de uitgaven voor het onderhoud lager dan geraamd, het jaarlijks onderhoud kent een cyclisch karakter.	25.600 V	18.500 V
I.6 Akkers en I.7 Wateren * in 2024 zijn de uitgaven voor het onderhoud lager dan geraamd, het jaarlijks onderhoud kent een cyclisch karakter. Daarnaast zijn in 2024 de pachtopbrengsten als gevolg van vernieuwing van contracten en indexering hoger dan geraamd (k€ 7,1 meer).	48.300 V	27.500 V
I.10 Beheer Wegen * het onderhoud van de (zand)wegen in het gebied, kent een cyclisch karakter. In 2024 zijn er ten opzichte van de raming 2024 minder werkzaamheden uitgevoerd. Als gevolg van de grotere hoeveelheden neerslag is de trend wel dat onze zandwegen intensiever onderhoud nodig zullen hebben, in de raming is hier al rekening mee gehouden.	21.500 V	-1.000 N

Toelichting afwijkingen > € 10.000 t.o.v. gewijzigde begroting 2024 en jaarrekening 2023 <i>V=voordelig N=nadelig</i>		begroting 2024	rekening 2023
I.13 Toegangsvoorzieningen			
* in 2024 is een deel van de rasters/hekwerken (niet zijnde veekeringen) vervangen. De totale raming inclusief het normale onderhoud bedroeg ruim k€ 191, de werkelijke kosten waren ruim k€ 198,6. Dit geeft gelijk ook het verschil ten opzichte van de rekeningcijfers 2023 weer (er was toen alleen sprake van normaal onderhoud).		-7.600 N	-151.900 N
I.14 Dagrecreatie (terreinen)			
* de kosten van het legen van de afvalbakken en het opruimen van illegale stortingen laten een voordeel zien van k€ 13,6. De laatste jaren laten deze kosten een stevige stijging zien en in 2023 is de post structureel verhoogd, waarbij rekening gehouden is met een verdere stijging van deze kosten. Met name de kosten van het opruimen van illegale stortingen van gevaarlijk afval (chemicaliën en asbest) zijn onvoorspelbaar en kunnen sterk variëren.		33.400 V	33.400 V
* als gevolg van ontvangen sponsorbijdragen in 2024 (k€ 26) zijn de lasten van onderhoud en vervanging van recreatiemeubilair per saldo lager dan geraamd. Ten opzichte van 2023 is er ook sprake van meer sponsorbijdragen (k€ 7).		25.600 V	12.000 V
I.15 Fietspaden			
* in 2024 is een deel van het materieel vervangen, zo is er een nieuwe smalspoor tractor met toebehoren aangeschaft (totale kosten k€ 90,4). In begin 2024 is een wijziging doorgevoerd in de werkwijze en wordt, mede als gevolg van de aanschaf van het nieuwe materieel, het dagelijks onderhoud meer in eigenbeheer uitgevoerd (dit werd in 2023 nog deels uitbesteed), hier stond een toename van de personeelskosten tegenover, die gedekt wordt uit de besparing op het dagelijks onderhoud. De vervanging van het materieel verminderd met de besparing op het dagelijks onderhoud verklaart het nadelig verschil ten opzichte van de jaarrekeningcijfers 2023.		11.100 V	-38.200 N
I.17 Verblifsrecreatie			
Als gevolg van het verschuiven van de afrekentermijnen van de nutskosten en het afsluiten van nieuwe verzekeringspolissen, met gewijzigde premie datum, ontstaat hier ten opzichte van de begroting en het laatste rekeningjaar een nadeel. Vanaf 2025 zal de stichting die de seizoenscamping exploiteert zelf de contracten voor nutskosten afsluiten en rechtstreeks betalen. Na het dienstjaar 2025 zullen dit soort verschillen dan niet meer/veel minder voorkomen.		-22.800 N	-12.700 N
I.23 Exploitatie gebouwen derden gebruik			
* op deze post is de raming voor het lang cyclisch onderhoud van de gebouwen opgenomen, in 2024 is die bij de 1e wijziging éénmalig verhoogd met k€ 63 voor de aanschaf van zonnepanelen (aanwending reserve vastgoed). De werkelijke kosten bedroegen ruim k€ 43. Per saldo een voordeel van k€ 20.		20.100 V	13.300 V
* als gevolg van de verkoop van een tweetal dienstwoningen (totale opbrengst k€ 2.086,8) laten de opbrengsten in 2024 ten opzichte van de raming een voordeel zien van k€ 18,8 (netto opbrengst was iets lager ingeschat) en ten opzichte van 2023 ruim k€ 1.110. In 2023 was ook een dienstwoning daadwerkelijk verkocht en de opbrengst hiervan bedroeg k€ 935. De netto opbrengst over 2024 wordt bij resultaatbestemming toegevoegd aan de bestemmingsreserve Vastgoed.		18.800 V	1.110.100 V

II. Projecten

Toelichting afwijkingen > € 10.000 t.o.v. gewijzigde begroting 2024 en jaarrekening 2023 <i>V=voordelig N=nadelig</i>	begroting 2024	rekening 2023
<i>Dit onderdeel laat afwijkingen zien ten opzichte van de geraamde bedragen 2024 en de werkelijk gerealiseerde uitgaven in 2023, maar die hebben geen budgettaire effect voorzover het projecten betreft die nog in uitvoering zijn. Het netto effect van uitgaven en inkomsten van die projecten wordt via de balanspost Onderhandenwerk afgewikkeld. Het saldo van de inkomsten en uitgaven van afgesloten projecten wordt wel via de exploitatie afgewikkeld en wordt via resultaatbestemming gestort, dan wel onttrokken aan het bestemmingsfonds Extra investeringen/projecten (NPL/private gelden). Het saldo van de voormalige reserve bijzondere projecten is ondergebracht in dit fonds.</i> Algemeen: Vanaf het dienstjaar 2019 is een aanvang gemaakt met urenverantwoording van het projectbureau en in 2024 is er voor een totaalbedrag van afgerond k€ 173 toegerekend aan projecten. Op begrotingsbasis wordt rekening gehouden met het feit dat 20% van de totale lasten van het projectbureau niet aan projecten worden toegerekend. Deze 20% komt ten laste van de exploitatie van het GNR. De urenverantwoording naar projecten liet een lagere toerekening zien dan geraamd (k€ 184), onder andere als gevolg van het doorschuiven c.q. later opstarten van een aantal projecten waarmee in de oorspronkelijke planning rekening gehouden was. In 2023 werd k€ 76 toegerekend aan projecten. Algemeen projectramingen: De projectramingen in de begroting 2024 zijn gebaseerd op de jaarschijf 2024 van het geactualiseerde meerjarig projectenprogramma dat als bijlage is opgenomen bij de 1e wijziging 2024 en aangepast is bij de 2e wijziging 2024. De uitvoering van een aantal projecten, zoals bij deze wijzigingen al is vermeld, wordt gefaseerd in uitvoering genomen en deels doorgeschoven naar latere jaren. Dit heeft tot gevolg dat de projectramingen zoals die na de 2e begrotingswijziging 2024 zijn opgenomen te hoog waren. Omdat zowel de uitgaven als wel de inkomsten te hoog geraamd zijn heeft dit, behoudens de hierboven genoemde toerekening van het projectbureau, geen directe budgettaire gevolgen in de jaarrekening 2024. II.1 Projecten natuurbeheer * Zoals bij de actualisatie van het projectenprogramma in de loop van het dienstjaar 2024 al is gemeld, is de uitvoering van een aantal projecten herzien en gefaseerd doorgeschoven naar latere jaren, met name een aantal grote projecten die onder dit onderdeel vallen, t.w. de aanleg van de Natuurverbinding De Hoorneboeg/Zwaluwenberg, de Waterparel Hilversums Wasmeer en de aanleg van de verbinding Laarderhoogt. Voor het project Natuurverbinding De Hoorneboeg/Zwaluwenberg is met de provincie afgesproken dat deze kosten als eerste door de provincie worden gesubsidieerd en in de loop van 2025 wordt hier een voorschot op ontvangen. Hierop vooruitlopend is de in vorige dienstjaren ontvangen bijdrage van de Steunstichting voor dit project terugbetaald. Ten behoeve van het project Natuurherstel Programma Natuur (provinciaal gesubsidieerd) zijn in 2024 de nodige werkzaamheden uitgevoerd. Eind 2024 is de toezegging ontvangen dat Rijkswaterstaat de bijdrage ad k€ 250 voor het realiseren van de Waterparel Hilversums wasmeer aan het GNR overmaakt. Daarnaast zijn door particulieren bedragen beschikbaar gesteld voor het plan Huydecoopersweg. Het verschil in saldo tussen de baten en lasten, is het bedrag dat gestort dan wel onttrokken wordt aan de reserves en betreft de saldi van in de loop van het jaar afgesloten projecten (zie ook bijlage 3) en/of uitgaven die worden gedekt via de aanwending van bestemmingsreserves. II.2 Projecten recreatie * Medio 2024 is een begin gemaakt met de vervanging van alle terreinbebording van het GNR, project loopt door tot medio 2026. Voor de aanleg van het voetstappenpad is een bijdrage ontvangen van de Stichting Stadsfonds en de Gooise Atletiek Club. Het verschil in saldo tussen de baten en lasten, is het bedrag dat gestort dan wel onttrokken wordt aan de reserves en betreft de saldi van in de loop van het jaar afgesloten projecten (zie ook bijlage 3) en/of uitgaven die worden gedekt via de aanwending van bestemmingsreserves. II.4 Projecten communicatie, educatie, voorlichting en draagvlak * Via de Vereniging Vrienden van het Gooi is in 2022 een bijdrage ontvangen van k€ 200 voor de opzet en implementatie van een educatievisie. In 2024 is hiervan ruim k€ 80 uitgegeven. In dit bedrag is ook de uitgave opgenomen voor de aanschaf van een "educatieve" bakfiets. Hiervoor is een bijdrage ontvangen van de Lakeland foundation. Voor het jaar 2025 resteert (na aftrek van de uitgaven 2023 en 2024) nog een bedrag van bijna k€ 58. * In 2024 zijn de voorbereidende werkzaamheden voor de nieuwbouw van het groepsverblijf 't Laer opgestart. Zoals flora en fauna onderzoeken, actualisatie bouwplannen en -krediet, aanvraag sloopvergunning. Naar verwachting kan in het najaar van 2025 met de bouw worden gestart. Naast de k€ 100 die door een particulier als was toegezegd, zijn in 2024 nog tot een totaal van ruim k€ 166 aan bijdragen van organisaties/particulieren ontvangen (waaronder VVG k€ 50, nog een particulier k€ 100, vermogenstichting k€ 10 en Rabobank actie clubsupport k€ 3).	-11.000 N	97.000 V

III. Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers (profilering en draagvlak)

Toelichting afwijkingen > € 10.000 t.o.v. gewijzigde begroting 2024 en jaarrekening 2023 <i>V=voordelig N=nadelig</i>	begroting 2024	rekening 2023
Personeelskosten Ten opzichte van de begroting 2024 laat dit onderdeel een nadeel zien van k€ 21,5. Dit komt voornamelijk doordat de verhoging als gevolg van de CAO 2024 geraamd is op de personeelslasten onder IV Belangenbehartiging, beleid en participanten. Op dit laatste onderdeelt ontstaat daardoor een voordeel (zie hieronder). Ten opzichte van 2023 ontstaat een voordeel doordat in 2023 gedurende een aantal maanden sprake was van dubbele salarislaster in verband met de overdracht van werkzaamheden van de vrijwilligerscoördinator.	-21.500 N	22.000 V
III.1 en III.2 Communicatie, middelen en materialen & fondsenwerving/Website * met ingang van 2024 wordt de donateursadministratie in eigenbeheer uitgevoerd, daarvoor werd de donateursadministratie extern bijgehouden. Hierdoor werd bespaard op externe kosten, een deel van deze besparing is ingezet om de eigen formatie uit te breiden (1/3 fte) en een deel om extra inzet te plegen op fondsenwervende activiteiten. Ook het op een andere wijze vormgeven van de website heeft tot een kostenbesparing geleid, deze besparing is eveneens ingezet op fondsenwervende activiteiten. Ten opzichte van de begroting waren de uitgaven k€ 7 lager. Ten opzichte van 2023 lagen de uitgaven k€ 13,8 lager. De implementatie van de donateursadministratie heeft in 2023 gedeeltelijk tot dubbele kosten geleid, anders was het voordeel nog groter uitgevallen. * Op dit onderdeel was een bedrag begroot van € 246,9 aan opbrengsten, de werkelijke opbrengst was k€ 297,6, per saldo een voordeel van k€ 50,7. De hogere opbrengsten zijn voornamelijk het gevolg van hogere opbrengsten fondsenwerving. Via erfenissen en legaten is k€ 121,6 ontvangen, welke via resultaatbestemming wordt toegevoegd aan het bestemmingsfonds Verwervingen. Een deel van de fondsenwerving betreft een aantal doelgiften van particulieren en bedrijven voor diverse natuurprojecten. Deze doelgiften worden via resultaatbestemming toegevoegd aan daarvoor ingestelde bestemmingsfondsen. De opbrengst van fondsenwerving in 2024 lag ook hoger dan in 2023.	7.000 V	13.800 V
III.4 Vrijwilligers * het voordeel is voornamelijk ontstaan door minder dan geraamde uitgaven voor gereedschappen voor vrijwilligers. De vervangingsvraag ligt al een aantal jaren lager dan geraamd. In de loop van 2025 worden de ramingen geactualiseerd.	50.700 V	32.700 V
III.6 Groepsverblijf 't Laer * het groepsverblijf is dermate verouderd dat de kosten van exploitatie steeds hoger worden en de opbrengsten van verhuur lager. Gelet op deze gang van zaken en met het oog op de voorgenomen nieuwbouw wordt met ingang van 2024 het gebouw niet meer structureel verhuurd en zal het in de loop van 2025 gesloopt worden. In 2023 waren er nog k€ 22 aan huuropbrengsten, die zijn in 2024 weggevallen, dit verklaart het nadeel ten opzichte van 2023.	16.000 V	1.200 V
	-3.700 N	-15.800 N

IV. Belangenbehartiging, beleid en participanten

Personeelskosten * ten opzichte van de gewijzigde begroting 2024 laat dit onderdeel per saldo een voordeel zien van k€ 106,7 (zie de opmerking onder I en III personeelskosten), vanwege het feit dat de gevolgen van de CAO afspraken 2024 in totaal op dit onderdeel geraamd zijn. De afwijking ten opzichte van 2023 ontstaat deels door de structurele doorwerking van de CAO afspraken uit 2022 en de nieuwe CAO afspraken 2024. Ter info: ten opzichte van juli 2022 zijn de salarissen gemiddeld met ruim 14% structureel toegenomen.	106.700 V	-149.000 N
Automatisering en kantoorkosten * de automatisering/ict kosten laten een voordeel zien van k€ 8,8. Voornamelijk als gevolg van het feit dat er minder incidentele opdrachten voor consultancy uren zijn verstrekt. * de kantoorkosten laten een voordeel zien van k€ 16,4. Voornamelijk als gevolg van het feit dat de kosten van de ondersteuning van het salarisbury bureau minder waren dan geraamd. In de begroting 2025 was hiermee al rekening gehouden.	25.200 V	12.800 V
IV.1 Bestuursondersteuning * de bestuursleden (zie 'overige gegevens' voor de leden welke per 31 december 2024 deel uit maakten van het bestuur) zijn onbezoldigd. Mw. drs. C.W. Kos is in 2019 aangesteld als directeur-rentmeester voor 36 uur per week (1,0 fte) in vaste dienst, per 1 mei 2024 is haar functie overgenomen door Mw. Ir. C.J. Kersbergen. De bezoldiging van de directeur-rentmeester is vastgesteld op het maximum van schaal 15 van de Provinciale CAO en blijft daarmee ruim binnen de WNT norm, die voor 2024 k€ 233 bedraagt. * in 2023 zijn na lange tijd de rentepercentages op spaartegoeden weer positief geworden. De overtollige liquiditeiten worden weggezet op een bedrijfsspaarrekening bij de huisbankier. In 2024 heeft dit een renteopbrengst gegenereerd van k€ 50,8 (geraamd was k€ 44). Aan de uitgavenkant waren er extra kosten als gevolg van hogere accountants en jaarverslag kosten. Per saldo een voordeel van k€ 3,1. Het voordeel ten opzichte van 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere rente opbrengsten in 2024.	3.100 V	22.300 V
IV.2 Organisatie cs * personeelsbestand: gedurende het boekjaar 2024 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de stichting, omgerekend naar volledige mensjaren, 38,3 fte (2023: 36,4).		
IV.4 Participantenbijdragen * als gevolg van de loon en prijsindexaties is de participantenbijdrage in 2024	0 V	200.300 V

	Werkelijk 2024	Begroot 2024
Baten		
Baten van particulieren	517.861	133.020
Baten van bedrijven	33.370	0
Baten van loterijorganisaties	0	0
Baten van subsidies van overheden	4.967.437	4.833.689
Baten van andere org.zonder winststreven	38.920	5.000
Baten uit bezit	456.335	422.975
Totaal van de geworven baten	6.013.923	5.394.684
Baten als tegenprestatie voor producten/diensten	289.469	231.870
Overige baten	92.536	30.000
Consolidatie Steunstichting	390.510	1.070.216
Bijzondere baten		
Verkoop van activa	2.086.831	2.068.000
Mutatie onderhanden werk projecten		
Per saldo toe-/afname ohw projecten	306.642	505.000
Totaal van de baten	9.179.911	9.299.770
Lasten		
<i>Besteed aan doelstellingen</i>		
Beheer en openstelling gebieden	3.349.253	3.501.322
Verwerving	39.247	38.345
Draagvlak, profilering en vrijwilligers	481.768	505.342
Beleid, strategie en belangenbehartiging	389.406	546.745
Instandhouding gebouwen	292.171	301.422
Projecten	1.492.165	1.812.900
Mutatie Onder Handen Werk projecten		
Totaal van bestedingen aan doelstellingen	6.044.010	6.706.076
Wervingskosten	179.465	168.600
Kosten beheer en administratie	976.457	918.413
	1.155.922	1.087.013
Totaal van de lasten	7.199.933	7.793.089
Saldo voor financiële baten en lasten	1.979.978	1.506.681
Resultaat financiële baten en lasten	50.829	44.000
Saldo van baten en lasten voor resultaat bestemming	2.030.807	1.550.681

Resultaat bestemming	1/1 2024	bij	af	31/12/2024
Continuïteitsreserve:				
Algemene Egalisatie reserve	172.309	33.487	-60.000	145.796
Bestemmingsreserves:				
a. Reserve Natuurbeheer	1.022.308	219.300	-229.400	1.012.208
b. Reserve gebouwd vastgoed	1.214.944	2.063.000	-63.722	3.214.223
c. Reserve vervanging materieel RPV	162.624	11.420	-90.500	83.544
d. Reserve beleid en communicatie/draagvlak	259.296	0	-69.332	189.964
Bestemmingsfondsen:				
a. Exploitatie Infoschuur	26.344	9.360	0	35.704
b. Verwerving, 1e inrichting en onderhoud verweving	133.966	125.014	0	258.980
c. Natuurontwikkeling/bosverrijking *1	19.458	10.000	-29.458	0
d. Extra investeringen/projecten (NPL/private gelden)	0	101.646	-10	101.635
	3.011.248	2.573.227	-542.422	5.042.054

*1 Fonds is per 31/12/2024 opgeheven en het saldo overgebracht naar fonds Extra investeringen/projecten (NPL/private gelden)

MODEL TOELICHTING BESTEDINGEN (RJ 650)											bijlage 6		
Bestemming	Doelstelling						Wervingskosten			Beheer en administratie	2024	2024	2023
	Beheer en openstelling gebieden	Verwerving	Educatie, draagvlak, profilering en vrijwilligers	Beleid, strategie & belangen behartiging	Instandhouding gebouwen	Projecten	Eigen fondsenwerving	Gezamenlijke acties	Acties derden		Werkelijk	Begroot	Werkelijk
Verstrekte projectsubsidies en bijdragen											0	0	nb
Afdrachten aan verbonden organisaties											0	0	nb
Aankopen en verwervingen	50.644	18.989									69.633	86.707	nb
Uitbesteed werk	1.288.636		187.248	13.722	245.818	1.214.863	76.624				3.026.911	3.622.835	nb
ICT	102.634		27.991	27.991		18.661	9.330			55.982	242.589	253.579	nb
Personeelskosten	1.679.369	20.258	259.382	338.515	30.386	253.018	91.012			776.834	3.448.773	3.397.747	nb
Huisvestingskosten	668				4.450					46.682	51.800	48.340	nb
Kantoor- en algemene kosten	113.740		7.147	9.179		5.623	2.499			91.416	229.604	243.971	nb
Afschrijving	113.562				11.517					5.544	130.623	139.910	nb
Totaal	3.349.253	39.247	481.768	389.406	292.171	1.492.165	179.465	0	0	976.457	7.199.933	7.793.089	0
bedragen in €											Afrondingsverschillen zijn mogelijk		

Stichting Goois Natuurreservaat

1^e wijziging

Begroting

2025

Het Goois Natuurreservaat wordt gesteund
door onder andere de Nationale Postcode Loterij

COLOFON

Uitgave:

Stichting Goois Natuurreservaat

Nieuwe Meentweg 2

1217 DZ Hilversum

Postbus 1001

1200 BA Hilversum

www.gnr.nl

kvk nummer: 41223080

RSIN/fiscaal nummer: 001939270

1e Begrotingswijziging 2025

Inleiding:

Naar aanleiding van de voorbereiding van de begroting 2026, de uitkomsten van de jaarrekening 2024, actualisering van het projectenprogramma en het opnemen van éénmalige budgetten is onderstaande 1e begrotingswijziging 2025 opgesteld.

Per programma worden de wijzigingen toegelicht. Wijzigingen in de bedrijfsvoerings- en/of programma overstijgende lasten, worden toegelicht bij het programma Belangenbehartiging, beleid en participanten.

Gevolgen toepassen Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Nieuw is ook dat in het kader van de omzetting van de jaarverslaggeving naar de Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, een nieuw model Staat van Baten en Lasten is opgesteld en het een overzicht van de Lastentoedeling is toegevoegd. Dit zijn de minimale vereisten om de aanvraag voor het CBF Keurmerk voor het GNR te kunnen doen.

Zie hiervoor de bijlagen x en x. De komende jaren zal de volledige begroting en jaarrekening conform de Richtlijn 650 worden opgesteld en zullen ook andere onderdelen worden toegevoegd zoals een kosten verdeelstaat en modelstaten met voorgeschreven kengetallen.

Zo dienen bijvoorbeeld de totale lasten verdeeld te worden over de rubrieken Besteed aan de doelstellingen (door de organisatie zelf te definiëren) en Kosten (Fondsen)wervingsactiviteiten en Kosten Beheer & Administratie.

Dit houdt in dat de door het GNR gebruikte programma indeling op termijn zal komen te vervallen. Een deel van de programma's kan als doelstelling overgenomen worden en ander deel wordt opgesplitst.

Voor de bijlagen conform de Richtlijn 650 is gekozen voor de hier navolgende doelstellingen er is tevens aangegeven onder welk programma de lasten tot nu toe zijn opgenomen.

Doelstelling:	Huidig Programma
Beheer en openstelling gebieden	Natuurbeheer
Aankopen/verwervingen	Natuurbeheer
Educatie, draagvlak, profilering en vrijwilligers	Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers
Strategie, beleid & belangenbehartiging	Belangenbehartiging, beleid en participanten
Instandhouding gebouwen	Natuurbeheer
Kosten:	
Fondsenwerving	Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers
Beheer en administratie	Belangenbehartiging, beleid en participanten

In tegenstelling tot de huidige werkwijze waarbij de zowel de lasten als baten aan een programma zijn toegewezen, worden in de nieuwe opzet alleen de lasten over de doelstellingen verdeeld of als kostenpost opgenomen.

Ook de baten kennen onder de R650 Richtlijn een verplichte indeling, hier wordt gemakshalve verwezen naar bijlage x Staat van Baten en Lasten RJ 650 waarop het onderscheid is aangegeven.

Toelichting:Programma Natuurbeheer en recreatie

Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)	wijziging begroting 2025				
	B2025		Wijziging		B2025 (G)
Totale lasten regulier	€	2.963.520	€	71.220	€ 3.034.740
Totale baten regulier	€	1.583.415	€	-4.920	€ 1.578.495
Saldo regulier	€	-1.380.105	€	-76.140	€ -1.456.245
Totale lasten incidenteel	€	61.580	€	120.220	€ 181.800
Totale baten incidenteel			€	36.100	€ 36.100
Saldo incidenteel	€	-61.580	€	-84.120	€ -145.700
Saldo voor mutaties reserves	€	-1.441.685	€	-160.260	€ -1.601.945
Toevoeging aan reserve/bestemmingsfondsen	€	17.090	€	10.000	€ 27.090
Onttrekking aan reserve/bestemmingsfondsen			€	125.000	€ 125.000
Saldo na mutaties reserves	€	-1.458.775	€	-45.260	€ -1.504.035
Toelichting bij wijziging van de begroting 2025					
Omschrijving	Lasten		Baten		Saldo
Toelichting éénmalige mutaties:					
Vervanging rasters/hekwerken begrazing	€	125.000			€ 125.000
Vrijval afschrijvingslasten	€	-4.780			€ -4.780
Groene BOA subsidie 2025			€	60.000	€ -60.000
Vervallen huuropbrengsten ivm leegstand woning			€	-23.900	€ 23.900
Toelichting structurele mutaties:					
Doorwerking jaarrekening 2024 o.a. CAO verhogingen	€	71.220			€ 71.220
Lagere huuropbrengsten vastgoed ivm verkoop/sloop woning			€	-23.310	€ 23.310
Doorwerking jaarrekening 2024 diverse indexaties			€	18.390	€ -18.390
					€ -
Ten gunste/laste van eigen reserves en voorzieningen					
Besteding Reserve Natuurbeheer tbv vervanging begrazingsrasters			€	125.000	€ -125.000
Toevoeging Bestemmingsfonds extra investeringen/projecten	€	10.000			€ 10.000
Totaal van de wijzigingen	€	201.440	€	156.180	€ -45.260

*Structurele mutaties*Doorwerking uitkomsten jaarrekening 2024

Naast de stijging van de salarissen, het afgelopen jaar, als gevolg van de geactualiseerde CAO-provincies, zien we ook in de overige kosten een forse toename. De inflatie blijft relatief hoog, wij constateren dat onze leveranciers/loonbedrijven/ aannemers/aanbieders van diensten, dit ook in hun tarieven stevig laten doorwerken. Diverse beheerbudgetten zijn verhoogd om deze kostenstijgingen te kunnen opvangen. Voor de salarissen geldt tevens dat in de begroting 2025 de verwachte stijging om pragmatische redenen voor een deel is verwerkt op het programma Belangenbehartiging, beleid en participanten. Op het onderdeel salarissen ontstaat daar een voordeel, die het nadeel op dit programma deels compenseert.

Door de verkoop en sloop van een pand in 2024 vervallen ook de geraamde huuropbrengsten van die panden (zie ook hiervoor de toelichting onder eenmalige mutaties), daar staat tegenover dat ook de

exploitatielasten wegvallen. Daarnaast zijn diverse opbrengsten hoger geraamd als gevolg van indexatie van tarieven.

Eenmalige mutaties:

Vervanging rasters/hekwerken begrazing

Bij de tweede begrotingswijziging 2024 was éénmalig k€ 125 geraamd voor de vervanging van begrazingshekwerken/-rasters (dekking ten laste van de bestemmingsreserve natuurbeheer). De feitelijke uitvoering is vertraagd en vindt nu echter plaats in het dienstjaar 2025.

Vrijval afschrijvingslasten

In verband met uitstel van vervangingsinvesteringen valt in 2025 éénmalig een bedrag aan afschrijvingslasten vrij.

Subsidie Groene BOA's

De tijdelijke subsidieregeling voor behoud en uitbreiding groene BOA-capaciteit van het ministerie van Justitie en Veiligheid is verlengd en zal ook gelden voor 2025.

Vervallen huuropbrengsten woningen

Medio 2023 is de vastgoedvisie van het GNR vastgesteld. Daarin is opgenomen hoe we met het vastgoed in bezit van het GNR omgaan en welke panden tot het kernbezit gerekend worden en welke kunnen worden afgestoten. In 2023 en 2024 zijn een drietal woningen verkocht. Voor 2025 worden nog een tweetal woning op erfpacht ter verkoop aangeboden. Als voorbereiding op de verkoop staande betreffende panden leeg en is er geen huuropbrengst. De te ontvangen erfpacht zal structureel het verlies aan huuropbrengsten compenseren. De verkoopopbrengst van de opstallen en de structurele erfpachtopbrengst zullen na verkoop bij de tweede begrotingswijziging worden verwerkt.

Reserve mutaties

Geraamde aanwending van de bestemmingsreserve Natuurbeheer ten behoeve van de dekking van de lasten van de vervanging van begrazingshekwerken/-rasters.

De toevoeging aan het bestemmingsfonds Extra investeringen/projecten betreft de laatste termijn van een periodieke schenking voor het bosverrijkingsproject. Na het dienstjaar 2025 zal een eindafrekening voor de schenker gemaakt worden.

Projectenprogramma

Het projectenprogramma is begin 2025 geactualiseerd. Voor een compleet overzicht wordt naar de betreffende bijlage bij deze wijziging verwezen.

Projecten	wijziging begroting 2025		
	B2025	Wijziging	B2025 (G)
Totale lasten regulier	€ 252.520	€ -14.000	€ 238.520
Totale baten regulier	€ -	€ -	€ -
Saldo regulier	€ -252.520	€ 14.000	€ -238.520
Totale lasten incidenteel	€ 1.932.990	€ 161.950	€ 2.094.940
Totale baten incidenteel	€ 2.094.260	€ -638.050	€ 1.456.210
Saldo incidenteel	€ 161.270	€ -800.000	€ -638.730
Saldo voor mutaties reserves	€ -91.250	€ -786.000	€ -877.250
Toevoeging aan reserve	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserve	€ 23.000	€ 800.000	€ 823.000
Saldo na mutaties reserves	€ -68.250	€ 14.000	€ -54.250
Specificatie van de organisatieonderdelen	Lasten	Baten	Saldo
Projectenburo	€ 238.520	€ 184.270	€ -54.250
Projecten	€ 2.117.260	€ 2.117.260	€ -
Totalen	€ 2.355.780	€ 2.301.530	€ -54.250
Toelichting bij wijziging van de begroting 2025			
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
<i>Toelichting éénmalige mutaties:</i>			
Zie het jaar 2025 van het geactualiseerde projectenprogramma.	€ 161.950	€ -638.050	€ 800.000
<i>Toelichting structurele mutaties:</i>			
Formatie projectmanager omgezet naar senior projectleider	€ -14.000		€ -14.000
Ten gunste/laste van eigen reserves en voorzieningen			
Dekking projecten tlv bestemmingsreserve/-fondsen		€ 800.000	€ -800.000
			€ -
Totaal van de wijzigingen	€ 147.950	€ 161.950	€ 14.000

Structurele mutaties

De mutaties is het gevolg van het feit dat met ingang van 1 december 2024 de organisatie van het projectenbureau is gewijzigd. Zo is de functie van programmamanager gewijzigd in seniorprojectleider en zijn de programmamanagement taken overgeheveld naar de teamleider Beleid, Organisatie & Externe relaties. Door deze wijziging ontstaat er een voordeel.

Projectmutaties

De belangrijkste wijzigingen betreft het doorschuiven van de nieuwbouw van 't Laer. Aan de hand van de geactualiseerde planning wordt uitgegaan van realisatie in 2026, in 2025 zal de sloop van het huidige gebouw plaatsvinden. De uitgaven ad k€ 1.300 en de garantiebijdrage van de Steunstichting zijn een jaar opgeschoven. Ondertussen gaat de fondswervingsactie voor de nieuwbouw gewoon door.

Nieuw op het projectenprogramma zijn de uitvoering van de 1^e fase herinrichting/reconstructie parkeerplaatsen K€ 550 voor 2025 en de 2^e fase voorbereiding toekomstbestendige huisvesting (vernieuwing kantoor en werf).k€ 250. De dekking hiervan komt respectievelijk uit het bestemmingsfonds Extra investeringen/projecten en uit de bestemmingsreserve vastgoed.

Programma communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers

Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers	wijziging begroting 2025		
	B2025	Wijziging	B2025 (G)
Totale lasten regulier	€ 620.595	€ 14.000	€ 634.595
Totale baten regulier	€ 291.970	€ -250	€ 291.720
Saldo regulier	€ -328.625	€ -14.250	€ -342.875
Totale lasten incidenteel	€ -	€ 10.930	€ 10.930
Totale baten incidenteel	€ -	€ -30.740	€ -30.740
Saldo incidenteel	€ -	€ -41.670	€ -41.670
Saldo voor mutaties reserves	€ -328.625	€ -55.920	€ -384.545
Toevoeging aan reserve/bestemmingsfondsen		€ -	-
Onttrekking aan reserve/bestemmingsfondsen		€ 20.000	€ 20.000
Saldo na mutaties reserves	€ -328.625	€ -35.920	€ -364.545
Toelichting bij wijziging van de begroting 2025			
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
<i>Toelichting structurele mutaties:</i>			
Doorwerking jaarrekening 2024 o.a. CAO verhogingen	€ 14.000	€ -250	€ 14.250
<i>Toelichting éénmalige mutaties:</i>			
Aframen exploitatielasten 't Laer ivm sloop	€ -9.070		
Verhoging budget fondsenwerving	€ 20.000		
Aframen opbrengsten 't Laer ivm sloop		€ -30.740	€ 30.740
Ten gunste/laste van eigen reserves en voorzieningen			
Aanwending reserve beleid en communicatie/draagvlak		€ 20.000	€ -20.000
Totaal van de wijzigingen	€ 24.930	€ -10.990	€ -35.920

Structurele mutaties

Dit betreft met name de doorwerking van de uitkomsten van de jaarrekening 2024, waaronder toename van de salarislasten als gevolg van de afgesloten provinciale CAO 2024-2025 (zie ook het programma Beleid, belangenbehartiging en participanten).

Eénmalige mutaties

Groepsverblijf 't Laer

In februari 2025 is de sloopvergunning voor het groepsverblijf afgegeven in het kader van de voorbereiding van de nieuwbouw in de loop van het jaar (zie het projectenprogramma).

Bij deze wijziging worden de exploitatielasten en opbrengsten voor 2025 éénmalig afgeraamd. Vanaf het begrotingsjaar 2027 zullen de structurele exploitatielasten en opbrengsten geraamd worden.

Fondsenwerving

Voor 2025 wordt het budget voor fondsenwerving éénmalig verhoogd, dekking door de aanwending van de reserve beleid en communicatie/draagvlak.

Programma Belangenbehartiging, beleid en participanten

Belangenbehartiging, beleid en participanten	wijziging begroting 2025			
	B2025	Wijziging	B2025 (G)	
Totale lasten regulier	€ 1.820.170	€ 22.820	€ 1.842.990	
Totale baten regulier	€ 3.675.820	€ -	€ 3.675.820	
Saldo regulier	€ 1.855.650	€ -22.820	€ 1.832.830	
Totale lasten incidenteel	€ 25.000		€ 25.000	
Totale baten incidenteel	€ -	€ 1.040.000	€ 1.040.000	
Saldo incidenteel	€ -25.000	€ 1.040.000	€ 1.015.000	
Saldo voor mutaties reserves	€ 1.830.650	€ 1.017.180	€ 2.847.830	
Toevoeging aan reserve/bestemmingsfondsen		€ 950.000	€ 950.000	
Onttrekking aan reserve/bestemmingsfondsen	€ 25.000		€ 25.000	
Saldo na mutaties reserves	€ 1.855.650	€ 67.180	€ 1.922.830	
Toelichting bij wijziging van de begroting 2025				
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	
Toelichting éénmalige mutaties:				
Geraamde renteopbrengsten ivm overschot liquiditeiten		€ 40.000	€ 40.000	
Eénmalige verhoging bijdrage NPL ivm resultaat van de loterij		€ 100.000	€ 100.000	
Normale jaarlijkse bijdrage NPL		€ 900.000	€ 900.000	
Toelichting structurele mutaties:				
Doorwerking jaarrekening 2024 o.a. CAO verhogingen	€ -41.720		€ 41.720	
Verhoging accountantskosten	€ 14.540		€ -14.540	
Opname lidmaatschap LandschappenNL	€ 50.000		€ -50.000	
Ten laste van eigen reserves en voorzieningen				
Toevoeging Bestemmingsfonds extra investeringen/projecten	€ 950.000		€ -950.000	
Totaal van de wijzigingen	€ 972.820	€ 1.040.000	€ 67.180	

Eénmalige mutaties

Het geraamde liquiditeitsoverschot in 2025 is uitgezet op een spaarrekening bij de huisbankier, rekening houdende met neerwaartse rente ontwikkeling wordt een bedrag aan opbrengsten begroot van k€ 40.

Structurele mutaties

Zoals bij de overige programma's als is opgemerkt is de verwachte stijging van de salarissen in 2025 om pragmatische redenen voor een deel op dit programma verwerkt.

De doorwerking van de salarisstijging uit de CAO 2024-2025 bedraagt over alle programma's per saldo k€ 34.

De accountantskosten zijn fors hoger dan in voorgaande jaren. Onder andere als gevolg van verscherpt toezicht op de accountantsbureaus door de toezichthouder is de benodigde ureninzet voor de jaarrekeningcontrole verhoogd en die worden doorberekend.

Bijdrage Nationale Postcode Loterij

Naar aanleiding van het bestuursbesluit om met ingang van 2025 de jaarlijkse bijdrage van de Nationale Postcode Loterij, vooruitlopend op het feit dat deze bijdrage vanaf 2026 via LandschappenNL zal lopen, rechtstreeks door GNR te laten ontvangen, wordt bij deze wijziging de begroting op dit onderdeel aangepast.

De NPL heeft ons medegedeeld dat in 2025 éénmalig het jaarlijkse bedrag van k€ 900 zal worden verhoogd naar € 1 miljoen. Conform de notitie Reserves en Fondsen wordt dit bedrag, onder aftrek van de jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage verschuldigd aan LandschappenNL, toegevoegd aan het bestemmingsfonds Extra investeringen/projecten (NPL en private gelden).

Recapitulatie overzicht 2025

Recapitulatie programma's naar uitgaven en inkomsten					
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Mutaties reserves	Saldo na mutaties reserve
Beheer en recreatie (inclusief vastgoed)	€ 3.216.540	€ 1.614.595	€ -1.601.945	€ -97.910	€ -1.504.035
Projecten	€ 2.333.460	€ 1.456.210	€ -877.250	€ -823.000	€ -54.250
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers	€ 645.525	€ 260.980	€ -384.545	€ -20.000	€ -364.545
Belangenbehartiging, beleid en participanten	€ 1.867.990	€ 4.715.820	€ 2.847.830	€ 925.000	€ 1.922.830
	€ 8.063.515	€ 8.047.605	€ -15.910	€ -15.910	€ -

Overzicht verloop van de reserves in 2025:

Reserves	1-1-2025 *1	mutatie 2025 prim	1e wijz.	saldo na 1e wijz.
Algemene Egalisatie reserve	€ 145.796	€ -25.000	€ -	€ 120.796
Bestemmingsreserves:				
a. Reserve Natuurbeheer	€ 1.012.208	€ -17.510	€ -125.000	€ 869.698
b. Reserve gebouwd vastgoed	€ 3.214.223		€ -250.000	€ 2.964.223
c. Reserve vervanging materieel RPV	€ 83.544	€ 11.600		€ 95.144
d. Reserve beleid en communicatie/draagvlak	€ 189.964		€ -20.000	€ 169.964
Bestemmingsfondsen:				
a. Exploitatie info schuur	€ 35.704			€ 35.704
b. Verwerving, 1e inr. en onderh.verw.terreinen	€ 258.980			€ 258.980
c. Extra investeringen/projecten NPL/private gelden	€ 101.635		€ 410.000	€ 511.635
Totale stand van de reserves	€ 5.042.054	€ -30.910	€ 15.000	€ 5.026.144

Overzicht van de Staat van baten en lasten na 1^e wijziging:

Staat van baten en lasten naar kosten- en opbrengstsoorten					
Lasten:	B2025	B2025 gewijzigd	Baten:	B2025	B2025 gewijzigd
Personeel			Eigen inkomsten		
Lonen en salarissen	€ 3.168.270	€ 3.202.220	Huren en pachten	€ 451.875	€ 391.675
Overige personeelskosten	€ 148.160	€ 148.160	Beheervergoedingen van derden	€ 26.060	€ 26.060
Inhuur (Uitzendkracht/Detachering)	€ 22.920	€ 22.920	Overige eigen inkomsten	€ 72.490	€ 72.680
			Fondsenwerving	€ 129.020	€ 129.020
			NPL bijdragen	€ -	€ 1.000.000
			Rente opbrengsten	€ -	€ 40.000
	€ 3.339.350	€ 3.373.300		€ 679.445	€ 1.659.435
Bedrijfsvoering			Subsidies en bijdragen derden		
Huisvesting	€ 131.290	€ 131.290	Subsidieregeling Natuur en Landschap	€ 1.072.270	€ 1.072.270
Automatisering	€ 125.470	€ 130.970	Subsidie	€ 8.700	€ 68.700
Kantoorkosten	€ 71.130	€ 65.630	Steunstichting GNR	€ 118.900	€ 118.900
Afschrijvingen	€ 185.635	€ 184.105		€ 1.199.870	€ 1.259.870
	€ 513.525	€ 511.995			
Bestuur en algemene organisatiekosten	€ 125.630	€ 190.170			
Beheerlasten	€ 1.764.580	€ 1.892.610	Bijzondere baten	€ -	€ -
Projecten (excl. personeel)			Projecten		
Uitbesteedwerk - incidentele opdrachten	€ 1.932.990	€ 2.094.940	Subsidies overheid	€ 460.000	€ 638.100
Uitbesteed werk - advies werkzaamheden	p.m.	p.m.	Steunstichting bijdragen	€ 1.574.660	€ 604.510
Uitbesteed werk - communicatie/drukwerk	p.m.	p.m.	Bijdragen derden	€ -	€ -
Aanschaf materialen	p.m.	p.m.	Fondsenwerving	€ -	€ 350.000
	€ 1.932.990	€ 2.094.940	Mutatie onderhanden werk	€ 59.600	€ -136.400
				€ 2.094.260	€ 1.456.210
Toevoegingen reserves	€ 17.090	€ 977.090	Aanwending reserves	€ 48.000	€ 993.000
	€ 7.693.165	€ 9.040.105		€ 4.021.575	€ 5.368.515
			Participantenbijdrage (structureel)	€ 3.671.590	€ 3.671.590
Totale lasten	€ 7.693.165	€ 9.040.105	Totale baten	€ 7.693.165	€ 9.040.105

STAAT VAN BATEN EN LASTEN (RJ 650)

	Primair begroot 2025	Begroting na wijz. 2025
Baten		
Baten van particulieren	129.020	294.020
Baten van bedrijven	0	25.000
Baten van loterijorganisaties	0	1.000.000
Baten van subsidies van overheden	5.202.560	5.437.160
Baten van andere org.zonder winststreven	10.000	173.500
Baten uit bezit	451.875	391.675
Totaal van de geworven baten	5.793.455	7.321.355
Baten als tegenprestatie voor producten/diensten	98.850	99.240
Overige baten	0	0
Consolidatie Steunstichting	1.689.330	719.180
Bijzondere baten		
Verkoop van activa	0	0
Mutatie onderhanden werk projecten		
Per saldo toe-/afname ohw projecten	59.600	-136.400
Totaal van de baten	7.641.235	8.003.375
Lasten		
<i>Besteed aan doelstellingen</i>		
Beheer en openstelling gebieden	3.179.311	3.392.191
Verwerving	19.525	19.363
Draagvlak, profilering en vrijwilligers	521.251	522.759
Strategie, beleid & belangenbehartiging	482.517	449.065
Instandhouding gebouwen	220.692	199.700
Projecten	2.217.528	2.365.836
Totaal van bestedingen aan doelstellingen	6.640.824	6.948.914
Wervingskosten	149.201	173.390
Kosten beheer en administratie	882.120	936.981
	1.031.321	1.110.371
Totaal van de lasten	7.672.145	8.059.285
Saldo voor financiële baten en lasten	-30.910	-55.910
Resultaat financiële baten en lasten	0	40.000
Saldo van baten en lasten voor resultaat bestemming	<u>-30.910</u>	<u>-15.910</u>

Resultaat bestemming na 1e begrotingswijziging 2025	1/1/2025	bij	af	31/12/2025
Continuïteitsreserve:				
Algemene Egalisatie reserve	145.796		-25.000	120.796
Bestemmingsreserves:				
a. Reserve Natuurbeheer	1.012.208	5.490	-148.000	869.698
b. Reserve gebouwd vastgoed	3.214.223		-250.000	2.964.223
c. Reserve vervanging materieel RPV	83.544	11.600		95.144
d. Reserve beleid en communicatie/draagvlak	189.964	0	-20.000	169.964
Bestemmingsfondsen:				
a. Exploitatie Infoschuur	35.704	0	0	35.704
b. Verwerving, 1e inrichting en onderhoud verweving	258.980	0	0	258.980
c. Natuurontwikkeling/bosverrijking *1	0	0	0	0
d. Extra investeringen/projecten (NPL/private gelden)	101.635	960.000	-550.000	511.635
	<u>5.042.054</u>	<u>977.090</u>	<u>-993.000</u>	<u>5.026.144</u>

*1 Fonds is per 31/12/2024 opgeheven en het saldo overgebracht naar fonds Extra investeringen/projecten (NPL/private gelden)

Bestemming	Doelstelling						Wervingskosten			Beheer en administratie			
	Beheer en openstelling gebieden	Verwerving	Educatie, draagvlak, profilering en vrijwilligers	Strategie, beleid & belangen behartiging	Instandhouding gebouwen	Projecten	Eigen fondsenwerving	Gezamenlijke acties	Acties derden		Begroting 2025 na wijziging	Oorspronkelijk begroot 2025	Werkelijk
Verstrekke projectsubsidies en bijdragen											0	0	nb
Afdrachten aan verbonden organisaties											0	0	nb
Aankopen en verwervingen	48.409										48.409	48.812	nb
Uitbesteed werk	1.417.135		219.765	21.830	164.120	2.094.940	70.260				3.988.050	3.697.870	nb
ICT	102.891		28.061	28.061		18.707	9.354			56.122	243.196	236.233	nb
Personeelskosten	1.542.304	19.363	263.396	390.677	29.045	246.306	91.161			660.003	3.242.255	3.214.867	nb
Huisvestingskosten	0									71.880	71.880	71.880	nb
Kantoor- en algemene kosten	133.762		7.477	8.497		5.883	2.615			143.303	301.537	236.994	nb
Afschrijving	147.690		4.060		6.535					5.675	163.960	165.490	nb
Totaal	3.392.191	19.363	522.759	449.065	199.700	2.365.836	173.390	0	0	936.983	8.059.287	7.672.146	0
bedragen in €											Afrondingsverschillen zijn mogelijk		

Bijlage 1

Projectenprogramma GNR 2025-2028

Projecten in uitvoering		Kosten	Dekking kosten				Realisatie		Meerjarenraming 2025-2028					
		Raming kosten project	Bijdrage Steun	Bijdrage andere partijen	Bestemmingsfonds extr. invest/proj.	Ten laste van eigen middelen/reserves	Realisatie t/m 31-12-2024	Uitgaven 2025	Raming € 2025	mut. ie wijziging	Raming € 2025	Raming € 2026	Raming € 2027	Raming € 2028
Natuurverbinding Hoorneboeg	40900	1.714.000	769.000	425.000		520.000	485.659		87.000		87.000	52.000	66.500	66.500
Hilversums Wasmeer (Waterparel)	40907	450.000	100.000	350.000		0	8.132							
Sub-totaal projecten 40900 en 40907 in 1 projectuitvoering		2.164.000	869.000	775.000		520.000	493.791	0	87.000	0	87.000	52.000	66.500	66.500
Verwerving compensatiegronden A27 Huydecopersweg	40901	427.078	241.000	186.078		0	0		0		0	427.078	0	0
Natuurverbinding Laarderhoogt	40902	654.000	354.000	300.000		0	122.181		50.000		50.000	50.000	50.000	50.000
Natuurherstel programma Natuur	40915	1.400.000	0	1.400.000		0	610.498		400.000		400.000	389.500	0	0
Speelbos Sijsjesberg	40971	65.000	0	65.000		0	28.334		0		0	36.666	0	0
Educatievisie uitvoeringsprogramma	40975	200.000	0	200.000		0	150.645		59.600	-10.200	49.400	0	0	0
Vrijwilligerskleding	40976	50.000	50.000	0		0	46.644		0	3.350	3.350	0	0	0
Nieuwbouw groepsverblijf 't Laer	40977	1.963.500	1.863.500	100.000		0	83.524		1.300.000	-1.050.000	250.000	1.630.000	0	0
Vernieuwing Voetstappenpad	40964	83.000	0	70.000		13.000	42.267		23.000	17.700	40.700	0	0	0
Strekken toerit fietstunnel N525 La Place	40954	225.000	0	225.000		0	50.423		0	174.600	174.600	0	0	0
Terreinbebording	40974	616.000	562.000	0		54.000	191.838		197.660	226.500	424.160	0	0	0
Huisvesting GNR (voorbereiding fase)	40981	34.500	0	0		34.500	34.960		0		0	0	0	0
Parkeer- en dagrecreatieterreinen (voorbereiding fase)	40401	42.300	0	0		42.300	49.907		0		0	0	0	0
Parkeer- en dagrecreatieterreinen (realisatie fase 1)	40402	1.100.000	0	pm	1.100.000		0		0	550.000	550.000	550.000	0	
Projecten in opstartfase														
Huisvesting GNR (voorbereiding fase 2)	40801	750.000	0	pm		750.000			0	250.000	250.000	500.000	pm	pm
Inrichting omgeving schaapskooi Blaricum		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	
Inrichting GEM Crailo		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	
Projectenideeën														
Toelopen Natuurbrug N525		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Schaapskooi Laren		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Duurzaamheidsmaatregelen		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Watertoren Laren		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Afwaardering landbouwgronden SKNL		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Educatieprojecten 2.0		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Poelenprogramma		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Projecten genoemd in programma Groen PNH 2021-2025														
Natuurontwikkeling Dassenveld 8ha		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	
Totaal		9.774.378	3.939.500	3.321.078		1.413.800	1.905.012	0	2.117.260	161.950	2.279.210	3.635.244	116.500	116.500

Stichting Goois Natuurreservaat

Concept

Begroting

2026

Het Goois Natuurreservaat wordt gesteund
door de Nationale Postcode Loterij

COLOFON

Uitgave:

Stichting Goois Natuurreservaat

Nieuwe Meentweg 2

1217 DZ Hilversum

Postbus 1001

1200 BA Hilversum

www.gnr.nl

kvk nummer: 41223080

RSIN/fiscaal nummer: 001939270

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Uitgangspunten voor de begroting 2026	5
	2.1 Inhoudelijke uitgangen	5
	2.2 Financiële uitgangspunten	6
3.	Begroting 2026	7
	3.1 Begroting 2026 op basis van inhoudelijke programma's	7
	3.2 Begroting 2026 op basis van staat van baten en lasten RJ 650	20
4.	Risicoparaagraaf 2026	24
5.	Ontwikkeling participantenbijdragen	26
6.	BTW-compensatie	28

Bijlage 1: Projectenprogramma GNR 2025-2028

1. Inleiding

De voorliggende conceptbegroting is als volgt opgebouwd.

Eerst is er aandacht voor de uitgangspunten voor de begroting 2026. Er zijn zowel inhoudelijk als financiële uitgangspunten.

Na de uitgangspunten volgt de begroting zelf, in hoofdstuk 3. Deze kent als het ware, twee gezichten. Eén via de inhoud op basis van de inhoudelijke programma's (paragraaf 3.1). En daarnaast de begroting op basis van de staat van baten en lasten, een meer financiële insteek (paragraaf 3.2).

Bij de begroting hoort een risicoparagraaf die is opgenomen in hoofdstuk 4.

Hoofdstuk 5 biedt inzicht op de meerjaren-ontwikkeling van de participantenbijdrage.

In hoofdstuk 6 wordt een beeld gegeven van het financieel beheer in de vorm van een recapitulatie van de programma's, de geprognosticeerde balans, het weerstandvermogen en informatie over de BTW-compensatie.

2. Uitgangspunten voor de begroting 2026

2.1 Inhoudelijke uitgangspunten voor 2026

Er zijn binnen GNR diverse beleidsdocumenten die richtinggevend zijn voor het handelen van de stichting. De belangrijkste zijn de beheervisie 2020 en het Beleidsplan 2024-2027. De inhoudsrelevante zaken uit het nieuwe beleidsplan zijn in deze begroting meegenomen en verwerkt.

Enkele belangrijke inhoudelijke speerpunten zijn:

1. Grondvererving

De natuur en het milieu staan onder grote druk en er is ondanks alle positieve maatregelen nog steeds sprake van vormen van versnippering. Het verwerven (en in aanvulling daarop het inrichten en beheren) van gronden draagt bij aan robuustheid en onderling verbondenheid van natuurgebieden van het Goois Natuurreservaat en daarmee met de versterking van de flora en fauna. Grondvererving is dan ook een belangrijke activiteit. In het beleidsplan is opgenomen dat gestreefd wordt naar een meer doelgerichte en offensieve aanpak van grondvererving.

2. Opkomen voor de natuur

De regio Gooi en Vechtstreek blijft een druk bevolkt gebied waar allerlei ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden. We blijven het overheidsbeleid beïnvloeden en opkomen voor de natuur bij ruimtelijke ontwikkelingen (belangenbehartiging) om de kansen voor de natuur, het landschap en de eraan verbonden recreatieve en erfgoedbelangen te beschermen. Dat doen we primair vanuit het gezichtspunt van het natuurgebied Goois Natuurreservaat.

3. Natuurverbindingen.

Het Gooi kent de hoogste dichtheid van natuurverbindingen in Nederland. Dat is ook noodzakelijk, want in de loop der tijd zijn de natuurgebieden in het Gooi sterk versnipperd. Ontsnippering en het verbinden van natuurgebieden blijft de komende jaren de nodige aandacht vragen. Bijvoorbeeld: Er ontbreekt nog 1 grote verbinding tussen de Westerheide en de Zuiderheide en optimalisering van bestaande verbindingen; ook blijft de aanleg van kleine fauna voorzieningen nodig.

4. Biodiversiteit-soortenrijkdom

Versterking van de biodiversiteit is en blijft – in lijn met onze beheervisie, beleidsplan en de beheerplannen – een hoofdthema. De milieueffecten op lucht, water en bodem, klimaatverandering en recreatie leiden tot druk op de natuur en achteruitgang van de biodiversiteit. Bescherming van de

natuur en versterking van de biodiversiteit door doelgericht beheer is noodzakelijk. In 2026 is een notitie over biodiversiteit en natuurkwaliteit in het Goois Natuurreservaat opgesteld.

5. Recreatie; in balans met de natuur

De ligging van het Goois Natuurreservaat in de directe omgeving van de verschillende stedelijke gebieden in en om het Gooi brengt vanzelfsprekend met zich mee dat de natuurgebieden volop worden gebruikt door de inwoners van de regio om te wandelen, te fietsen, te sporten en paard te rijden. Dat levert de nodige drukte op in de natuurgebieden waarvan het de vraag is of de natuur dit nog kan dragen. Daarnaast zijn er nog diverse andere drukfactoren op de natuur, zoals stikstofbelasting, verdroging, versnippering en klimaatveranderingen. De komende jaren streven wij naar een verbetering van de balans tussen natuur en recreatie.

6. Draagvlak en steun

GNR blijft zich inzetten voor het voortzetten en versterken van educatie, fondsenwerving, naamsbekendheid, en het draagvlak onder de inwoners van het Gooi en de bereidheid van inwoners om GNR langdurig te steunen (ambassadeurschap; onder het motto van 'zo koesteren we samen ons groene thuis').

7. Projecten

Het Goois Natuurreservaat zal ook de komende jaren weer een aantal projecten realiseren of opstarten dankzij de beschikbare middelen vanuit de samenwerking in LandschappenNL (NPL-bijdragen) zoals zijn opgenomen in het bestemmingsfonds investeringen en projecten. Daarnaast zijn er gelden beschikbaar gesteld via de Stichting Steun Goois Natuurreservaat, de Provincie Noord-Holland, vermogensfondsen en particuliere giften.

De projecten leveren meerwaarde op voor de natuur en haar bezoekers. Daarnaast maken de giften en fondsen van fondsenwerving het mogelijk om onze vrijwilligers- en educatieactiviteiten en de informatievoorziening (zoals infoborden, website, brochures) op peil te houden.

8. Duurzaamheid

We gaan verder met inzetten op duurzaamheid. Daarvoor heeft het GNR de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's) omarmd die waar mogelijk wordt vertaald naar onze werkwijze en bedrijfsvoering. In het kader van de duurzaamheidsopgave is Duurzaamheidsbeleid vastgesteld en wordt geleidelijk gewerkt aan versterking van verduurzaming van de bedrijfsvoering. Dat geldt in het bijzonder voor de huisvesting van GNR; er wordt de komende jaren gewerkt aan een toekomstbestendige huisvesting van GNR.

2.2 Financiële uitgangspunten voor 2026

In het licht van de effecten van "het ravijnjaar" voor onze participanten hebben we bij het opstellen van de begroting 2026 voor het GNR ook de nodige terughoudendheid betracht. Zoals uit de 1^e begrotingswijziging 2025 bleek had de in 2024 afgesloten CAO een fors hogere structurele doorwerking dan waarbij bij het opstellen van de begroting 2025 rekening mee was gehouden. (geraamde loonstijging 5,4%, werkelijke loonstijging ca 7,35% op jaarbasis) Dit nadeel is opgevangen binnen de exploitatie-begroting van het GNR, zonder daarbij de participantenbijdragen structureel extra te verhogen.

Voor de begroting 2026 en verder van het GNR wordt uitgegaan van bestaand beleid. De financiële consequenties van nieuw beleid worden hetzij door een herschikking van binnen de geraamde uitgaven, dan wel door het verwerven van structureel nieuwe/hogere inkomsten (buiten de participantenbijdragen om) gedekt. Het projectenprogramma wordt periodiek geactualiseerd. Voor nieuwe projecten zoekt het GNR eerst financiële dekking voordat gestart gaat worden.

We streven naar een stabiele ontwikkeling in de meerjarenbegroting, echter als gevolg van mondiale ontwikkelingen zijn met name de loon- en prijsontwikkeling nog immer aan stevige fluctuaties onderhevig. Hetgeen ook de nodige gevolgen/risico's heeft voor het financieel perspectief van het GNR.

Loon- en prijsontwikkeling.

Op het personeel van de stichting is de CAO voor de provincies van toepassing. Op dit moment (voorjaar 2025) zijn de onderhandeling voor een nieuwe CAO voor de periode 1/7/2025 tot en met 31/12/2026 opgestart. De uitkomsten hiervan zijn nog niet bekend, wel dient rekening gehouden te worden met een forse stijging.

Voor de loon- en prijsstijging in de begroting wordt rekening gehouden met de percentages, zoals in de laatst gepubliceerde Macro Economische Verkenningen voor de betreffende jaren (publicatie kerngegevens collectieve sector), zoals die ook zijn opgenomen in de Septembercirculaire voor de uitkeringen uit het gemeentefonds.

De Septembercirculaire 2024 wordt gebruikt voor de percentages voor de begroting 2026. In deze circulaire wordt voor 2026 de loonmutatie geraamd op 3,4% (prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers) en de prijsmutatie op 2.2 % stijging (prijs netto materiële overheidsconsumptie). Voor 2026 houdt dit een stijging in van de loongevoelige component in de participantenbijdrage van € 92.160 en een prijsgevoelige component van € 22.590. De totale toename voor 2025 komt daarmee op totaal € 114.750. De totaal berekende participantenbijdrage 2026 komt daarmee op € 3.786.340. Ten opzichte van 2025 een stijging van ruim 3,1%.

3. Begroting 2026

In paragraaf 3.1 is de begroting weergegeven op basis van de inhoud; door middel van een indeling naar programma's. Het betreft de programma's

- Natuur en recreatie
- Projecten
- Communicatie, draagvlak, educatie, voorlichting en vrijwilligers
- Belangenbehartiging, beleid en participanten.

Dit biedt goed zicht op de vele facetten van de inhoud van ons werk.

In verband met de overgang naar de Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving wordt in paragraaf 3.2 dezelfde begroting in een andere opzet weergegeven. Dit betreft weergave volgens de voorgeschreven modellen van de RJ 650. Vanaf het begrotingsjaar 2027 zal paragraaf 3.1 ook aangepast worden aan deze nieuwe opzet.

3.1 Begroting 2026 op basis van de inhoudelijke programma's

Hieronder is de programma-indeling gebruikt zoals die de afgelopen jaren is toegepast.

3.1.1 Natuurbeheer en recreatie

Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer

De stichting komt in aanmerking voor provinciale natuurbeheersubsidie in het kader van het Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL). Er zijn twee beschikkingen. De belangrijkste is de beschikking van de provincie Noord-Holland die betrekking heeft op nagenoeg alle natuurgebieden. Voor een heel klein deel ontvangen we subsidie via SNL van de provincie Utrecht. Vanaf 2023 is een nieuwe beschikkingsperiode voor de gebieden in Noord-Holland ingegaan, die loopt tot en met 2028. De totale SNL-vergoeding is gebaseerd op standaardkostprijzen waarvoor een vergoeding van 84% wordt ontvangen. Voor de aanvraag voor de SNL is gebruik gemaakt van ons beheersysteem. Hierdoor is het mogelijk een gedetailleerdere aanvraag en de jaarlijkse wijzigingen te maken, waardoor specifieke beheer worden meegenomen in de beschikking. GNR is gecertificeerd voor de SNL en heeft in 2024 via een externe audit een hernieuwd SNL certificaat ontvangen.

Beheerplannen

Voor het beheer van de natuurterreinen is een beheerplan noodzakelijk. In 2020 is een nieuwe beheervisie vastgesteld; in lijn daarmee is het beheerplan 2020-2032 opgesteld. Het beheerplan wordt vervolgens uitgewerkt tot (jaarlijkse) activiteitenplanningen voor het dagelijks beheer van de verschillende terreinen. In de jaarlijkse activiteiten worden de reguliere activiteiten opgenomen maar ook specifieke activiteiten die moeten leiden tot verdere natuurontwikkeling of terreinverbeteringen. Hierbij horen naast natuur- ook de cultuurhistorische en recreatieve maatregelen. Daarbij staat voorop dat we de voor het Gooi kenmerkende natuur-, cultuurhistorische- en landschapswaarden op een zorgvuldige en deskundige manier beheren. Door het gebruik van het beheer registratie systeem (BRS) dat onderdeel uitmaakt van de beheerplannen, wordt steeds inzichtelijker wat de reguliere en vervangingskosten zijn voor beheer gerelateerde zaken. De vervangingskosten worden meegenomen in het jaarlijks beheer.

Natuurbeheer

Het beheer van de bossen, heidevelden, graslanden, akkers (engen) e.d. vindt plaats volgens de uitgangspunten zoals vastgesteld in onze beheervisie, beleidsplan en beheerplannen en sluit aan bij de voorwaarden van de subsidiebeschikking SNL. Dit betekent, een beheer gericht op instandhouding van het natuurstype en (zo mogelijk verhoging van) de natuurkwaliteit. In ons beheer wordt actief gewerkt aan versterking van natuurlijkheid en biodiversiteit door het bevorderen van variatie, kleinschaligheid, structuur en diversiteit. De verscheidenheid en overgangen van natuurstypen geeft een verhoogde soortenrijkdom. Daarnaast zijn we ons bewust van invloeden van buitenaf, zoals stikstofdepositie, klimaatverandering, droogte en beschikbaarheid van water van goede kwaliteit. Waar mogelijk wordt hier in ons beheer op ingespeeld.

Het beheer wordt gepland, vastgelegd en gemonitord met behulp van het GNR-beheerregistratiesysteem (BRS). Deze opgeslagen gegevens vormen ook de basis voor de jaarrapportage voor de SNL.

Belangrijk hierbij is de monitoring van de flora en fauna en bijbehorende natuurontwikkeling. In de komende jaren wordt nog gericht en meer planmatig de flora en fauna gemonitord, zodat we beter zicht hebben op de 'stand van de natuur' in het Goois Natuurreservaat en de ontwikkelingen ervan en nóg gericht maatregelen kunnen nemen om de soortenrijkdom in het Goois Natuurreservaat te behouden en verder te verbeteren. Dit doen we door naast de jaarlijkse monitoring voor SNL en de daarbij behorende kwaliteitstoets. Dit gebeurt in een cyclus van zes jaar. In 2025 wordt het zesde jaar van deze ronde afgesloten, zodat we in 2026 de tweede kwaliteitstoets kunnen uitvoeren. Hiermee kunnen we een vergelijking maken met de vorige monitoring periode. Daar wordt er gebruik gemaakt van monitoring door vrijwilligers van de diverse soortengroepen. En er wordt specifieke monitoring uitgevoerd voor bijvoorbeeld natuurverbindingen of programma natuur.

Bijzondere soortenmonitoring is opgenomen in het BRS. Hiermee kunnen de resultaten van de monitoring betrokken worden bij de jaarlijkse beheerplannen.

Er blijft aandacht voor aanleg en optimalisering van natuurverbindingen. Bij de reeds aangelegde natuurbruggen Hoorneboeg en Laarderhoogt gaat het GNR in het belang van de fauna de aanliggende natuurgebieden de komende jaren geleidelijk en kleinschalig herinrichten.

Recreatie

De natuurterreinen van de stichting zijn grotendeels en op allerlei manieren voor het publiek opengesteld. Vele honderdduizenden bezoekers wandelen, fietsen, rijden paard, laten de hond uit en sporten in het Goois Natuurreservaat. Ook zijn er diverse wandeltochten en sportevenementen. Er zijn toegankelijkheidsbepalingen van kracht om de recreatie te reguleren. Het recreatiebeheer richt zich op instandhouding van het omvangrijke pakket aan de recreatieve voorzieningen en mogelijkheden zoals zitbanken, klaphekken in begrazingsraster, picknicksets, wandelroutemarkeringen etc.

Er is op diverse locaties en tijdstippen sprake van grote recreatieve drukte en er zijn zorgen over de impact op de natuur. Het streven is de balans tussen natuur en recreatie te verbeteren onder andere door een herziene zonering toe te passen. De recreatiemonitor die in 2023 is opgezet geeft informatie over de recreatie druk in bepaalde gebieden. In aanvulling daarop wordt in 2025-2026 een onderzoek naar de draagkracht van de Gooise natuur voor recreatie uitgevoerd. Beiden zijn ingrediënten voor een uit te werken recreatieve zonering. In 2024 zijn we al begonnen met zonering met aanpassingen van rustgebieden, hondenregeling, het verminderen van ingangen en het dichtleggen van sluippaadjes. Hierbij wordt gezorgd dat toegankelijkheid van een gebied gewaarborgd wordt, maar er ook voldoende bescherming en rust is voor de natuur

Veiligheid

De veiligheid voor mens en dier is belangrijk. Wij zetten in op het in stand houden van duidelijke en veilige wandel-, fiets- en ruiterroutes. Als er onveilige situaties in onze terreinen worden gesignaleerd, ondernemen wij actie. De inrichting en het beheer van de schaapskooi en begrazingsbeheer gebeurt met aandacht voor dierenwelzijn en veiligheid naar mensen (werknemers en bezoekers), bijvoorbeeld ten aanzien van risico's op zoonoses (van dier op mens overdraagbare ziekten).

We onderhouden actief contact met veiligheidsorganisaties (politie, brandweer en ambulancedienst) en nemen zo nodig maatregelen. Hierbij is specifiek aandacht voor natuurbranden en toegankelijkheid van de gebieden in geval van ongelukken en incidenten.

Grondverwerving

In potentie zijn alle terreinen in het Gooi met natuurschoon (met waarden van natuur en landschap, al dan niet gecombineerd met recreatie en cultuurhistorie) voor de stichting aankoopwaardig. Per situatie wordt bekeken of verwerving wenselijk en mogelijk is. Naast een meer actieve grondverwervingsstrategie is het ook zinvol om kleine incurante stukjes grond met een andere functie dan natuur en zonder natuurwaarde en of aansluiting op andere natuur, af te stoten.

Het GNR heeft niet alleen gronden, maar ook opstallen/gebouwen. Er is een visie op het gebouwenbeheer ontwikkeld waarin is opgenomen welke gebouwen van belang zijn om te behouden en in stand te houden.

Gastheerschap

Afgelopen jaren is gebruik gemaakt van extra financiële middelen voor versterking van gastheerschap, toezicht en handhaving. In de afgelopen jaren is er extra capaciteit gerealiseerd en ingezet. Zo zijn er nu zes boswachters/BOAs actief.

Financiën

Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)	begroting 2026		
	REK 2024	B2025 G	B2026
Totale lasten regulier	€ 2.983.862	€ 3.034.740	€ 3.101.685
Totale baten regulier	€ 1.689.631	€ 1.578.495	€ 1.604.160
Saldo regulier	€ -1.294.231	€ -1.456.245	€ -1.497.525
Totale lasten incidenteel	€ 247.412	€ 181.800	€ -
Totale baten incidenteel	€ 2.338.819	€ 36.100	€ -
Saldo incidenteel	€ 2.091.407	€ -145.700	€ -
Saldo voor mutaties reserves	€ 797.176	€ -1.601.945	€ -1.497.525
Toevoeging aan reserve	€ 2.303.720	€ 27.090	€ 27.520
Onttrekking aan reserve	€ 247.412	€ 125.000	€ -
Saldo na mutaties reserves	€ -1.259.132	€ -1.504.035	€ -1.525.045
Toelichting mutatie t.o.v. 2025 gewijzigd			
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
<i>Toelichting éénmalige mutaties:</i>			
Vervallen incidenteel budget 2025 vervanging hekwerken en rasters	€ -125.000		€ 125.000
Vervallen incidentele beheerbudgetten 2025	€ -56.800		€ 56.800
Vervallen éénmalige subsidie groene BOA's 2025		€ -60.000	€ -60.000
Vervallen éénmalige raming 2025 verminderde huuropbrengsten		€ 23.900	€ 23.900
<i>Toelichting structurele mutaties:</i>			
Loonstijging	€ 35.100		€ -35.100
Prijsmutatie	€ 18.370		€ -18.370
Doorwerking jaarrekening 2024	€ 13.475		€ -13.475
Hogere huren/pachten/beheervergoeding i.v.m. indexering 2026		€ 25.665	€ 25.665
Ten gunste/laste van eigen reserves en voorzieningen			
Toevoeging reserves, prijsmutatie jaarlijkse dotaties	€ 430		€ -430
Vervallen dekking vervanging rasterers/hekwerken 2025		€ -125.000	€ -125.000
Totalen	€ -114.425	€ -135.435	€ -21.010

3.1.2 Projecten

Projectenprogramma

Het projectenprogramma biedt inzicht in de geplande projecten en draagt bij aan een projectmatige aanpak en een betere sturing op realisatie van projecten.

Projecten die in 2025 (en de daaropvolgende jaren) in uitvoering zijn:

- *Nieuwbouw groepsverblijf 't Laer;*
- *Vernieuwen of in sommige gevallen opheffen van parkeer- en dagrecreatieterreinen;*
- *Vervolg op het lopende educatieproject om openstaande wensen uit de educatievisie te realiseren;*
- *Uitvoeren optimalisatie natuurverbinding Hoorneboeg (incl. deelgebied Hilversums Wasmeer);*
- *Uitvoeren optimalisatie natuurverbinding Laarderhoogt;*
- *Uitbreiden van het rustgebied bij en optimaliseren van de toelopen van de Natuurbrug Laarderhoogt (anticiperend op de aanleg van de nieuwe woonwijk Buurtschap Crailo);*
- *Realiseren van het uitvoeringsplan van het Programma Natuur, fase 1; dat wil zeggen*
 - o *onderzoek naar verzuring van bodem van bossen en heide en eventueel toepassen van steenmeel als bodemherstelmaatregel en*
 - o *bestrijding Japanse Duizendknoop*
- *Participeren in het provinciale project om te komen tot een definitief ontwerp voor natuurbrug N525/Westerheide*
- *Opstellen en uitvoeren van een visie en ontwikkelplan voor de oude schaapskooi in Laren*
- *De voorbereiding en wellicht al begeleiding van de bouw van de toekomstbestendige huisvesting van de werkorganisatie van GNR in combinatie met de Infoschuur.*

De in 2022 goedgekeurde projecten van Programma Natuur Fase 1 (maatregelen in verband met de hoge stikstofbelasting in onze natuurgebieden) waarvoor subsidie is toegekend, zijn in 2025 en 2026 in de uitvoeringsfase. In het voorjaar van 2025 wordt een aanvraag ingediend voor fase 2, die gericht zal zijn op de uitvoering van maatregelen op basis van de resultaten uit fase 1. Bij toekenning is start van de maatregelen voorzien in 2026.

Voor een deel van deze projecten zullen in 2025 inventarisaties en/of planuitwerkingen worden opgesteld. Op basis daarvan worden keuzes gemaakt voor de uitvoeringsfase. Dat zorgt ervoor dat de financiële raming en planning van deze projecten een onzekerheidsmarge kent. Het projectenprogramma wordt gedurende het begrotingsjaar regelmatig geactualiseerd op basis van de dan beschikbare informatie.

Financiën

Projecten	begroting 2026		
	REK 2024	B2025 G	B2026
Totale lasten regulier	€ 239.710	€ 238.520	€ 248.090
Totale baten regulier	€ -	€ -	€ -
Saldo regulier	€ -239.710	€ -238.520	€ -248.090
Totale lasten incidenteel	€ 832.479	€ 2.094.940	€ 3.450.974
Totale baten incidenteel	€ 892.120	€ 1.456.210	€ 2.585.244
Saldo incidenteel	€ 59.641	€ -638.730	€ -865.730
Saldo voor mutaties reserves	€ -180.069	€ -877.250	€ -1.113.820
Toevoeging aan reserve	€ -		€ -
Onttrekking aan reserve	€ 113.763	€ 823.000	€ 1.050.000
Saldo na mutaties reserves	€ -66.306	€ -54.250	€ -63.820
Specificatie van de organisatieonderdelen	Lasten	Baten	Saldo
Projectenburo	€ 248.090	€ 184.270	€ -63.820
Projecten	€ 3.635.244	€ 3.635.244	€ -
Totalen	€ 3.883.334	€ 3.819.514	€ -63.820
Toelichting mutatie t.o.v. 2025 gewijzigd			
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
<i>Toelichting éénmalige mutaties:</i>			
Zie het geactualiseerde projectenprogramma bij deze begroting	€ 1.356.034	€ 1.129.034	€ -227.000
<i>Toelichting structurele mutaties:</i>			
Loonmutatie	€ 9.570		€ -9.570
Ten gunste/laste van eigen reserves en voorzieningen			
Dekking projecten tlv bestemmingsreserves/-fondsen		€ 227.000	€ 227.000
Totalen	€ 1.365.604	€ 1.356.034	€ -9.570

3.1.3 Communicatie, draagvlak, educatie, voorlichting en vrijwilligers

Mensen vinden de natuur vaak vanzelfsprekend. Maar dat is het absoluut niet! Het is echt bijzonder dat we in zo'n sterk verstedelijkt gebied nog zoveel natuurwaarde hebben. Het is daarom belangrijk dat wij als organisatie laten zien wat er nodig is om de Gooise natuur en landschap te behouden. Dit draagt bij aan draagvlak/begrip voor ons werk als natuurbeschermingsorganisatie. Een toename in zichtbaarheid is hiervoor noodzakelijk.

Eind 2025 wordt de profilerings- en fondsenwervingsstrategie geëvalueerd, wat op onderdelen tot wijziging in focus en uitvoering kan leiden in 2026. Op hoofdlijnen zal de ingezette koers worden voortgezet, omdat we zien dat deze succesvol is. GNR is de laatste jaren steeds zichtbaarder geworden en het aantal donateurs en andere giften groeien gestaag. Aanvullend hierop worden al voorbereidingen getroffen om in 2026 een campagne te starten rond het aankoopfonds, om zo middelen in te zamelen om snel te kunnen schakelen wanneer interessante percelen beschikbaar komen.

We hebben in 2024 het voornemen uit het beleidsplan opgepakt om het ambassadeurschap van inwoners te definiëren en verder vorm te geven, dit wordt in 2025 geïmplementeerd met een doorloop naar 2026 en later. Het versterken van het ambassadeurschap van eenieder die betrokken is of zich betrokken voelt bij het GNR vraagt immers om continue aandacht

Vanaf 2022 is de educatievisie met een looptijd van 3 jaar tot uitvoering gebracht. Het GNR wil bereiken dat alle jeugd in het Gooi tussen 4 en 18 jaar via een educatieprogramma topervaringen beleeft in de natuurgebieden van het Goois Natuurreservaat. Daarnaast wil het GNR ook voor inwoners/volwassen bezoekers aan de gebieden een aantal specifieke activiteiten aanbieden, met name in aansluiting op actuele ontwikkelingen. Met deze ervaringen en activiteiten willen wij bereiken dat deze doelgroepen het verhaal van de Gooise natuur leren kennen, een band opbouwen met de natuur in hun eigen omgeving, respect en zorgzaamheid ontwikkelen en het belang inzien van natuurbescherming. Medio 2025 wordt dit project afgerond. Omdat niet alle wensen uit de educatievisie een plek konden krijgen in het lopende project, willen we eind 2025 of het begin van 2026 starten met een vervolgproject.

Naast educatieve programma's zijn ook educatieve faciliteiten van belang. Alle voorbereidingen zijn in volle gang, voor de nieuwbouw van het Groepsverblijf 't Laer. Het nieuwe groepsverblijf wordt opgeleverd in 2026. Deze accommodatie verhuren wij aan scholen die een groepsruimte zoeken voor natuurbeleving, natuureducatie of veldonderzoek. Ook biedt het gebouw onderdak aan groepen die kleinschalig natuurbeheer verrichten. Momenteel is het oude groepsverblijf gesloten en zal, in verband met de nieuwbouw, in 2025 worden gesloopt.

We gaan in 2026 investeren in de educatieve functie en uitstraling van schaapskooi Blaricum als belangrijk ontmoetingspunt voor bezoekers. Ook zijn er dan plannen uitgewerkt om de oude schaapskooi bij Laren als informatie- en educatieruimte in te richten.

We werken al jaren samen met een aantal natuur-, educatie- en erfgoedpartners in de regio. Gezamenlijk wordt de Infoschuur geëxploiteerd; de kosten/opbrengsten worden gedeeld. Deze samenwerking wordt waardevol gevonden en voortgezet.

Bij het Goois Natuurreservaat zijn zo'n 380 vrijwilligers actief. Er zijn vrijwilligers die het leuk vinden om op een vaste ochtend of middag in de week met zaag en schop aan de slag te gaan. Ook zijn er vrijwilligers die presentaties, excursies en voorlichting geven over en in de natuur en er zijn vrijwilligers die flora en fauna inventariseren. Het vrijwilligersbestand is de afgelopen jaren gestaag gegroeid, dat is natuurlijk geweldig maar groei is geen doel op zich. Voor de komende jaren willen we de groep vrijwilligers op een gelijk niveau te houden, zodat ieder ook de aandacht en begeleiding kan krijgen die hij/zij verdient. We betrekken de vrijwilligers bij de doelstellingen en het werk van GNR en zetten in op het verder professionaliseren van de werkzaamheden door middel van uitwisseling van ervaringen en training. Ook zorgen we ervoor dat de faciliteiten voor

vrijwilligers op orde zijn zoals gereedschap en kleding, en plekken waar vrijwilligers kunnen verzamelen en spullen kunnen opbergen.

Financiën

Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers	begroting 2026				
	REK 2024		B2025 G		B2026
Totale lasten regulier	€	619.005	€	634.595	€ 671.425
Totale baten regulier	€	181.260	€	291.720	€ 296.720
Saldo regulier	€	-437.745	€	-342.875	€ -374.705
Totale lasten incidenteel	€	-	€	10.930	€ -
Totale baten incidenteel	€	144.774	€	-30.740	€ -
Saldo incidenteel	€	144.774	€	-41.670	€ -
Saldo voor mutaties reserves	€	-292.971	€	-384.545	€ -374.705
Toevoeging aan reserve	€	144.774	€	-	€ -
Onttrekking aan reserve	€	-	€	20.000	€ -
Saldo na mutaties reserves	€	-437.745	€	-364.545	€ -374.705
Toelichting mutatie t.o.v. 2025 gewijzigd					
Omschrijving	Lasten		Baten		Saldo
Toelichting éénmalige mutaties:					
Vervallen aframingen baten en lasten groepsverblijf 't Laer in 2025	€	-10.930	€	30.740	€ 41.670
Toelichting structurele mutaties:					
Loonstijging	€	16.830			€ -16.830
Prijsmutatie			€	5.000	€ 5.000
Doorwerking jaarrekening 2024	€	20.000			€ -20.000
Ten gunste/laste van eigen reserves en voorzieningen					
Vervallen dekking eenmalige uitgaven 2025			€	-20.000	€ -20.000
Totalen	€	25.900	€	15.740	€ -10.160

3.1.4 Belangenbehartiging, beleid en participanten

Belangenbehartiging

Er zijn veel maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen die de natuur en het landschap binnen en buiten het Goois Natuurreservaat direct of indirect raken. Het kan hierbij gaan om planprocedures, gebiedsprocessen en projecten die door overheden en andere partijen zijn gestart. Daarbij wordt regelmatig gevraagd om een actieve inbreng van GNR. Indien er raakvlakken zijn met ons werk, gaan we hierop in.

De insteek die wordt gekozen gaat altijd uit van het behouden en of versterken van de natuur-, de landschappelijke-, recreatieve en cultuurhistorische waarden van het Goois Natuurreservaat vanuit het motto "Koester ons groene thuis".

We doen dit met een duidelijke en zoveel mogelijk positieve en constructieve boodschap. Als de boodschap zich ervoor leent, dragen we deze boodschap uit zodat burgers en stakeholders zien

hoe we ons opstellen ten opzichte van ontwikkelingen. Dit draagt bij aan naamsbekendheid, zichtbaarheid, bewustwording en steun voor ons werk.

Hieronder staan een aantal projecten en processen waaraan GNR de komende jaren een bijdrage aan zal leveren:

Natuurverbindingen

Provincie Noord-Holland werkt gestaag door aan de planvorming voor de aanleg van de laatste grote natuurverbinding, de Westerheidebrug over de N525, die de Westerheide en de Zuiderheide met elkaar zal verbinden. GNR is hierbij nauw betrokken. De inspanningen zijn gericht om te komen tot een definitief ontwerp in 2025.

Daarnaast zet het GNR zich de komende jaren in om meer kleinere faunaverbindingen, zoals dassentunnels en amfibieëngoten, in de lokale wegen te realiseren of te optimaliseren. Hiertoe wordt in 2025 een ontsnipperingsplan opgesteld.

Water als basisvoorwaarde voor natuur

Alhoewel het Gooi een overwegend droog gebied is, speelt water een belangrijke rol in het Goois Natuurreservaat. Denk hierbij aan vennen, plassen, zanderijvaarten, poelen, natte heide en natte graslanden. Er zijn veel planten en diersoorten gebonden aan water. Water is dus essentieel uit een oogpunt van biodiversiteit. Er zijn de nodige zorgen over de waterbeschikbaarheid in de toekomst, ook voor de natuur.

GNR participeert in diverse onderzoeken rondom water zoals Ecohydrologisch onderzoek naar kwel Gooi en Vechtstreek, Wateraanvoer en aanvulling Gooi (WAAG) en Toekomstbestendige Heuvelrug, Gooi en Vechtstreek. Komende jaren worden vervolgonderzoeken uitgevoerd. Voor de GNR-inbreng ligt telkens de focus op het watersysteem van de gehele Gooi en Vechtstreek en de beschikbaarheid van voldoende (kwel)water van de goede kwaliteit voor de natuurgebieden in Gooi en Vechtstreek.

We brengen door middel van een deskundigenonderzoek in 2026-2027 de ecosysteemdiensten die het Goois Natuurreservaat vervult in beeld. Ook de financiële waarde van die ecosysteemdiensten worden in kaart gebracht.

Ruimtelijke ontwikkelingen

GNR is betrokken bij de diverse ruimtelijke plannen, processen en ontwikkelingen voor o.a. Driftweg Naarden, voormalig Tergooiziekenhuis Blaricum (Craibosch), Naarderbos en vm Philipslocatie Hilversum. Per situatie wordt bekeken in welke mate de natuur-, landschappelijke-, recreatieve en cultuurhistorische waarden in geding zijn en of er zich kansen voordoen voor verbeteringen. Als dat het geval is, worden de gezichtspunten en inzichten naar voren gebracht en indien zinvol in de media uitgedragen.

Programma Natuur, fase 2 (2025-2030)

Er zijn voorstellen ingediend voor Programma Natuur, fase 2; natuurherstel binnen natuurgebieden. Het betreft een vervolg op fase 1 namelijk bodemherstelmaatregelen en bestrijding van invasieve soorten. Mogelijk dat er zich ook mogelijkheden voordoen voor (eco)hydrologische verbeteringen van natuurgebieden zoals Zanderij Cruysbergen en Gijzenveen.

Gebiedsprocessen landelijk gebied

Door provincie Noord-Holland wordt het Provinciaal Programma Landelijk Gebied samengesteld; in dit kader zullen gebiedsprocessen worden gestart. Voor GNR is het gebiedsproces Gooi en Vechtstreek relevant. Het moet zicht gaan bieden op oplossingen van vraagstukken op het vlak van stikstof, water, klimaat, bosuitbreiding, recreatie e.d. Als er een gebiedsproces in Goois en Vechtstreek gaat worden opgestart, zal GNR daaraan naar alle waarschijnlijkheid deelnemen.

Netwerken

GNR werkt in een netwerk met andere partners waaronder die van de gezamenlijke terreinbeherende organisatie in Noord-Holland (TBO-NH) en belangenorganisaties zoals de Vrienden van 't Gooi. Er vindt voortdurend afstemming plaats over ontwikkelingen, (overheids-

plannen en projecten op het provinciale en regionale niveau. Het TBO-NH organiseert jaarlijks een Nieuwjaar- en netwerkbijeenkomst voor bestuur en politiek waar GNR vertegenwoordigd is.

Provinciale Dialoogdag vrijwilligers in de natuur

Voor alle vrijwilligers die actief zijn in het natuur- en landschapsbeheer in Noord-Holland vindt jaarlijks een ontmoetingsbijeenkomst plaats. Er zijn diverse thema's en workshops waaraan vrijwilligers kunnen deelnemen. GNR neemt hieraan actief deel.

Stichting Steun Goois Natuurreservaat

De directeur-rentmeester is statutair adviserend lid van het bestuur van de Stichting Steun Goois Natuurreservaat. Zij is verantwoordelijk voor het inbrengen van het beleid van de Stichting Goois Natuurreservaat en het programmeren en aanvragen van doelgiften voor de uitvoering van projecten. De controller van het Goois Natuurreservaat is tevens controller van de Stichting Steun Goois Natuurreservaat. De belangrijkste inkomstenbron van Stichting Steun was tot en met 2024 de bijdrage van de NPL. Deze bijdrage werd uitgekeerd op basis van een tripartite overeenkomst tussen GNR, NPL en Stichting Steun. Deze is per 31 december 2024 geëindigd.

LandschappenNL

Halverwege 2024 heeft GNR zich aangesloten bij de koepel van provinciale landschappen. Het belang is lobby op voor GNR relevante onderwerpen op rijksniveau, kennis uitwisseling, deelname gezamenlijke campagnes en continuering geldstroom van de NPL. Vanaf 2025 verkrijgt GNR de NPL-bijdrage dan ook via LandschappenNL. De bijdrage wordt overgemaakt op rekening van GNR en is binnen de begroting van GNR ondergebracht in de bestemmingsfonds investeringen en projecten. Hierdoor kan GNR zelf beslissen over de inzet van deze middelen bij investeringen en projecten.

Bestuur en de participantenbijdragen

De stichting heeft eigen inkomsten uit pachten, huren, vergunningen, incidentele houtverkopen, vergoedingen voor werken voor derden, subsidies, giften van de Stichting Steun Goois Natuurreservaat, NPL-bijdrage via LandschappenNL, schenkingen en de verkoop van producten als fiets- en wandelboekjes.

Daarnaast wordt het werk van het Goois Natuurreservaat mogelijk gemaakt door de bijdragen van de participanten aan de begroting van de stichting. De bijdragen van de participanten vormen, samen met de subsidie op basis van de Subsidieregeling Natuur en Landschapsbeheer (welke verantwoord is onder Natuurbeheer en Recreatie), de belangrijkste financiële basis voor het dagelijks beheer van de natuurterreinen.

We zetten ons in voor blijvende open contactlijnen met de gemeenten, de gemeenteraden en met de raadsleden. Dat kan zijn bij de behandeling van de begroting, jaarverslag en jaarrekening in de raadscommissies maar ook tussentijds naar gelang het onderwerp en de aanleiding. We organiseren ten minste één keer per jaar een bijeenkomst voor raadsleden om de contacten te onderhouden en hen de gelegenheid te bieden iets meer te weten te komen over de praktijk van het beheer van natuur en landschap in het Gooi.

Rechtspositie

De Stichting Goois Natuurreservaat volgt de rechtspositie van de provincie Noord-Holland, de CAO Provinciale sector. In dat kader wordt opgemerkt dat er geen medewerkers zijn die in 2025 een inkomen genieten die boven de wettelijke norm ligt, zoals opgenomen in artikel 2.3 lid 1 van de Wet Normering Topinkomens (semi) publieke sector. Een actuele versie van de CAO is te vinden op de site van het Inter Provinciaal Overleg (IPO), www.ipo.nl/publicaties.

Financiën

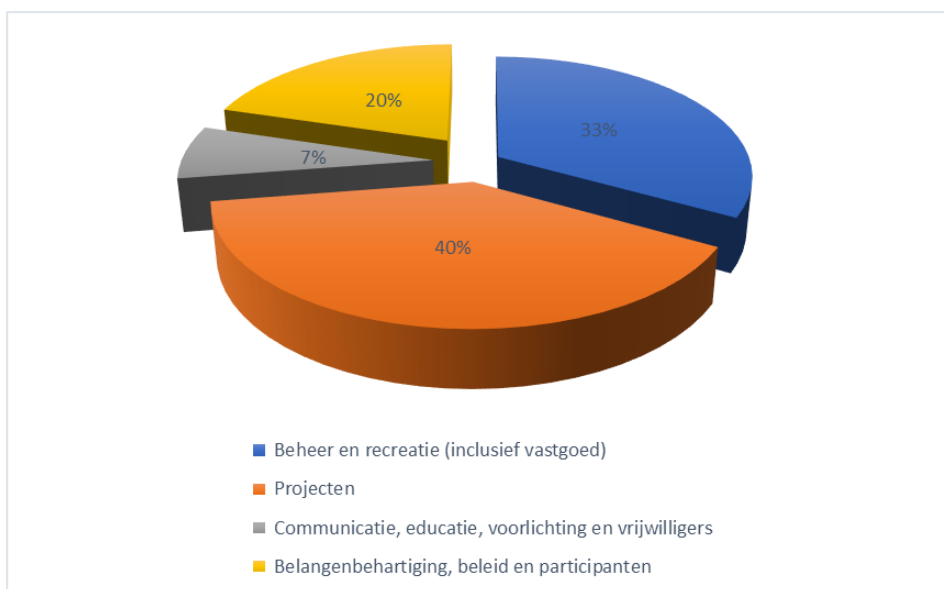
Belangenbehartiging, beleid en participanten	begroting 2026		
	REK 2024	B2025 G	B2026
Totale lasten regulier	€ 1.809.724	€ 1.842.990	€ 1.877.000
Totale baten regulier	€ 3.606.394	€ 3.675.820	€ 3.790.570
Saldo regulier	€ 1.796.670	€ 1.832.830	€ 1.913.570
Totale lasten incidenteel	€ 90.000	€ 25.000	€ 25.000
Totale baten incidenteel	€ -	€ 1.040.000	€ 900.000
Saldo incidenteel	€ -90.000	€ 1.015.000	€ 875.000
Saldo voor mutaties reserves	€ 1.706.670	€ 2.847.830	€ 2.788.570
Toevoeging aan reserve	€ -	€ 950.000	€ 850.000
Onttrekking aan reserve	€ 90.000	€ 25.000	€ 25.000
Saldo na mutaties reserves	€ 1.796.670	€ 1.922.830	€ 1.963.570
Toelichting mutatie t.o.v. 2025 gewijzigd			
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
<i>Toelichting éénmalige mutaties:</i>			
Vervallen eenmalige verhoging NPL bijdrage		€ -100.000	€ -100.000
<i>Toelichting structurele mutaties:</i>			
Loonstijging	€ 30.660		€ -30.660
Prijsmutatie	€ 3.350		€ -3.350
Overheveling deel uitgaven van programma Communicatie, educatie etc			
Toename participantenbijdrage loon/prijsmutatie 2026		€ 114.750	€ 114.750
Ten laste van eigen reserves en voorzieningen			
Vervallen eenmalige hogere dotatie fonds extra investeringen/projecten	€ -100.000		€ 100.000
Vervallen raming rente baten 2025		€ -40.000	
Totalen	€ -65.990	€ -25.250	€ 40.740

3.1.5 Recapitulatie programma's 2026

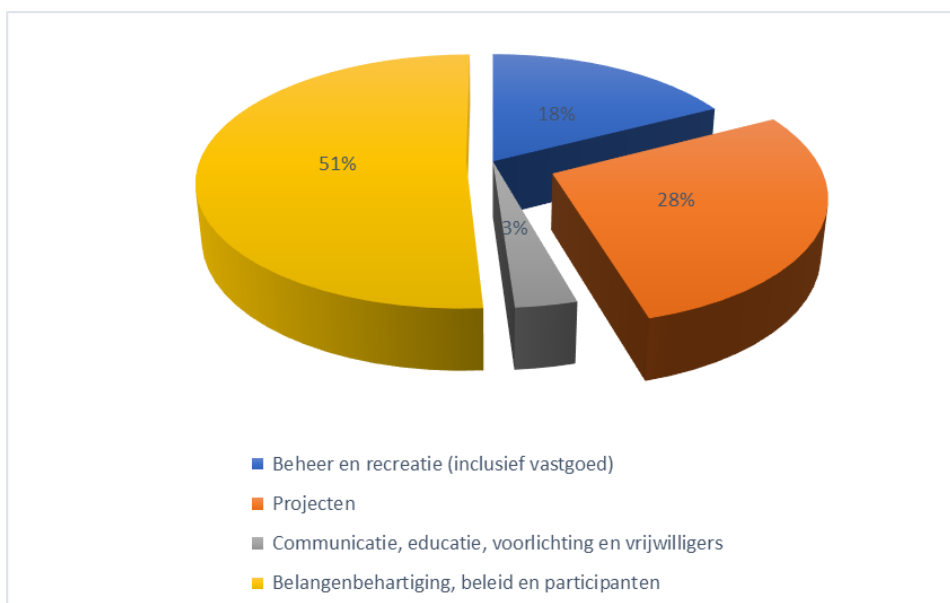
Hieronder volgt een verkort overzicht van de uitgaven en inkomsten per programma en de eventueel geraamde reserve mutaties. Het totaal sluit weer aan bij het totaal van de staat van baten en lasten ingedeeld naar kostensoorten.

Recapitulatie programma's <i>naar uitgaven en inkomsten</i>					
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Mutaties reserves	Saldo na mutaties reserve
Beheer en recreatie (inclusief vastgoed)	€ 3.101.685	€ 1.604.160	€ -1.497.525	€ 27.520	€ -1.525.045
Projecten	€ 3.699.064	€ 2.585.244	€ -1.113.820	€ -1.050.000	€ -63.820
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers	€ 671.425	€ 296.720	€ -374.705	€ -	€ -374.705
Belangenbehartiging, beleid en participanten	€ 1.902.000	€ 4.690.570	€ 2.788.570	€ 825.000	€ 1.963.570
	€ 9.374.174	€ 9.176.694	€ -197.480	€ -197.480	€ -

Uitgaven 2026 per programma (exclusief reservemutaties)

Inkomsten 2026 per programma (exclusief reservemutaties)

3.1.6. Meerjarenramingen (inclusief projectenprogramma) 2026 tot en met 2029

Hieronder wordt per programma het meerjarenperspectief geschetst. De ramingen zijn ten opzichte van het begrotingsjaar in constante prijzen opgenomen. Het GNR verwerkt in het meerjarenperspectief geen nieuw beleid. Uitgangspunt is dat nieuwe initiatieven binnen het bestaande budgettaire kader worden uitgevoerd.

De jaarlijkse mutaties als gevolg van loon- en prijsstijgingen worden telkens verwerkt in het 1^e jaar van de meerjarenramingen.

Meerjarenramingen 2026-2029		2026	2027	2028	2029
Uitgaven:					
<i>in € 1.000 prijspeil 2026</i>					
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)					
<i>structureel</i>	regulier	€ 3.129,2	€ 3.129,2	€ 3.129,2	€ 3.129,2
<i>incidenteel</i>		€ -	€ -	€ -	€ -
totaal uitgaven Natuurbeheer en recreatie		€ 3.129,2	€ 3.129,2	€ 3.129,2	€ 3.129,2
Projecten					
<i>structureel</i>	regulier	€ 248,1	€ 248,1	€ 248,1	€ 248,1
<i>incidenteel</i>	projectenprogramma	€ 3.451,0	€ 765,8	€ 4.315,7	€ 815,7
totaal uitgaven Projecten		€ 3.699,1	€ 1.013,9	€ 4.563,8	€ 1.063,8
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers					
<i>structureel</i>	regulier	€ 671,4	€ 671,4	€ 671,4	€ 671,4
<i>incidenteel</i>		€ -	€ -	€ -	€ -
totaal uitgaven Communicatie, educatie....		€ 671,4	€ 671,4	€ 671,4	€ 671,4
Belangenbehartiging, beleid en participanten					
<i>structureel</i>	regulier	€ 1.877,0	€ 1.877,0	€ 1.877,0	€ 1.877,0
<i>incidenteel</i>	uitvoering ICT visie	€ 25,0	€ 25,0	€ -	€ -
	dotatie fonds extra investeringen/projecten (NPL)	€ 850,0	€ 850,0	€ 850	€ 850
totaal uitgaven Bestuursondersteuning,		€ 2.752,0	€ 2.752,0	€ 2.727,0	€ 2.727,0
Totale lasten		€ 10.251,7	€ 7.566,5	€ 11.091,4	€ 7.591,4

Meerjarenramingen 2026-2029		2026	2027	2028	2029
Inkomsten:					
<i>in € 1.000 prijspeil 2026</i>					
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)					
<i>structureel</i>	regulier	€ 1.604,2	€ 1.604,2	€ 1.604,2	€ 1.604,2
<i>incidenteel</i>		€ -	€ -	€ -	€ -
totaal inkomsten Natuurbeheer en recreatie		€ 1.604,2	€ 1.604,2	€ 1.604,2	€ 1.604,2
Projecten					
<i>structureel</i>	regulier				
<i>incidenteel</i>	projectenprogramma	€ 3.635,2	€ 950,0	€ 4.500,0	€ 1.000,0
totaal inkomsten Projecten		€ 3.635,2	€ 950,0	€ 4.500,0	€ 1.000,0
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers					
<i>structureel</i>	regulier	€ 296,7	€ 296,7	€ 296,7	€ 296,7
<i>incidenteel</i>		€ -	€ -	€ -	€ -
totaal inkomsten Communicatie,		€ 296,7	€ 296,7	€ 296,7	€ 296,7
Belangenbehartiging, beleid en participanten					
<i>structureel</i>	participantenbijdragen	€ 3.786,3	€ 3.786,3	€ 3.786,3	€ 3.786,3
	overige	€ 4,2	€ 4,2	€ 4,2	€ 4,2
<i>incidenteel</i>	bijdrage NPL	€ 900,0	€ 900,0	€ 900,0	€ 900,0
	aanwending algemene reserve	€ 25,0	€ 25,0	€ -	€ -
totaal inkomsten Bestuursondersteuning....		€ 4.715,6	€ 4.715,6	€ 4.690,6	€ 4.690,6
Totale baten		€ 10.251,7	€ 7.566,5	€ 11.091,5	€ 7.591,5

3.1.7 Begroting van baten en lasten DAEB en niet-DAEB activiteiten

Behalve de indeling naar programma's en naar kosten en opbrengstsoorten kan de begroting van het GNR ook ingedeeld worden naar activiteiten Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB) en Niet DAEB activiteiten. Het onderscheid wordt gemaakt om te voorkomen dat de participantenbijdrage als ongeoorloofde staatsteun worden aangemerkt. De Niet-DAEB activiteiten mogen namelijk niet worden gesubsidieerd. Uit onderstaande staat is af te lezen dat de Niet-DAEB activiteiten inkomsten genereren om de DAEB mede mogelijk te maken.

<i>bedragen in € 1</i>						
	DAEB		niet-DAEB		Totalen	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)	€ 2.954.850	€ 1.080.970	€ 174.355	€ 523.190	€ 3.129.205	€ 1.604.160
Projecten	€ 3.699.064	€ 3.635.244	€ -	€ -	€ 3.699.064	€ 3.635.244
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers	€ 639.755	€ 252.490	€ 31.670	€ 44.230	€ 671.425	€ 296.720
Belangenbehartiging, beleid en participanten	€ 2.752.000	€ 4.715.570	€ -	€ -	€ 2.752.000	€ 4.715.570
Totalen	€ 10.045.669	€ 9.684.274	€ 206.025	€ 567.420	€ 10.251.694	€ 10.251.694

3.2 Begroting naar baten en lasten en geprognostiseerde balans 2026

3.2.1 Begroting 2026 op basis van baten en lasten model volgens de RJ 650

De begroting van het GNR wordt gepresenteerd naar twee inzichten de zogenaamde functionele indeling en de categoriale indeling. De inhoudelijke programma's geven de functionele indeling weer. De staat van baten en lasten geeft de indeling weer naar herkomst en besteding. De jaarrekening van het GNR wordt opgesteld conform de richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving, die dit model voorschrijft en tevens is het Model toelichting bestedingen toegevoegd conform de richtlijn RJ 650.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN (RJ 650)			
	Begroting na wijz. 2025		Begroting 2026
Baten			
Baten van particulieren	294.020		94.020
Baten van bedrijven	25.000		25.000
Baten van loterijorganisaties	1.000.000		900.000
Baten van subsidies van overheden	5.437.160		5.306.810
Baten van andere org.zonder winststreven	173.500		81.078
Baten uit bezit	391.675		465.140
Totaal van de geworven baten	7.321.355		6.872.048
Baten als tegenprestatie voor producten/diensten	99.240		111.080
Overige baten	0		0
Consolidatie Steunstichting	719.180		2.041.900
Bijzondere baten			
Verkoop van activa	0		0
Mutatie onderhanden werk projecten			
Per saldo toe-/afname ohw projecten	-136.400		151.666
Totaal van de baten	8.003.375		9.176.694
Lasten			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>			
Beheer en openstelling gebieden	3.392.191		3.285.658
Verwerving	19.363		20.146
Draagvlak, profilering en vrijwilligers	522.759		545.895
Strategie, beleid & belangenbehartiging	449.065		452.059
Instandhouding gebouwen	199.700		202.419
Projecten	2.365.836		3.732.529
Totaal van bestedingen aan doelstellingen	6.948.914		8.238.706
Wervingskosten	173.390		178.223
Kosten beheer en administratie	936.981		957.245
	1.110.371		1.135.468
Totaal van de lasten	8.059.285		9.374.174
Saldo voor financiële baten en lasten	-55.910		-197.480
Resultaat financiële baten en lasten	40.000		0
Saldo van baten en lasten voor resultaat bestemming	-15.910		-197.480

Geprognotiseerde resultaat bestemming van de begrotingsjaren 2025 en 2026

Resultaat bestemming	1/1/2025	bij	af	1-1-2026	bij	af	31/12/2026
Continuïteitsreserve:							
Algemene Egalisatie reserve	145.796		-25.000	120.796		-25.000	95.796
Bestemmingsreserves:							
a. Reserve Natuurbeheer	1.012.208	5.490	-148.000	869.698	5.630		875.328
b. Reserve gebouwd vastgoed	3.214.223		-250.000	2.964.223		-500.000	2.464.223
c. Reserve vervanging materieel RPV	83.544	11.600		95.144	21.890		117.034
d. Reserve beleid en communicatie/draagvlak	189.964	0	-20.000	169.964	0	0	169.964
Bestemmingsfondsen:							
a. Exploitatie Infoschuur	35.704	0	0	35.704	0	0	35.704
b. Verwerving, le inrichting en onderhoud verweving	258.980	0	0	258.980	0	0	258.980
c. Natuurontwikkeling/bosverrijking *1	0	0	0	0	0	0	0
d. Extra investeringen/projecten (NPL/private gelden)	101.635	960.000	-550.000	511.635	850.000	-550.000	811.635
	<u>5.042.054</u>	<u>977.090</u>	<u>-993.000</u>	<u>5.026.144</u>	<u>877.520</u>	<u>-1.075.000</u>	<u>4.828.664</u>

*1 Fonds is per 31/12/2024 opgeheven en het saldo overgebracht naar fonds Extra investeringen/projecten (NPL/private gelden)

Model toelichting bestedingen (RJ 650)

Bestemming	Doelstelling						Wervingskosten			Beheer en administratie	2026	2025	2024
	Beheer en openstelling gebieden	Verwerving	Educatie, draagvlak, profilering en vrijwilligers	Strategie, beleid & belangen behartiging	Instandhouding gebouwen	Projecten	Eigen fondsenwerving	Gezamenlijke acties	Acties derden				
											Begroot	Begroting na wijziging	Werkelijk
Verstrekte projectsubsidies en bijdragen											0	0	0
Afdrachten aan verbonden organisaties											0	0	0
Grondzaken, aankopen en verwervingen						427.100					427.100	0	69.633
Uitbesteed werk	1.217.575		228.835	21.830	160.885	3.023.874	70.260				4.723.259	3.988.050	3.026.911
ICT	106.766		29.118	29.118		19.412	9.706		58.236		252.356	243.196	242.589
Personeelskosten	1.677.908	20.146	276.168	392.344	30.219	256.074	95.559		677.550		3.425.968	3.290.664	3.448.773
Huisvestingskosten	0								71.880		71.880	71.880	51.800
Kantoor- en algemene kosten	135.719		7.714	8.767		6.069	2.698		143.903		304.870	301.537	229.604
Afschrijving	147.690		4.060		11.315				5.675		168.740	163.960	130.623
Totaal	3.285.658	20.146	545.895	452.059	202.419	3.732.529	178.223	0	0	957.244	9.374.173	8.059.287	7.199.933
bedragen in €											Afrondingsverschillen zijn mogelijk		

3.2.2 Geprognoseerde balans 2026

GEPRONOTISEERDE BALANS NA RESULTAATBESTEMMING PER 31 DECEMBER									
<i>bedragen x € 1.000</i>									
ACTIVA	2026		2025		PASSIVA	2026		2025	
	€	€	€	€		€	€	€	€
Vaste activa					Eigen vermogen				
Materiële vaste activa	850,0		730,0		Kapitaal	0,3		0,3	
					Algemene reserve	95,8		120,8	
					Bestemmingsreserves	3.626,5		4.099,0	
					Bestemmingsfonds	1.106,3		806,3	
							4.828,9		5.026,4
			850,0	730,0					
					Voorzieningen				
					Voorziening ww verplichtingen personeel	198,9		198,9	
							198,9		198,9
Vlottende activa					Kortlopende schulden				
Vorderingen en overlopende activa	1.200,0		1.200,0		Crediteuren	275,0		300,0	
Liquide middelen	3.472,8		3.761,6		Overloep verlofrechten personeel	120,0		116,3	
Onderhanden werk projecten	150,0		200,0		Overige schulden en overlopende passiva	250,0		250,0	
							645,0		666,3
			4.822,8	5.161,6					
			<u>5.672,8</u>	<u>5.891,6</u>			<u>5.672,8</u>		<u>5.891,6</u>

3.2.3 Financiële kengetalen 2026

Overzicht diverse kengetallen	
<i>bedragen x € 1.000</i>	
Vlottende activa	4.822,8
Vaste schulden	198,9
Vlottende schuld	645,0
Totaal eigen vermogen	4.828,9
Totaal vreemd vermogen	843,9
Balanstotaal	5.672,8
Structurele lasten	5.898,2
Structurele baten	5.691,5
Structurele toevoeging reserves	27,5
Incidentele lasten	4.351,0
Incidentele baten	4.535,2
Netto schuldquote	-67,3%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)	-67,3%
Solvabiliteitsratio	85,1%
Structurele exploitatieruimte	0,0%

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen weer. Als de schuld lager is dan het totaal van de jaarlijkse baten wordt dit voldoende geacht (kleiner dan 100%), wanneer het totaal van de schuld meer dan 30% boven de jaarlijkse baten uitkomt (groter dan 130%), dan is dit onvoldoende. Een negatieve ratio voldoet daarmee ruim aan de norm.

De solvabiliteitsratio, ook wel de verhouding van eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal, geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Een ratio van hoger dan 50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. Een ratio groter dan 0,6% is acceptabel. De stichting voldoet niet aan deze norm. Om niet onnodig beslag op middelen te leggen is er in het verleden voor gekozen geen post onvoorzien in de begroting op te nemen. In het verleden was daarvoor de argumentatie dat een dergelijke post onmiddellijk een toename van de participantenbijdrage tot gevolg zou hebben.

4. Risicoparagraaf 2026

Personeel

De stichting is qua rechtsvorm een particuliere stichting. De rechtspositie van het personeel is gebaseerd op de rechtspositie van de provincie. Dit houdt in dat de stichting in het kader van de sociale zekerheid aangemerkt wordt als een zogenaamde 'eigenrisicodragers' en dat het personeel voor de pensioenvoorziening is ondergebracht bij de APG-groep (voorheen ABP).

Het eigen risicodragerschap brengt, zoals het woord al aangeeft, de nodige risico's met zich mee. Bij ontslag of beëindiging van een dienstverband van een personeelslid, ook als gevolg van het van rechtswege ophouden van het dienstverband (aanstelling voor bepaalde tijd), houdt dit in dat de WW-uitkeringslasten ten laste komen van de stichting. In de CAO is afgesproken dat afhankelijk van het arbeidsverleden en de leeftijd van de betrokkene, deze uitkering maximaal 36 maanden kan duren. Ter afdekking van deze risico's is in 2016 hiervoor een voorziening ingesteld, ultimo 2024 is een bedrag van ruim € 198.000 beschikbaar en lopen er geen verplichtingen tot WW-betaling.

De stichting is ook eigen risicodragers voor (langdurig) ziekteverzuim. Uit eerder onderzoek is gebleken dat het niet rendabel is om hiervoor een verzekering af te sluiten. Voor vervanging wegens (langdurige) ziekte is binnen de exploitatie geen bedrag opgenomen. Gelet op de grootte van de organisatie kan dit vooral gevolgen hebben voor de dagelijkse bedrijfsvoering. Bij een aantal (langdurige) ziektegevallen tegelijkertijd bestaat het risico dat werkzaamheden niet meer uitgevoerd worden en toezicht en handhaving in de terreinen noodgedwongen zullen moeten worden verminderd, dan wel moeten worden uitbesteed.

Projecten

De projectuitvoering kent een aantal risico's, te weten:

1. De eigen bijdrage voor de uitvoering van de projecten en een deel van de werkzaamheden van het projectenbureau verkrijgt de stichting Goois Natuurreservaat onder meer via de stichting Steun Goois Natuurreservaat, LandschappenNL (jaarlijkse NPL bijdrage) en private donateurs. De jaarlijkse bijdrage van Nationale Postcode Loterij (via LandschappenNL) is een substantieel bedrag. Mochten de omzetresultaten van de Nationale Postcode loterij tegenvallen en of LandschappenNL zal niet meer als beneficiant aangemerkt worden, zullen de ambities voor het realiseren van projecten in overeenstemming met de dan beschikbare middelen moeten worden bijgesteld.
2. Veel van deze projecten kennen behalve de eigen bijdrage ook subsidies en bijdragen van derden. Deze zijn gebaseerd op vooraf ingediende kostenramingen. Eventuele overschrijdingen bij de uitvoering zijn veelal niet verrekenbaar en komen voor risico en rekening van de stichting Goois Natuurreservaat. Voor de afdekking van dit risico wordt een bedrag in het bestemmingsfonds Extra investering/projecten (NPL bijdragen/private gelden) aangehouden.

Subsidie Natuur- en Landschapsbeheer

Medio 2023 hebben wij de subsidiebeschikking ontvangen van de Provincie Noord-Holland met betrekking tot de vaststelling van de SNL-subsidie voor de periode 2023-2028. Ten opzichte van de gewijzigde beschikking over de periode 2017-2022 is de jaarlijkse subsidie fors verhoogd.

De hogere subsidie voornamelijk veroorzaakt doordat bij de nieuwe aanvraag van subsidie de natuurbeheer- en landschapsbeheertypen (waarop het subsidiebedrag is gebaseerd) beter gespecificeerd zijn, als gevolg van ons in gebruik genomen Beheer Registratie Systeem en hogere subsidiebedragen (i.v.m. prijsindexatie) per type. Op het onderdeel landschapsbeheer ontvangen we jaarlijks meer, maar ook de jaarlijkse bijdragen voor natuurbeheer, openstelling en toezicht, voorzieningen en begrazing zijn verhoogd.

Hier tegenover staan ook verplichtingen om op grond van de ingediende aanvraag het hogere kwaliteitsniveau van onderhoud te garanderen. Zo ontvangen we bijvoorbeeld fors hogere subsidie voor het beheer van lanen. Om aan de kwaliteitseisen hiervan te voldoen zijn ook de geraamde budgetten voor onderhoud verhoogd. De meer gespecificeerde beheerregistratie vraagt ook een specifiekere beheer waarbij meer detail en variatie wordt toegepast. Dit is in lijn met onze beheervisie en beheerplan, maar leidt ook tot verhoogde beheerkosten.

Het openstellingsdeel is ingezet, conform het beleidsplan voor structurele voor de uitbreiding van de boswachtersformatie van 4 naar 6 fte.

Het GNR is gecertificeerd door de Stichting Certificering SNL op grond van een Kwaliteitshandboek gebaseerd op de certificeringsvereisten. Hierdoor ontvangen we de SNL-bijdrage lumpsum en hoeven we niet gespecificeerd te verantwoorden. We worden hierop periodiek geaudit ten aanzien van onze processen, producten en systemen. Daarnaast draagt de door ons uitgevoerde SNL-monitoring bij aan het inzichtelijk maken van de behaalde natuurdoelen.

Bij verlies van het certificaat is er risico van terugbetaling en intense verantwoording. De laatste audit heeft in 2024 plaatsgevonden en er waren geen op- of aanmerkingen. Het risico voor de huidige beheerperiode is daarmee nagenoeg teruggebracht tot nihil.

BTW Compensatiefonds

Jaarlijks wordt er door het GNR een opstelling gemaakt waarin de 'door te schuiven BTW' aan de participanten is opgenomen. Bij het opstellen van dit overzicht wordt rekening gehouden met de aard van de BTW en de mogelijkheid om deze BTW via het BTW-compensatiefonds te verwerken bij de participanten. De huidige transparantiemethode is opgenomen in paragraaf 3.2 van het besluit van de Staatsecretaris van Financiën van 24 december 2020, nr. 2020-249875, Stcrt. 2020, nr. 62965.

Dit houdt in dat een deel van de door de Stichting Goois Natuurreservaat betaalde omzetbelasting momenteel verrekend wordt door de participanten van het Goois Natuurreservaat.

Hoewel er op dit moment geen signalen/aanwijzingen zijn dat het huidige rijksbeleid op korte termijn gewijzigd gaat worden, is er altijd de mogelijkheid dat als gevolg van gewijzigde inzichten op rijksniveau, de BTW in de toekomst niet meer kan worden doorgeschoven. Hoewel deze onzekerheid niet direct een risico voor de stichting inhoudt, betreft dit wel een mogelijk risico voor de participanten en daarmee toch een indirect risico voor de stichting.

5. Ontwikkeling participantenbijdragen

De Gooise gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen en Laren, Amsterdam en provincie Noord-Holland werkten sinds 1932 in de Stichting Goois Natuurreservaat samen in het belang van duurzame instandhouding van het natuurgebied Goois Natuurreservaat. Sinds 1 januari 2021 nemen de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland geen deel meer in de stichting.

De afhandeling van deze uittreding is eind 2023 definitief afgerond. De uittreedsom is naar rato van de inwoneraantallen over de participanten verdeeld en er is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tot stand gekomen en ondertekend door de deelnemende gemeenten en Stichting Goois Natuurreservaat waarin de berekeningsbasis is opgenomen voor de participantenbijdrage.

<i>bedragen in €</i>	Jaar	Uitgangspunt	loon/prijs stijging	bijdrage beheer	aanpassing	bijdrage totaal
	2021	3.265.500	77.040	3.342.540	-	3.342.540
	2022	3.342.540	31.000	3.373.540	101.210-	3.272.330
	2023	3.272.330	46.750	3.319.080		3.319.080
	2024	3.319.080	200.270	3.519.350		3.519.350
	begroting 2025	3.519.350	152.240	3.671.590		3.671.590
	begroting 2026	3.671.590	114.750	3.786.340		3.786.340

De berekende participantenbijdrage voor het 2026 wordt als volgt verdeeld:

Bijdragen participanten 2026	Bijdrage (in €)
Participantenbijdrage 2026	3.786.340
Bijdragen participanten	3.786.340

Verdeling Gooise gemeenten	Inwoners	Bijdrage
reguliere bijdrage	per 01-01-25 *1	(in €)
Gemeente Blaricum	12.951	221.900
Gemeente Gooise Meren	61.015	1.045.410
Gemeente Hilversum	94.351	1.616.580
Gemeente Huizen	41.197	705.860
Gemeente Laren	11.474	196.590
Bijdragen Gooise gemeenten	220.988	3.786.340

*1 voorlopige CBS cijfers gepubliceerd per 04-03-2025

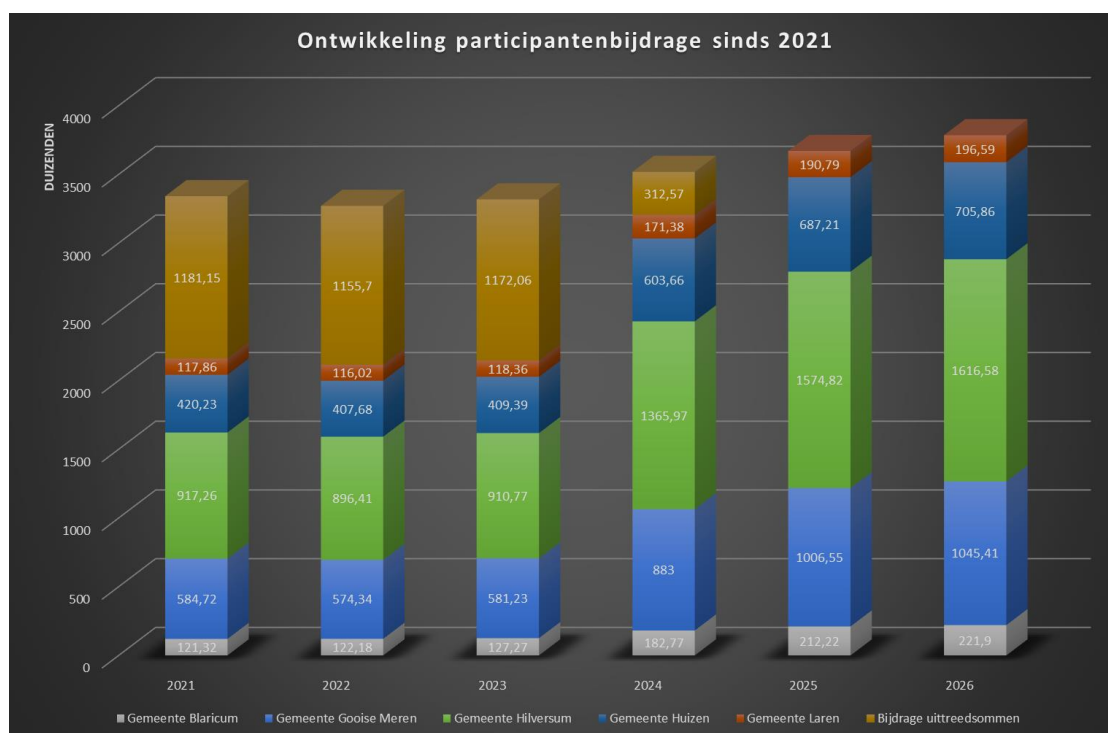
Ontwikkeling participantenbijdrage 2026 ten opzichte van 2025

<i>in €</i>	Bijdrage 2026	Bijdrage 2025	<i>Mutatie t.o.v. 2025</i>	<i>% stijging t.o.v. 2025</i>
Gemeente Blaricum	221.900	212.220	9.680	4,56%
Gemeente Gooise Meren	1.045.410	1.006.550	38.860	3,86%
Gemeente Hilversum	1.616.580	1.574.820	41.760	2,65%
Gemeente Huizen	705.860	687.210	18.650	2,71%
Gemeente Laren	196.590	190.790	5.800	3,04%
totalen	3.786.340	3.671.590	114.750	3,13%

Toelichting ontwikkeling participantenbijdrage per individuele participant

De totale participantenbijdrage stijgt met gemiddeld met 3,1% , echter per individuele participant variëren de percentages van +2,7% (Hilversum) tot + 4,5% (Blaricum). Deze verschillen worden veroorzaakt door het feit dat de totaal berekende participantenbijdrage wordt verdeeld volgens de inwoneraantallen per deelnemende participant. De groei van het inwoner aantal is niet gelijkmatig over alle participanten verdeeld.

Deze verschillen komen ook tot uitdrukking in de verschillende stijgingspercentages per participant.

6. BTW-compensatie 2026

De stichting wordt in het kader van de BTW-compensatie als samenwerkingsverband gezien dat met betrekking tot de omzetbelasting de transparantieregeling mag toepassen. Dit houdt in dat de door de Stichting Goois Natuurreservaat betaalde omzetbelasting verrekend kan worden door de participanten van het Goois Natuurreservaat. Ter indicatie is in onderstaande tabellen een schatting opgenomen van de omzetbelasting in 2026.

Met name het geraamde bedrag uit projecten neemt naar verwachting de komende jaren toe, als gevolg van het uitvoeren van grotere projecten, maar kent daarbij ook een hoge mate van onzekerheid.

Raming doorschuif BTW 2026 Goois Natuurreservaat					doorschuif BTW
Betaalde BTW, exploitatie					350.000
Betaalde BTW, projecten *1					350.000
Totaal					700.000
Participanten	Bijdrage GNR 2026	verstrekte subsidies projecten	totaal	percentage	verdeling
Gemeente Blaricum	221.900		221.900	5,86%	41.020
Gemeente Gooise Meren	1.045.410		1.045.410	27,61%	193.270
Gemeente Hilversum	1.616.580		1.616.580	42,70%	298.870
Gemeente Huizen	705.860		705.860	18,64%	130.500
Gemeente Laren	196.590		196.590	5,19%	36.340
Totaal	3.786.340	-	3.786.340	100,00%	700.000

*1 op basis van voorgenomen projecten, wanneer projecten niet doorgaan of uitgesteld worden zal het bedrag navenant lager zijn.

Bijlage 1

Projectenprogramma GNR 2025-2028

		Kosten	Dekking kosten				Realisatie		Meerjarenraming 2025-2028					
Projecten in uitvoering		Raming kosten project	Bijdrage Steun	Bijdrage andere partijen	Bestemmingsfonds extr.invest/proj.	Ten laste van eigen middelen/reserves	Realisatie t/m 31-12-2024	Uitgaven 2025	Raming € 2025	mut. le wijziging	Raming € 2025	Raming € 2026	Raming € 2027	Raming € 2028
Natuurverbinding Hoorneboeg	40900	1.714.000	769.000	425.000		520.000	485.659		87.000		87.000	52.000	66.500	66.500
Hilversums Wasmeer (Waterparel)	40907	450.000	100.000	350.000		0	8.132							
Sub-totaal projecten 40900 en 40907 in 1 projectuitvoering		2.164.000	869.000	775.000		520.000	493.791	0	87.000	0	87.000	52.000	66.500	66.500
Verwerving compensatiegronden A27 Huydecopersweg	40901	427.078	241.000	186.078		0	0		0		0	427.078	0	0
Natuurverbinding Laarderhoogt	40902	854.000	354.000	300.000		0	122.181		50.000		50.000	50.000	50.000	50.000
Natuurherstel programma Natuur	40915	1.400.000	0	1.400.000		0	610.498		400.000		400.000	389.500	0	0
Speelbos Sijjesberg	40971	65.000	0	65.000		0	26.334		0		0	36.666	0	0
Educatievisie uitvoeringsprogramma	40975	200.000	0	200.000		0	150.645		59.600	-10.200	49.400	0	0	0
Vrijwilligerskleding	40976	50.000	50.000	0		0	46.644		0	3.350	3.350	0	0	0
Nieuwbouw groepsverblijf 't Laer	40977	1.963.500	1.863.500	100.000		0	83.524		1.300.000	-1.050.000	250.000	1.630.000	0	0
Vernieuwing Voetstappenpad	40964	83.000	0	70.000		13.000	42.267		23.000	17.700	40.700	0	0	0
Strekken toerit fietstunnel N525 La Place	40954	225.000	0	225.000		0	50.423		0	174.600	174.600	0	0	0
Terreinbebording	40974	616.000	562.000	0		54.000	191.838		197.660	226.500	424.160	0	0	0
Huisvesting GNR (voorbereiding fase)	40981	34.500	0	0		34.500	34.960		0		0	0	0	0
Parkeer- en dagrecreatieterreinen (voorbereiding fase)	40401	42.300	0	0		42.300	49.907		0		0	0	0	0
Parkeer- en dagrecreatieterreinen (realisatie fase 1)	40402	1.100.000	0	pm	1.100.000		0		0	550.000	550.000	550.000	0	0
Projecten in opstartfase														
Huisvesting GNR (voorbereiding fase 2)	40801	750.000	0	pm		750.000			0	250.000	250.000	500.000	pm	pm
Inrichting omgeving schaapskooi Blaricum		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Inrichting GEM Crailo		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Projectenideeën														
Toelopen Natuurbrug N525		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Schaapskooi Laren		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Duurzaamheidsmaatregelen		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Watertoren Laren		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Afwaardering landbouwgronden SKNL		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Educatieprojecten 2.0		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Poelenprogramma		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	pm
Projecten genoemd in programma Groen PNH 2021-2025														
Natuurontwikkeling Dassenveld 8ha		pm	pm	pm		pm			pm		pm	pm	pm	
Totaal		9.774.378	3.939.500	3.321.078		1.413.800	1.905.012	0	2.117.260	161.950	2.279.210	3.635.244	116.500	116.500